

växlande, därest åt pensionsnämnderna skall överlämnas att besluta i förutnämnda avseenden. Enhetlighet och likformighet i lagbestämmelsernas tillämpning kommer att äventyras, och besluten få därför lätt skenet mot sig att vara grundade på godtycklighet. Centralmyndigheten skall visserligen, så vitt man kan döma av kommitterades motivering, förbehållas rätt till granskning av nämndernas beslut, även om besvär ej anföres. Men anser centralmyndigheten ett av nämnd meddelat beslut uppenbart felaktigt eller stridande mot lagens grunder, kan den, då besvär icke anförts, icke själv omedelbart vidtaga rättelse, utan skall återförvisa målet och i återförvisningsbeslutet meddela nämnden nödiga direktiv för åstadkommande av ett riktigt beslut. Detta synes vara en alltför omständlig omgång. Den enklaste, till en riktig och likformig praxis ledande anordningen synes vara att, om nämnderna skola bibehållas, låta dem *tjänstgöra allenast såsom utredande och övervakande myndigheter samt överlåta beslutanderätten åt centralmyndigheten*, vars arbete härigenom icke kommer att avsevärt ökas.

Vidkommande härefter de särskilda paragraferna i lagförslaget lämnas i 2 § en definition på begreppet »varaktig oförmåga till arbete» (invaliditet). Fråga är, om denna definition kan anses äga önskvärd klarhet.

Kommittén har själv synbarligen ansett densamma ej fullt klar, då den sökt förtydliga den genom en jämförelsevis vidlyftig motivering.

Då enligt kommittéförslaget det skulle tillkomma de kommunala pensionsnämnderna (och jämväl taxeringsmyndigheterna) att i första hand avgöra, huruvida invaliditet föreligger, är det emellertid av största vikt att i förevarande avseende erhålla så klara och bestämda föreskrifter som möjligt, ty eljest riskerar man att få en alltför skiftande bedömning av begreppet invaliditet.

Såsom kommittén erinrat (sid. 94, del I), har man i vissa utländska lagar och lagförslag fastställt en minimiförtjänst, som skulle utgöra gränsen mellan vad en invalid och en icke invalid under i övrigt lika förhållanden skulle kunna förtjäna genom sitt arbete.

Därest det skall tillkomma de föreslagna pensionsnämnderna att fastställa invaliditeten, bör en begränsning som den nyssnämnda vara ägnad att underlätta arbetet och befordra större likformighet.

4 §. Om försäkringsavgifterna komma att höjas utöver de av kommittén föreslagna, bör man även taga under öfvervägande frågan om höjning av avgiften för gift kvinna, så att hennes avgift t. ex. ställes i beroende av mannens eller makarnes gemensamma inkomster. Enligt kommitténs förslag kommer gift kvinna i regel att betraktas såsom icke ägande någon inkomst. Såsom ett särskilt motiv för ett annat beräkningssätt för gift kvinnas försäkringsavgift, än det av kommittén föreslagna eller rättare det, som följer av den utav kommittén åt 4 § givna formuleringen, framstår, att man icke utan en ändrad beräkningsgrund för gift kvinnas avgift kan fullt nå det av riks-försäkringsanstalten angivna målet, nämligen att få huvudvikten lagd på avgiftspensionen och att därigenom bereda försäkringstagarne en mera ovillkorlig rätt till en behovet någorlunda motsvarande pension.

Något positivt förslag i förevarande hänseende har riks-försäkringsanstalten ej att framställa, enär tiden ej medgivit att utföra några beräkningar rörande ifrågasvarande avgiftsförhöjnings inverkan på försäkringen.

5 §. Enligt vad av kommitténs motivering framgår, äger den, som enligt lagförslaget är undantagen från skyldighet att erlägga avgift, icke heller rättighet att inbetala den i 4 § stadgade avgiften. Således är t. ex. den, som av en eller annan anledning icke blivit för något år mantalsskriven, utesluten från rätten att för det året inbetala sin avgift. Han kan visserligen inbetala frivillig avgift enligt 34 §, men särskilt vid högre ålder bereder honom en sådan inbetalning mycket mindre valuta än den, som obligatorisk avgift, inbetald vid dylik ålder, lämnar enligt kommitténs förslag. I fråga om rätten att bibehålla tillerkänt pensionstillägg har den omständigheten, att pensionär icke längre är i riket mantalsskriven, icke ansetts böra utgöra ovillkorligt hinder för pensionstilläggets utgående. Omständigheterna kunna, enligt vad kommittén anför, vara sådana, att det icke berott på pensionärens försumlighet, att han icke blivit mantalsskriven. Samma kan förhållandet vara med en avgiftspliktig medlem av försäkringen. Han bör följaktligen åtminstone äga att, om han så önskar, erlägga sin avgift. Därest vid försäkringen huvudvikten kommer att ligga på avgiftspensionerna, bör tydligen vara så anordnat, att möjlighet alltid finnes till inbetalning av försäkringsavgift.

Första stycket av 5 § innehåller, bland annat, att pensionsavgift ej erlägges av den, som fyllt 67 år. Då tiden för uppbörden av avgifterna icke är närmare angiven i lagen, måste taxeringsmyndigheterna i längderna uppföra även en del av dem, som under året fylla 67 år. Sedan kommer det att bero på, när uppbördsstämman hålles, om en sålunda i längden uppförd försäkrad skall erlägga avgift. Pågår uppbördsstämman flera dagar, och en person å t. ex. stämmans andra dag fyller 67 år, kommer säkert tvekan att uppstå, huru med avgiften skall förfaras. Lämpligast vore att bestämma ifrågavarande tidpunkt så, att pensionsavgift ej erlägges av någon »efter det år, under vilket han fyller 66 år».

6 §. Enligt vad av motiveringen till lagförslagets 15 § närmare framgår, komma allenast de pensionsavgifter, som den försäkrade inom stadgad tid erlagt, att vid bestämmande av pensionsbeloppet tagas i beräkning, medan åter de belopp, som kommunen till fullgörande av sin i fråga om tvåkronorsavgifterna föreskrivna garantiförpliktelse redovisar till pensionsfonden, tillfalla fonden och icke tillgodoräknas några personliga konton.

Kommunen äger rätt att uttaga tvåkronorsavgiften av de försumlige och lär väl i flertalet fall icke underlåta att göra det. Ofta kan det hava varit omöjligt för den försäkrade att å bestämd tid erlägga sin avgift; han kan hava haft fullt laga förfall. Det förefaller då högst obilligt, att den försäkrade, som är skyldig att till kommunen efter förfallotiden erlägga avgiften och som måhända, så snart hindret bortfallit, utan dröjsmål frivilligt inbetalar avgiften, icke skall få denna sig tillgodoräknad. Jämväl för kommunen synes det innebära en obillighet att icke få avgifterna tillgodoförda de kommunens medlemmar, för vilka de inbetalts.

Riksförsäkringsanstalten har ansett sig böra föreslå en ändring uti ifrågavarande avseende till förmån för de försäkrade.

Skulle emellertid kommitténs förslag i denna del bibehållas oförändrat, synes, som om i 6 § första stycket borde införas ett tillägg, så att klart framgår, att här är fråga om de avgifter, som den försäkrade själf erlagt, ej dem, som inbetalts av kommunens medel. Lagtexten är härutinnan ingalunda tydlig. (Jfr 15 § fjärde stycket.)

Det kan ifrågasättas, om icke till 6 §, som angiver utgående pensions storlek, lämpligen borde överföras den i 30 § inryckta bestämmelsen, att, om beräknat pensionsbelopp icke uppgår till sex kronor om året, pension icke utgår.

7 §. Denna § innehåller bestämmelser om uppskattning av årsinkomsten. Några mera detaljerade och bestämda föreskrifter för denna uppskattning lämnas icke. Det är överlåtet åt varje pensionsnämnd att uppskatta årsinkomsten så, som den i varje fall finner med billighet och rättvisa förenligt.

Kommitténs motivering till 7 § är ej ägnad att förtydliga dess bestämmelser. De exempel, som i motiveringen anföras å vad som skall anses såsom inkomst eller icke tagas i betraktande såsom sådan (periodiskt understöd under olika förhållanden, ersättning i anledning av skada till följd av olycksfall i arbete o. s. v.), framhäva i stället nödvändigheten att införa tydliga föreskrifter till ledning för ett objektivt bestämmande av inkomsten.

Kommittén anför visserligen, att den icke velat belasta lagtexten med detaljerade bestämmelser i förevarande avseende, samt att kompletterande föreskrifter skulle kunna meddelas i administrativ väg. Till denna utväg hänvisar kommittén i flere fall, där dess lagtext lider av ofullständighet eller otydlighet. Emellertid kan ifrågasättas, om det är fullt ändamålsenligt att överlåta åt den administrativa lagstiftningen att reglera ett flertal förhållanden, som äro av den största betydelse för de försäkrades, invalidernas och åldringarnas, rätt.

9 §. I motiveringen till 9 § har kommittén behandlat frågan, huru skall förfaras, då pensionstagare undergår ett relativt långvarigt frihetsstraff. Beträffande rätten till pensionstillägg är sådan rätt, säger kommittén, tydligen utan något särskilt stöd, redan på grund av lagens övriga bestämmelser utesluten i fråga om pensionstagare, som å straffanstalt underhållas på det allmännas bekostnad. Det är svårt att veta, vilka bestämmelser av komittén härvid åsyftas. 7 § (inkomst av fast egendom, kapital eller arbete) torde ej avses. Möjligen hänsyftas på 9 §:s bestämmelser. Dock synes vara nödvändigt att -- därest avsikten är, att pensionstillägg icke skall utgå för den tid, en person undergår frihetsstraff -- härom införa uttrycklig bestämmelse i lagen.

12 §. I denna § lämnas föreskrifter rörande beskaffenheten av de värdepapper, i vilka pensionsförsäkringens fonderade medel skola placeras. Det föreskrives, att medlen må redovisas allenast i skuldförbindelser, utfärdade av svenska staten eller svenska kommuner samt i obligationer, utfärdade av Sveriges Allmänna Hypoteksbank eller Konungariket Sveriges Stadshypotekskassa.

Riksförsäkringsanstalten vill ifrågasätta, om det icke vore lämpligt att göra begränsningen för medlens placering mindre snäv. Säkerheten torde icke äventyras, om en något friare placering medgives, varigenom möjlighet beredes att erhålla större avkastning av fonden till fromma, bland annat, för de försäkrade. Medlen böra kunna få utlämnas jämväl mot skuldförbindelse, för vars fullgörande svensk kommun gått i borgen, eller mot säkerhet av inteckning i fast egendom. Om så finnes nödigt, kan ju föreskrivas, att fonden skall placeras i de av kommittén föreslagna värdepapper, men att viss del av densamma må kunna utlånas på annat sätt, som av Kungl. Maj:t finnes betryggande.

I fråga om pensionsfondens förvaltning tillåter sig riksförsäkringsanstalten hemställa, om det icke vore lämpligt att, därest, såsom avsett synes vara, postsparbanken kommer att ombestyras utbetalning av pensioner, fondens förvaltning anförtroddes postsparbanken, som förut har att förvalta, bland annat, riksförsäkringsanstaltens försäkringsmedel och de medel, som inbetalas till barnmorskornas pensionsanstalt.

Såsom förut erinrats, innehåller kommitténs lagförslag icke någon bestämmelse beträffande den viktiga frågan om anordningar för att förebygga invaliditet eller

för att söka häva eller minska redan inträdd invaliditet. Utom tvivel torde dock vara, att, därest invaliditets- och ålderdomsförsäkringen hade i sin tjänst ett ordnat system af sjukhus, kuranstalter och dylikt, totalkostnaden för försäkringen skulle kunna nedbringas, och att, framförallt, folkhälsan och arbetskraften hos befolkningen skulle, bättre än nu sker, kunna tillvaratagas och bevaras. Kommittén har helt flyktigt berört denna viktiga angelägenhet i sammanhang med behandlingen av frågan om fondmedlens placering. Den yttrar nämligen å sid. 83 del I: »Genom den här föreslagna bestämmelsen kan även beredas möjlighet att genom lån åt kommuner giva dessa tillfälle att tillgodose ändamål, som äro av betydelse för försäkringen eller för vissa andra närstående sociala uppgifter, såsom uppförande av hem för åldringar och andra invalider, inrättande av anstalter för vård av sjukliga personer, som kunna antagas hava utsikt att därigenom bliva arbetsföra och sålunda ej falla försäkringen till last, främjande av de mindre bemedlade klassernas bostadsförhållanden m. m. Dock torde, liksom i Tyskland och annorstädes, allenast en mindre del av invaliditetsförsäkringens fondmedel böra disponeras för dylika ändamål.»

Det hade varit önskvärt, att den tanke, som ligger till grund för kommitténs ovan citerade yttrande, hade fått sitt uttryck jämväl i lagtexten.

Så mycket borde dock kunna nu göras, att i lagtexten inryckes (i 12 §) en föreskrift, att viss del av fondens medel må utlånas mot antaglig säkerhet till kommuner, föreningar eller enskilda att användas till inrättande av anstalter för vård och behandling av sjukliga (skadade), pensionsförsäkringen tillhörande personer, som kunna antagas hava utsikt att genom dylik behandling bliva arbetsföra eller förbättrade.

Riksförsäkringsanstalten vill emellertid giva uttryck åt den förhoppningen, att denna fråga icke förbises vid revidering av sjukförsäkringen och den vidare utbyggnaden av socialförsäkringen i övrigt.

16 §. I denna § stadgas, bland annat,

att vad å kronodebetsedel inflyter anses i första hand gälla därå upptagen pensionsavgift, samt

att å kronodebetsedel uppförd pensionsavgift ej må utsökas, sedan sex månader förflutit efter utgången av det år, under vilket avgiften blivit påförd.

Att medgiva en förmånsrätt för pensionsavgifterna som den nämnda synes ej motiverad. Det allmännas intresse bör gå i första rummet. Kommitténs förslag är ingalunda ägnat att befordra ett ordentligt inbetalande av kronoutskylderna. Utgå kronoutskylderna först och pensionsavgifterna därefter, skulle detta öva ett hälsamt inflytande på skattebetalningen.

Å andra sidan finnes ingen anledning att, såsom kommittéförslaget gör, inskränka preskriptionstiden för uttagande av försäkringsavgift.

18 §. Det åligger jämlikt 15 och 16 §§ taxeringsnämnderna att påföra de försäkrade de avgifter, som de skola hava att betala. Taxeringsnämnderna hava härvid att pröva, huruvida avgiftsplikt föreligger, sålunda även att undersöka, om på grund av invaliditet befrielse från avgift skall äga rum.

Taxeringsnämndernas beslut skola överklagas i vanlig ordning (således hos prövningsnämnden) utom i de fall, »där ändring sökes i beslut rörande fråga, huruvida någon skall på grund av varaktig oförmåga till arbete undantagas från erläggande av pensionsavgift». I detta fall skola besvären anföras hos *rederbörande pensionsnämnd*. Såsom skäl för denna avvikelse från den vanliga vägen för överklagande av taxerings-

nämnds beslut anför kommittén (sid. 115—116), att frågor om undantagande, på grund av varaktig arbetsoförmåga, från erläggande av pensionsavgift falla *utom taxeringsmyndigheternas kompetensområde*. Det kan i anledning av denna kommitténs motivering invändas, att kommittén icke heller bort åt taxeringsnämnden, som ju också är en taxeringsmyndighet, anförtro att i första hand pröva, om befrielse på grund av invaliditet bör äga rum.

Huru som helst måste det anses synnerligen olämpligt att låta en med taxeringsnämnden jämnställd kommunal nämnd sitta till doms över den förra nämndens beslut. I många fall lära de båda nämnderna komma att bestå av samma personer. Skall således en avvikelse ske från bestämmelserna om besvärns anförande över taxeringsnämnds beslut, bör stadgas, att besvären skola anföras hos pensionsförsäkringscentralmyndighet.

19—28 §§. Pensionsnämnds ordförande skall enligt kommitténs yttrande bevaka det allmännas intresse, vara det »allmännas representant». En ytterligare representant för det allmänna skall emellertid anställas, nämligen det i 27 § omnämnda, av pensionsrådet förordnade ombudet. Måne det icke kan vara tillräckligt med en det allmännas representant? Pensionsrådet har ju för övrigt även att bevaka det allmännas intresse.

Överflyttas beslutanderätten från pensionsnämnderna till centralmyndigheten, framträder behovet av ett dylikt övervakande ombud ännu mindre. Det synes därför onödigt att bibehålla ombuden jämsides med pensionsnämnderna. Däremot kunde det vara skäl att taga i övervägande, huruvida icke, därest beslutanderätten i alla pensioneringsfrågor förläggas till centralmyndigheten, man skulle kunna indraga pensionsnämnderna och låta dem ersättas av centralmyndighetens ombud, vilka i så fall skulle hava att verkställa all förberedande utredning och öva den kontroll, som kunde finnas erforderlig. Man skulle härigenom ernå en fastare organisation, ett snabbare arbetssätt och minst lika pålitligt resultat, som kommitténs förslag medför.

Riksförsäkringsanstalten erhåller genom sina ortsombud erforderligt biträde för utredning av föreliggande ersättningsfrågor; och det kan såsom allmänt omdöme sägas, att ombuden visat sig kunna på ett tillfredsställande sätt fullgöra nämnda åliggande.

29 §. Att belasta ifrågavarande lag med sådana detaljbestämmelser som de i denna §, andra och tredje styckena, föreslagna synes mindre lämpligt. Det bör kunna överlämnas åt centralmyndigheten att utfärda i förevarande avseende erforderliga föreskrifter. Därvid bör huvudsträvandet bliva att så litet som ske kan binda de pensionssökande vid bestämda former och att göra de former, som nödvändigtvis kunna erfordras, så enkla och litet betungande som möjligt.

Av nu förevarande § i lagförslaget torde alltså endast första stycket böra bibehållas.

I motiveringen till §:en yttrar kommittén bland annat, att det, efter vad vunna erfarenheter giva vid handen, i regel torde kunna utan läkarintyg bedömas, huruvida pensionssökande är invalid i lagens mening eller ej. Detta torde hava sin riktighet i fråga om invaliditet på grund av ålderdom. Annorlunda ställer sig nog saken i fråga om invaliditet vid jämförelsevis tidig ålder. Vid följder av skada eller sjukdom, som berör hjärnan eller ryggmärgen, vid höggradig syn- och hörselnedsättning, vid nervsjukdomar (barnförlamning, fallandesot, traumatisk neuros m. m.), vid tuberkulos och andra lungsjukdomar, vid hjärt- och njursjukdomar m. m. torde i allmänhet fordras läkarundersökning för att avgöra, såväl om arbetsoförmåga föreligger, som

ock om styrkt oförmåga till arbete kan antagas bliva för framtiden bestående. I en mängd andra fall, såsom t. ex. vid reumatiska åkommor, vid brottsskador o. d., kan väl ofta utan läkarundersökning bedömas, om arbetsoförmåga föreligger eller ej, men torde svårigen utan sådan undersökning kunna avgöras, om befintlig nedsättning av arbetsförmåga är av varaktig eller endast övergående natur.

Möjligen skulle på grund härav i denna § böra intagas stadgande om skyldighet för sökande att underkasta sig den undersökning av läkare eller å klinik, som kan av centralmyndigheten påfordras och genom dess försorg bekostas. Om så denna sökandens skyldighet utvidgades att omfatta jämväl den vård och behandling, som av centralmyndigheten påfordras och genom dess försorg bekostas, skulle en möjlighet beredas centralmyndigheten att — låt vara till en början i endast ringa omfattning — vidtaga sådana åtgärder till förebyggande av invaliditet eller till undanröjande eller minskning av ådragen nedsättning i arbetsförmåga, som måste anses i socialt hänseende synnerligen betydelsefulla.

32 §. Detaljbestämmelserna i första stycket av denna § synas onödiga; bestämmelsen att anvisning om viss postanstalt skall ske i pensionsbrevet förefaller opraktisk, särskilt som densamma kan giva anledning, bland annat, till den uppfattning, att pensionsbrev varje gång, en invalid byter om bostadsort, skall insändas till centralmyndigheten för att i berörda avseende ändras.

Hela första stycket av §:en torde kunna utbytas mot ett stadgande, att utbetalning av pension verkställas genom postanstalten i den ort, inom vilken pensionstagaren är bosatt eller vistas.

Bestämmelsen att pension må lyftas förskottsvis för varje kalendermånad — vilken bestämmelse innebär, att utbetalningen skall ske den 1 i varje månad — synes icke lämplig. Det kan nämligen komma att visa sig föranleda svårigheter att å viss bestämd månadsdag utbetala flertalet utgående pensioner. Dylik bestämmelse bör därför ej intagas i lagen, utan bör överlämnas åt centralmyndigheten att efter samråd med postsparbanken lämna föreskrift i detta hänseende. I lagen torde endast behöva stadgas, att utbetalningen skall ske månadsvis, en månad i förskott.

Riksförsäkringsanstalten har, såsom förut nämnts, ansett sig böra vid granskningen av kommitténs förslag utgå från, att detta förslag i huvudsak kommer att läggas till grund för en blivande lagstiftning i ämnet. Anstalten har därför endast framställt sådana ändringsförslag, vilka, utan att medföra rubbning av kommittéförslagets huvudgrunder, äro enligt anstaltens mening ägnade att giva pensionsförslaget en mera rättvis och bättre anpassning efter pensionstagarnes behov, och som lämna tillfälle till en utveckling av pensionslagen i önskvärd riktning. För att vidare icke fördröja ett framläggande för Riksdagen av pensionsförslaget har riksförsäkringsanstalten vid sina beräkningar hållit sig inom ramen av de av kommittén beräknade kostnaderna för förslagets genomförande.

Av det föregående framgår emellertid, att riksförsäkringsanstalten skulle anse det synnerligen önskvärt, om redan från början pensionsavgifterna sattes icke obetydligt högre än de av kommittén föreslagna, så att de på avgifterna grundade, utan några inskränkande förbehåll försäkringstagarne ovillkorligen tillkommande pensionerna kunde redan från början stiga till något mera avsevärt belopp. En dylik förhöjning

av avgifterna skulle kunna ske antingen genom att höja avgiften för den lägsta klassen eller genom att införa flera avgiftsklasser än de av kommittén föreslagna. Möjligen borde i samband härmed tagas under övervägande, huruvida icke avgifterna borde ställas i mera kontinuerligt beroende av varje försäkrad persons inkomst och t. ex. utgå med viss procent av inkomsten. Man undveke då de tvära övergångar, som kommittéförslaget i denna del medför. Vidare borde ock övervägas, om icke i fall, då försäkrad är löntagare i enskild anställning, arbetsgivarens medverkan vid avgifternas betalning kunde tagas i anspråk. Detta bör kunna äga rum, utan att sättet för avgifternas erläggande i övrigt rubbas. Möjligen skulle i stället därigenom anordningen för avgifternas betalning beträffande stora grupper av de försäkrade kunna ytterligare förenklas.

Stockholm den 21 januari 1913.

Underdånigst

J. MAY.

IVAR TENGSTRAND.

O. F. ENBOM.

KARL DICKMAN,
föredragande.

Bilaga D.

TILL KONUNGEN.

Sedan den av Eders Kungl. Maj:t den 13 december 1907 tillsatta kommitté med uppdrag att, efter allsidig prövning av frågan om allmän ålderdoms- och invaliditetsförsäkring, inkomma med underdånigt yttrande i ämnet samt de lagförslag,

Styrelsen för postsparbanken,

med yttrande över ett av särskilda kommitterade den 9 november 1912 avgivet betänkande och förslag till lag angående allmän pensionsförsäkring.

vartill utredningen kunde föranleda, under den 9 november 1912 avgivit underdånigt betänkande och förslag till lag om allmän pensionsförsäkring,

har Eders Kungl. Maj:t den 15 i sistnämnda månad anbefallt styrelsen för postsparbanken att avgiva underdånigt utlåtande i ämnet.

Vid fullgörande av det styrelsen sålunda meddelade uppdrag har styrelsen till en början ansett sig böra giva tillkänna, att styrelsen trots det icke böra tillkomma sig att göra något uttalande rörande lämpligheten av de grunder, på vilka lagförslaget är byggt, utan har styrelsen huvudsakligen inskränkt sig till en undersökning, huruvida, under förutsättning av bifall till den ifrågasatta pensionsförsäkringen, det vore lämpligt och nödigt att åt postsparbanken uppdrages handläggning av åtskilliga bestyr, vilka må bli en följd av den föreslagna försäkringen.

Jämlikt bestämmelse i § 32 av lagförslaget, skulle utbetalning av pension, sedan densamma blivit av den centrala myndigheten, pensionsrådet, till beloppet bestämd, verkställas genom postanstalten å den ort, där pensionstagaren vistades, då ansökningen om pensionen gjordes, därest icke i ansökningen uppgivits annan postanstalt. Anvisning å den postanstalt, genom vilken utbetalningen vore avsedd att verkställas, skulle meddelas i pensionsbrevet. Avflyttade pensionstagare till annan ort eller önskade han eljest pensionens uttagande genom annan än förut angiven postanstalt, ägde pensionsrådet förordna om utbetalningens verkställande genom annan postanstalt.

Då, såsom av kommittén jämväl betonats, pensionernas översändande från pensionsrådet till pensionstagarna tvivelsutan skulle medföra onödig omgång och utgift, torde den av kommittén föreslagna anordningen, varigenom det ifrågasatta pensionsverket finge för pensionernas utbetalande och behöriga redovisande begagna sig av redan befintliga statsorgan, givetvis bli av fördel för pensionsverket, på samma gång denna anordning komme att, med hänsyn till postanstalternas antal, för närvarande något över 3,300, och belägenhet inom alla delar av riket, bereda pensionstagarna tillfälle att på ett säkert och bekämt sätt uppbära dem tillerkända pensioner.

Beträffande omfånget av de nya bestyr, som, i händelse den föreslagna pensionsförsäkringen anordnades, på sätt av kommittén ifrågasatts, komme att åligga postanstalternas tjänstemän, har kommittén antagit, att under försäkringens första verksamhetsår pensionstagarnas antal skulle komma att uppgå till omkring 16,000, av vilka omkring 14,000 uppbure pensionen månadsvis och återstående 2,000 en gång om året. Antalet pensionsutbetalningar skulle fördenskill för året uppgå till omkring 170,000.

Om än antalet utbetalningar, fördelat på varje postanstalt, ej skulle under försäkringens första verksamhetsår i medeltal belöpa sig till mera än omkring 52 på varje postanstalt, så skulle dock antalet dylika utbetalningar komma att år efter år i avsevärd grad ökas. Vidare torde böra erinras, att bestyren med pensionsutbetalningar komme att ställa sig väsentligen olika vid de särskilda postanstaltern, ävensom att dessa bestyr givetvis komma att koncentrera sig på en eller två dagar i månaden, vilket tvivelsutan torde komma att medföra olägenheter vid utförande av postanstalternas eljest åliggande göromål av avsevärd omfattning och skiftande art.

Då emellertid de ifrågasatta bestyren för pensionsverkets räkning skulle bli av mera enkel beskaffenhet samt deras utförande torde kunna på ett praktiskt sätt ordnas, lär mot postanstalternas anlitande för nu omhandlade ändamål ej böra möta några större betänkligheter.

Om således något absolut hinder ej lärer förefinnas för postanstalternas användande på sätt nu ifrågakallts, torde emellertid lämpligheten kräva, att bestyret med ledningen av pensionernas utbetalande samt övervakandet av dess behöriga utförande ej, såsom synes hava varit av kommittén avsett, överlätas å postverket utan åt postsparbanken.

Enligt den för postsparbanken gällande nådiga instruktionen av den 22 december 1911, åligger det nämligen banken, förutom annat, att genom postanstalternas förmedla utbetalning av *dels* livräntor för riksförsäkringsanstaltens och fiskareförsäkringens räkning samt i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, *dels ock* pensioner från barnmorskornas pensionsanstalt ävensom pensioner eller understöd till i landsorten bosatta pensionstagare från vissa andra pensions- eller åldersunderstödsanstalter.

Angående det sätt, varpå dessa utbetalningar förmedlas, torde här i största korthet böra redogöras.

Sedan vederbörande pensionsverk fastställt livräntans eller pensionens belopp och därom meddelat postsparbanken uppgift med överlämnande därvid av de för utgifternas bestridande erforderliga medel, varda genom postsparbanksstyrelsens försorg nödiga order om livräntans, resp. pensionens utbetalande och villkoren därför tillsända vederbörande postanstalt. De utbetalade beloppen ingå sedermera uti den räkenskap över postsparbanksrörelsen vid postanstalten, som avgives till postsparbankens styrelse. Efter därstädes verkställd granskning av räkenskapen upprättas av styrelsen redogörelse över de försiggångna utbetalningarna, för att inom viss bestämd tid tillställas vederbörande pensionsverk.

Skulle nu utbetalning av de av pensionsrådet beslutade pensionerna förmedlas av *postverket*, samt nödiga utbetalningsorder fördenskull av generalpoststyrelsen meddelas postanstalterna, i vilket fall de utbetalade pensionsbeloppen komme att avföras uti de av postanstalterna till generalpoststyrelsen avgivna redovisningarna över *post-rörelsen*, torde en dylik anordning kräva förändring av såväl redovisningsväsendet vid postanstalterna som ock revisionsarbetet inom generalpoststyrelsen. Därjämte torde kunna befaras, att, då pensionsutbetalning skulle förekomma vid postanstalterna såväl för postverket som för postsparbanken och sålunda ingå uti olika redogörelser, en förväxling vid pensionernas avförande i räkenskapen lätteligen komme att äga rum, vilken givetvis skulle föranleda en mången gång ingående undersökning, innan nödig utredning i saken vunnits, varigenom upprättande av avräkning med vederbörande pensionsverk komme att fördröjas.

Därest postanstalternas samtliga bestyr med pensionsutbetalningar leddes och övervakades av postsparbanksstyrelsen, skulle hela proceduren vid postanstalterna med utbetalande av de av pensionsrådet beslutade pensionerna bliva analog med den, som nu äger rum beträffande utbetalning av livräntor och pensioner för riksförsäkringsanstaltens m. fl. institutioners räkning. Vid sådant förhållande bleve den ifrågasatta utbetalningen av ålderdoms- och invaliditetspensioner ej en ny rörelsegren för postanstalterna, utan komme fastmera att betraktas såsom en fortsatt utveckling av en redan befintlig verksamhet.

På grund av vad sålunda blivit anført, får postsparbanksstyrelsen underdånigst hemställa,

att utbetalning av de av pensionsrådet beslutade pensioner måtte genom postsparbankens förmedling verkställas vid de postanstalter, varest postsparbanksrörelse finnes anordnad (postsparbankskontor).

Enligt bestämmelse i § 32 andra stycket av lagförslaget, skulle pension i allmänhet få lyftas förskottsvis för varje månad. Vid sådant förhållande skulle det stora flertalet av pensioner antagligen förekomma till utbetalning den 1 i varje månad. Med avseende å den mängd av göromål, som nämnda dag redan nu förekomma till handläggning vid postanstalterna och särskilt på grund därav att å den första dagen i sista månaden av varje kalenderkvartal lyftning å postanstalterna i allmänhet äger rum av de livräntor, pensioner och understöd, vilkas utbetalande enligt vad vad här ovan omförmäls, för närvarande förmedlas av postsparbanken, skulle bibehållandet av den av kommittén föreslagna formuleringen av bestämmelsen angående tiden för pensionernas lyftning utan tvivel komma att vålla postanstalternas personal högst avsevärda olägenheter. Enligt postsparbanksstyrelsens förmenande skulle det för postanstalterna vara lämpligare och för vederbörande pensionstagare åtminstone lika fördelaktigt, om pensionerna för kalendermånaden tillhandahölles den 15 i månaden eller — med hänsyn därtill att postanstalterna under sön- och helgdagar hållas öppna ett mindre antal timmar än under övriga dagar — därest den 15 dagen i månaden inträffade å sön- eller helgdag, nästföljande söckendag.

I händelse vad av postsparbanksstyrelsen sålunda blivit hemställt varder av Eders Kungl. Maj:t i nåder godkänt, torde § 32 av lagförslaget böra erhålla följande förändrade lydelse:

»Utbetalning av pension förmedlas genom postsparbanken och verkställes av postsparbankskontoret å den ort, där pensions-tagaren vistades, då ansökning om pension gjordes, därest icke i ansökningen uppgivits annat postsparbankskontor. Anvisning å det postsparbankskontor, genom vilket utbetalningen sker, skall i pensionsbrevet lämnas. Avflyttar pensionstagaren till annan ort eller önskar pensionstagare eljest pensionens utbetalande genom annat än förut angivet postsparbankskontor, må pensionsrådet förordna om utbetalningens verkställande genom annat postsparbankskontor.

Pension må för varje kalendermånad lyftas den 15 i samma månad eller, om den dagen inträffar å sön- eller helgdag, nästföljande söckendag; dock att, om pensions årliga belopp ej uppgår till 30 kronor eller pension utgår till någon, som flyttat ur riket, beloppet utbetalas allenast en gång för varje år efter ingången av därpå följande år.

Pensionsbelopp — — — — — fonden.»

Därigenom att de försäkringspliktiga skulle medelst erläggande av pensionsavgifter bidra till kostnaden för sina pensioner, komme efter hand att bildas en fond, vilken, under antagande att de årligen inflytande pensionsavgifterna uppginge till omkring 8,3 miljoner kronor, skulle efter en 80-årig försäkringsverksamhet uppgå till omkring 750 miljoner kronor.

Enligt bestämmelse i § 12 av lagförslaget, skulle fondens medel placeras i skuldförbindelser, utfärdade av svenska staten eller svenska kommuner, och i obligationer utfärdade av Sveriges allmänna hypoteksbank eller Konungariket Sveriges stadshypotekskassa.

Med skuldförbindelser, utfärdade av svenska kommuner, torde hava avsetts ej blott av kommun utfärdade obligationer, som för fondens räkning komme att inköpas, utan även av kommun utfärdade, till den myndighet, som omhänderhade pensionsfondens förvaltning ställda skuldebrev å lån, som från fonden direkt utlämnats till kommuner.

Med avseende därå att kommun äger att under vissa villkor upptaga tillfälliga lån utan Eders Kungl. Maj:ts tillstånd, men det ej torde vara lämpligt, att pensionsfondens medel användes för utlämnande av dylika lån, lärer av denna anledning bliva nödigt att åt § 12 i lagförslaget giva en något ändrad lydelse, än den av kommittén föreslagna.

I likhet med vad förhållandet är i fråga om postsparbankens medel, synas pensionsfondens medel jämväl kunna, utan att säkerheten därvid lärer böra äventyras, göras fruktbärande genom förvärvande av obligationer, utfärdade av bolag eller inrättning, såvida kommun med Eders Kungl. Maj:ts tillstånd för dylika obligationer iklätt sig betalningsansvar såsom för egen skuld för såväl kapital som ränta. Värdepapper av ifrågavarande slag torde nämligen, enligt styrelsens förmenande, erbjuda större säkerhet än obligationer, utfärdade av den garanterande kommunen.

Varda fondens medel disponerade, på sätt sålunda angivits, skulle en avsevärd del därav kunna placeras i statens skuldförbindelser, varigenom en del av statsskulden bleve överförd till fonden, varjämte en större inhemsk marknad kunde beredas obligationer, utfärdade av de i lagförslaget upptagna hypotekskassorna. Genom bestämmelsen därom att en del av fonden finge användas för inköp av kommunobligationer och för utlämnande av direkta lån till kommuner, skulle, såsom ock av kommittén betonats, tillfälle lämnas rikets kommuner att på fördelaktiga villkor erhålla lån, genom vilka möjlighet bereddtes kommunen att tillgodose ändamål, som vore av betydelse för pensionsförsäkringen eller för vissa andra närstående sociala uppgifter, en anordning, som synes i högsta grad tilltalande, då fondens medel, åtminstone till någon del, därigenom komme att användas till förmån för de befolkningslager, av vilkas bidrag fonden till stor del komme att bildas.

Beträffande den myndighet, som skulle åläggas att omhänderhava förvaltningen av pensionsfondens medel, har kommittén allenast framhållit att, enligt dess förmenande, någon särskild ny institution ej borde för ändamålet inrättas, utan borde någon redan existerande penningförvaltande myndighet jämväl omhänderhava denna fondförvaltning.

Om även av åtskilliga anledningar det ej torde vara lämpligt, att förvaltningen av fondens samtliga medel uppdroges åt postsparbanksstyrelsen, skulle det dock, enligt styrelsens förmenande, vara i flera hänseenden fördelaktigt, om åtminstone den del av fonden, som skulle fruktbargöras genom inköp av obligationer, utfärdade eller garanterade av kommuner, eller genom utlåning direkt till kommuner, för sådant ändamål överlämnades till postsparbanken. Dess uppgift är för närvarande, bland annat, att förvalta, förutom bankens egna medel, såväl riks-försäkringsanstaltens som barnmorskornas pensionsanstalts och fiskareförsäkringens överskottsmedel. Vid 1912 års utgång uppgick sammanlagda beloppet av de fonder, vilka av postsparbanken sålunda förvaltas, till omkring 57 miljoner kronor, varav omkring 18,934,600 kronor i obligationer, utfärdade eller garanterade av kommuner och om kring 11,968,800 kronor i direkta 337 lån till kommuner. Genom denna sin verksamhet måste banken städse äga kännedom om förhållandena på fondmarknaden; och genom de organ, postanstalterna, vilka förmedla postsparbankens verksamhet med allmänheten, är banken

i tillfälle att komma i synnerligen intim kontakt med lånesökande kommuner, vilka beredas tillfälle att utan särskilda kostnader genom postanstalten å orten uppbära lånemedel samt verkställa lånelikvider.

En anordning sådan som den nu ifrågakända skulle jämväl för postsparbanken innebära den fördelen, att banken genom sin sålunda ökade utlåningsverksamhet i ännu högre grad komme att framstå såsom nyttig för en stor del av allmänheten, vars stöd och välvilja är av betydelse för postsparsanken.

Med avseende å vad sålunda blivit anfört, tillåter sig styrelsen såsom sin mening uttala, beträffande sättet för fruktbargörande av pensionsfondens medel, att — sedan föreskrift meddelats rörande den del av dessa medel, som må anses lämplig att redovisas i skuldförbindelser, utfärdade av svenska staten och i obligationer, utfärdade av Sveriges allmänna hypoteksbank eller Konungariket Sveriges allmänna hypotekskassa, vilken förvaltning måhända lämpligen torde böra handhas av riksgäldskontoret — återstoden, intill högst $\frac{1}{4}$, av pensionsfondens medel torde böra för fondens räkning förvaltas av postsparbanksstyrelsen genom inköp av räntebärande obligationer, utfärdade av kommun inom riket för lån, till vars upptagande Eders Kungl. Maj:ts tillstånd blivit meddelat, eller av bolag eller inrättning, såvida i sistnämnda fall kommun med Eders Kungl. Maj:ts tillstånd iklätt sig betalningsansvar såsom för egen skuld för såväl kapital som ränta, eller ock genom utlåning mot skuldebrev till kommun inom riket, därest tillstånd till lånets upptagande blivit kommunen av Eders Kungl. Maj:t meddelat.

Då det någon gång torde vara förenat med svårighet att omedelbart efter emottagande av pensionsfondens medel bereda desamma en fast placering, på sätt här ovan föreslagits, torde postsparbanksstyrelsen böra medgivas rätt att, såsom redan skett beträffande de medel, som av styrelsen nu förvaltas, insätta pensionsfondens medel på depositions- eller annan räkning hos enskild bankinrättning, vars bolagsordning blivit av Eders Kungl. Maj:t fastställd samt vars grund- och reservfonder uppgå till ett sammanlagt belopp av minst fem miljoner kronor.

Postsparbanksstyrelsens sammansättning samt den omständigheten, att viktigare där förekommande ärenden, däribland frågor rörande medelsplaceringen, behandlas kollegialt, torde göra denna styrelse ägnad att omhändertaga den nu föreslagna medelsförvaltningen. Förutom av generalpostdirektören, såsom ordförande, utgöres postsparbanksstyrelsen av tvenne av Eders Kungl. Maj:t förordnade ledamöter, av vilka den ene är chef för banken, samt en av fullmäktige i riksbanken och en av fullmäktige i riksgäldskontoret, vilka båda sistnämnda ledamöter bemäde fullmäktige var för sig inom sig utse. Genom dessa sistnämnda två ledamöter kunde Riksdagen och anses bliva representerad inom den myndighet, som finge sig anförtrödd förvaltningen av denna del av pensionsfondens medel.

§ 34 av lagförslaget innehåller bestämmelser om medgivande för en var svensk man eller kvinna, som fyllt 15 år, att, på sätt Eders Kungl. Maj:t bestämmer, erhålla försäkring genom erläggande av frivilliga avgifter. Dylika avgifter finge för varje gång ej erläggas med mindre belopp än en krona eller, där högre belopp erlades, annorlunda än med helt kronor. Ej heller skulle för någon under ett kalenderår avgifter få erläggas till högre sammanlagt belopp än det antal kronor, som motsvarade halva antalet fyllda levnadsår.

I fråga om upptagande av avgifterna för nu omförmälda försäkring har kommittén ej avgifvit något förslag eller ens gjort någon antydan.

Då enellertid uppbörden av dessa avgifter ej lämpligen torde kunna äga rum, på sätt i §§ 14, 15 och 16 av lagförslaget bestämmes för erläggande av avgifter för den obligatoriska försäkringen, samt då föreskrifterna om minimibeloppet för den frivilliga försäkringsavgiften m. m. överensstämma med vad i sådant hänseende finnes beträffande insättningar i postsparbanken stadgat, lärer ock åt postsparbanken bära anförtrors bestyret med uppbörden av de frivilliga försäkringsavgifterna.

Dessa bestyr skulle bli analoge med dem, vilka redan nu av postsparbanken omhänderhavas i fråga om deläggareavgifter till barnmorskornas pensionsanstalt.

Enligt det av Eders Kungl. Maj:t den 30 december 1910 utfärdade förnyade reglemente för nämnda pensionsanstalt, förvaltas densamma av riks-försäkringsanstalten, dock med den inskränkning att det tillkommer postsparbanken att mottaga insättningar och utbetala pensioner samt postsparbanksstyrelsen att förvalta pensionsanstaltens medel.

I fråga om styrelsens deltagande i förvaltningen av pensionsanstalten har Eders Kungl. Maj:t uti särskild skrivelse till postsparbanksstyrelsen av nyssnämnda dag förordnat, att det skall åligga styrelsen, bland annat,

att föranstalta om utfärdande och tillhandahållande av motböcker för dem, vilka erhållit inträde i pensionsanstalten;

att genom postsparbankskontoren i orterna uppbära de å motböckerna verkställda insatser;

att behörigen bokföra dessa insatser;

att efter varje kalenderårs utgång meddela riks-försäkringsanstalten uppgifter angående sammanlagda insättningsbeloppet på varje motbok; samt

att granska motböckerna.

För den allmänhet, som ville begagna sig av den frivilliga pensionsförsäkringen, skulle den anordningen, varigenom försäkringsavgifterna kunde på en och samma motbok insättas vid vilket som helst postsparbankskontor i riket, vara en högst avsevärd förmån.

Genom ett sådant tillvägagångssätt kommer göromålen vid postanstalterna visserligen att i någon mån ökas, men då försäkringsgöromålen skulle för postanstalterna bli fullkomligt enahanda med de bestyr, som vid dessa anstalter föranledas av insättningarna i postsparbanken, komme postanstalterna ej att tillföras någon ny art av göromål. I övrigt torde antagligen den ifrågakommande frivilliga pensionsförsäkringen, åtminstone under de första åren, ej bli av någon större omfattning.

Handläggningen inom postsparbanksstyrelsen av bokföring av försäkringsavgifterna m. m. komme att ske på samma sätt som nu äger rum beträffande de enahanda bestyr, som för närvarande åligga styrelsen i fråga om barnmorskornas pensionsanstalt.

Samtliga de medel, som ingå till nyssnämnda pensionsanstalt, förvaltas för närvarande av postsparbankens styrelse. Vare sig förvaltningen av någon del av den på grund av de obligatoriska pensionsavgifterna uppkomna pensionsfonden uppdrages åt postsparbanksstyrelsen eller åt någon annan myndighet, torde dock, enligt styrelsens förmenande, de medel, som insamlas i form av frivilliga pensionsavgifter, bära anförtrors åt postsparbanksstyrelsen till förvaltande, enligt de grunder, som må bli fastställda för förvaltning av den i § 12 av lagförslaget omnämnda pensionsfonden. Uppbörden av dessa avgifter skulle, såsom här ovan föreslagits, förmedlas av postsparbanken; och därest förvaltningen av de uppburna pensionsavgifterna jämväl övertoges av postsparbanksstyrelsen samt ersättningen för postsparbankens samtliga bestyr i nu ifrågakommande hänseende utginge efter i huvudsak enahanda grunder som

de, vilka av styrelsen föreslagits uti dess underdåniga skrivelse den 30 september 1912, angående ersättning för uppbörd och förvaltning av medel tillhörande barnmorskornas pensionsanstalt, skulle postsparbanken därigenom beredas gottgörelse ej mindre för de kostnader, som krävdes för de nya göromålens utförande, än ock för det ansvar, som därigenom komme att åligga banken.

Enär de i nådiga förordningen den 22 juni 1883, angående en postsparbank för riket, meddelade föreskrifter ej skulle i allo bliva tillämpliga beträffande uppbörd genom postsparbanken m. m. av de frivilliga pensionsavgifterna, torde det bliva nödigt att, därest Eders Kungl. Maj:t skulle finna skäligt godkänna vad här ovan i detta avseende underdånigst föreslagits, av Riksdagen utverka det förklarande, att ifråga om de medel, som på grund av § 34 av lagförslaget varda i postsparbanken insatta, böra gälla de särskilda föreskrifter, som av Eders Kungl. Maj:t meddelas.

Det torde nu slutligen tillåtas postsparbanksstyrelsen att övergå till frågan om den ersättning av allmänna medel, som lärers böra till postsparbanken utgå, i händelse banken kommer att anlitas, på sätt här ovan föreslagits.

Vad då först beträffar bestyret med utbetalning av pensioner till pensionstagarna skulle detta bestyr kräva anställande hos postsparbanksstyrelsen av ökade arbetskrafter ej mindre för upprättande, komplettering och distribution av för ändamålet erforderliga utbetalningsorder samt för granskning av och kontroll över utbetalningarnas behöriga redovisande, än även för upprättande av pensionsavräkningar med vederbörande pensionsverk.

Enligt vad här ovan blivit anført, kar kommittén beräknat, att pensionsutbetalningarnas antal komme att under det första verksamhetsåret uppgå till omkring 170,000.

Med den erfarenhet, styrelsen redan nu äger angående det arbete, som är förbundet med handläggning inom styrelsen av för närvarande förekommande pensionsgöromål, torde kostnaderna för utförande av de bestyr, nyssnämnda antal utbetalningar skulle kräva, ej behöva beräknas till mera än omkring 20,000 kronor. Ifråga om fördelningen av detta utgiftsbelopp samt angående det antal tjänstemän med mera fast anställning, som till en början, innan nödig erfarenhet vunnits angående göromålens omfattning, må böra allenast tillsättas på förordnande, ävensom angående en var av dem tillkommande lönebelopp torde postsparbanksstyrelsen sedermera beredas tillfälle att, därest lagförslaget bliver av Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen godkänt, samt postsparbankens medverkan kommer att krävas för pensionernas utbetalande m. m., få avgiva underdånigt förslag och utredning.

Givet är emellertid, att nu ifrågavarande kostnader på långt när ej komma att växa i samma proportion som pensionstagarnas antal. Åtminstone torde någon ökning av antalet mera fast anställda tjänstemän ej krävas under någon tid framåt.

Om, såsom här ovan ifrågaställts, förvaltningen av en del av den i § 12 av lagförslaget omnämnda pensionsfonden komme att övertagas av postsparbanksstyrelsen, skulle, då fonden vuxit till något mera avsevärt belopp, denna förvaltning givetvis medföra behov av något ökade arbetskrafter hos styrelsen, för vilka skulle krävas särskilda kostnader. För dessa kostnader torde postsparbanken beredas gottgörelse av allmänna medel.

För den händelse bestyret med uppbörd och förvaltning av de frivilliga pensionsavgifterna överlämnas åt postsparbanken, torde, såsom ovan framhållits, ersätt-

ningen därför böra utgå i huvudsaklig överensstämmelse med de grunder, som postsparbanksstyrelsen uti underdånig skrivelse den 30 september 1912 föreslagit beträffande gottgörelse till postsparbanken för handläggning av göromål tillhörande barnmorskornas pensionsanstalt.

Då omfattningen av den frivilliga försäkringen ej nu kan förutses, är det omöjligt att för närvarande verkställa någon ens approximativ beräkning av kostnaderna för densamma.

Under antagande emellertid, att av de 2,600,000 personer, som ansetts böra komma under den obligatoriska försäkringen, högst 5 %, eller 130,000, begagna sig av den frivilliga och för sådant ändamål i postsparbanken insatte 5 % av den beräknade avgiftssumman för den obligatoriska försäkringen, 8,300,000 kronor för år eller 415,000 kronor, skulle ersättningen, enligt ovan angivna grunder, för uppbörd och förvaltning av dessa insatser belöpa sig till omkring 14,000 kronor för året.

Stockholm den 24 januari 1913.

Underdånigst

JULIUS JUHLIN.

G. F. SANDBERG.

SVEN PALME.

H. CAVALLI.

P. E. LINDSTRÖM.

John Berg.

Bilaga E.

Allmänna anmärkningar.

Mot lagförslagets benämning hava *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Uppsala och Södermanlands län* anmärkt, att densamma ej angiver det väsentliga i lagens innehåll.

Lagens
benämning.

Kungl. Maj:ts befallningshavandes i Uppsala län anmärkning sammanhänger med den av Kungl. Maj:ts befallningshavande hävdade uppfattningen av den av kommittén föreslagna försörjningen. Då nämligen avgiftspension i de flesta fall blott har en ringa betydelse i jämförelse med pensionstillägg och annat understöd, som i lagen föreskrives eller förutsättes, samt även med avseende å avgiftspensionen försäkrings-tanken icke är fullständigt genomförd, är den föreslagna försörjningen enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes uppfattning till övervägande del att anse såsom fattigvård eller, om man så vill, som en för pensionstagarna kostnadsfri pensionering.

Försäkring
eller fattig-
vård.

Beträffande kostnaden för sådan försäkring anser Kungl. Maj:ts befallningshavande, att, då fråga är om person med normal arbetsförmåga, densamma i princip väsentligen bör bestridas antingen av personen själv, om han är sin egen, eller, om han är i annans tjänst, av arbetaren och arbetsgivaren i förening, efter den ena eller andra fördelningen. Enligt förslaget skulle bördan däremot komma att drabba även skattdragande, vilka varken för sig eller för anställda personer komma i åtnjutande av pensioneringens fördelar. Enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes mening vore det önskvärt, att försörjningen i högre grad än enligt förslaget grundades på avgifter av de försäkrade och, då de äro i annans tjänst, av arbetsgivarna. Härigenom skulle även försörjningsbeloppen kunna ökas. Kungl. Maj:ts befallningshavande påpekar, att ovan angivna olägenhet visserligen råder även med avseende å fördelningen av den nuvarande fattigvårdstungan. Med de ifrågasatta bestämmelserna skulle emellertid ett större belopp än den nuvarande fattigvårdskostnaden komma att för amtiden utgå efter principiellt oriktiga grunder.

Föreningen för välgörenhetens ordnande i Stockholm uttalar, att, vad den föreslagna pensionsförsäkringen, genomförd, bjuder på, är endast ungefär en tredjedel verklig pensionsförsäkring. Resten, nära två tredjedelar, är — fattigvård, under skyddande förklädnad och fri från vissa för närvarande med henne följande rättsverkningar.

För de försäkrade, som komma i åtnjutande av denna fattigvård, säger föreningen vidare, utgöra de fripensioner, vari den fördelas, huvudsaken. Avgiftspensionen

är ett ganska obetydligt tillägg. Då icke förty fripensionen betecknas såsom »pensionstillägg», har densamma enligt föreningens mening fått ett namn, som passar den illa, men onekligen är lämpligt från den synpunkten, att det hela är bestämt att kallas pensionsförsäkring.

Föreningen påpekar härjämte, att den moderna fattigvården lägger huvudvikten vid rent profylaktiska åtgärder. Föreningen finner önskligt, att kommittén sökt att med försäkringsstadgandena förena bestämmelser, avsedda att förekomma eller fördröja invaliditet eller häva eller minska den, då den redan inträtt, t. ex. genom vård å anstalt, eventuellt tvångsvård, för övervinnande av iråkad vanförhet eller sjukdom, eller genom uppfostran till andra färdigheter, än de, som i följd av den inträdda vanförheten eller sjukdomen blivit oanvändbara. Så har dock icke skett.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jämtlands län anser betänkligt, att den s. k. pension, som förslaget avser att bereda, på den grund, att de pensionerades egna bidrag till pensionerna, åtminstone de pensionärer, som skola frånvinna fattigvården, äro så obetydliga, att de icke kunna betinga annat än en ytterst obetydlig del av pensionen, ja, för många icke någonting alls, icke i sak blivit stort annat än fattigvård. För att ytterligare markera skillnaden har pensionen visserligen undandragits vissa ofördelaktiga rättsverkningar, som nu åtfölja fattigvården, men *Kungl. Maj:ts befallningshavande* anser det blott vara en tidsfråga, när dessa komma att även vad angår understöd, som utgår som fattigvård, helt och hållet eller till större delen försvinna. Den reella skillnaden mellan pension enligt förslaget och fattigvård ligger i, att pensionen lämnas utan någon prövning vare sig i fråga om understödets beskaffenhet eller utsikterna för deras behöriga användning. Den utjämning av existensmöjligheter, som förslaget innebär, anser *Kungl. Maj:ts befallningshavande* vara en utjämning åt det sämre.

Självhjälps-
principen.

Härmed sammanhänger den av *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jämtlands län* särskilt framhållna omständigheten, att enligt *Kungl. Maj:ts befallningshavandes* uppfattning över huvud taget försäkringsprincipen och självhjälpsprincipen i förslaget kommit alltför litet till sin rätt på bekostnad av understödsprincipen. De anspråk, som inom den ojämförligt talrikaste klassen av dem, förslaget omfattar, ställas på individen, äro så ringa, att det för de flesta måste stå såsom fullkomligt likgiltigt, om de fullgöras eller icke. Härtill kommer, att uppmuntran för den, som söker bättre sörja för sin framtid, synes vara jämförelsevis obetydlig. Förslaget är ägnat att motverka omsorgen för framtiden i form av ett sammansparat kapital.

I samma riktning har *Hammerdals kommun* uttalat sig. Enligt kommunens mening skulle lagen verka ofördelaktigt för smärre hemmansägare och avskräcka från förvärvande av egen torva. En lösarbetare skulle nämligen hava lättare att få understöd än en skuldsatt småbrukare.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län ser däremot ett särskilt starkt skäl för en allmän försäkring dels i den utjämning av den kommunala fattigvårdsbördan, som därav kan bli en följd för de olika fattigvårdssamhällena, och dels i det tvång för den enskilde att mera än hittills själv sörja för framtiden, som försäkringen skulle medföra.

Föreningen för välgörenhetens ordnande i Stockholm erinrar, hurusom kommittén i sina motiv yttrar (Del. I sid. 63): »Då genom försäkringen en rätt till pension skall

förvärfvas, synes det vara ett nära liggande anspråk, att en var efter måttet av sin förmåga också direkt bidrager till att bereda sig pension». Detta är, säger föreningen, en riktig grundsats, men den är icke i förslaget genomförd. Då pensionsavgiften satts till så obetydligt belopp som 2 kronor för år med 5 eller 10 kronors förhöjning för vissa inkomsttagaregrupper, kan den omständigheten, att vederbörande icke visat tredska eller uppenbar försumlighet i fullgörandet av avgiftsplikten, ej rimligtvis anses i och för sig utgöra bevis för att han efter måttet av sin förmåga bidragit till en pension, som räcker till uppehälle; och det är ju på en sådan pension eller ock en på annat sätt beredd full försörjning, varpå det här kommer an. Nu är emellertid, fortsätter föreningen, förhållandet det att, med bortseende från villkor, vilka syfta att förekomma rent av oredliga åtgärder till pensionsrättens främjande, och villkor, som utesluter den, som uppenbarligen icke efter förmåga söker ärligen bidra till sin försörjning, fordras ej mer än här ovan nämnts för att en obemedlad invalid skall vara berättigad till pensionstillägg. Föreningen påpekar, att den omständigheten, att tilläventyrs hans medellöshet beror av flagrant kränkning av plikten att efter förmåga sörja för framtiden eller att invaliditeten är självförfäddad, ej spelar någon roll. Ej heller, så vitt av förslaget kan anses framgå, tidigare åsidosättande av plikten att så gott man kan söka ärligen bidra till sin försörjning — föreningen menar här försörjningen för dagen, ej den framtida — om blott omständigheterna utmärka, att vederbörande i detta avseende rättat sig före pensionsbehovets inträde.

Föreningen anför vidare, att det vill synas föreningen som om det föreliggande pensionsförsäkringsförslaget ej tillräckligt beaktat självhjälpsynpunkten.

Förslaget har enligt föreningens mening icke tillräckligt skarpt tagit sikte på att försäkringen kan och bör vara ett mäktigt folkuppfostrande medel, en läromästare till själv tillit, sparsamhet och omtanke för framtiden, att till den sociala förtänksamhetens uppgifter hör att fostra individerna själva till förtänksamhet. Föreningen erkänner villigt, att förslaget har bestämmelser om frivillig försäkring, vilka äro ägnade att understödja självhjälpssträvandena. Men detta är en detalj. Det sätt, varpå den obligatoriska försäkringen är lagd, är här huvudsaken. Och detta är enligt föreningens mening ej från här ifrågavarande synpunkt tillfredsställande.

Ytterligare anmärker föreningen, att kommittén vill rycka bort en av hörnstenarna i den nuvarande fattigvårdslagstiftningen, nämligen stadgandet att det åligger föräldrar och sådana barn, som ej äro minderåriga, att i mån av behov, å ena, och förmåga, å andra sidan, varandra försörja. Två tredjedelar av den nuvarande fattigvården åt invalida anses utgöra sådan enskild åliggande fattigvård, och den skall nu, säger föreningen, läggas å staten. Med avseende härå anmärker föreningen, att föreningen anser detta från folkuppfostringsynpunkt synnerligen betänkligt. Det kommer, säges det, att försvaga den samhörighetskänsla mellan anhöriga, av vilken föreningen under sin verksamhet bland de fattiga sett så många och glädjande prov.

För lagens utsträckande till att omfatta änke- och barnpensionering hava *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Värmlands, Kopparbergs och Norrbottens län* ävensom ett flertal kommuner uttalat sig. Omfattning.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jämtlands län har funnit ett visst fog i de anmärkningar, som riktats mot, att den nu levande generationen av invalider och åldringar uteslötes från alla förmåner av försäkringen.

För lagens utsträckande uti den av herr Branting i dennes reservation till kommittébetänkandet påyrkade omfattningen hava likaledes en del kommuner uttalat sig.

Föreningen för välgörenhetens ordnande i Stockholm vänder sig mot det i herr Brantings reservation föreslagna stadgandet, som, bland annat, innebär, att ogift moder av viss inkomstgrupp får, även om hon är arbetsför, en särskild penningehjälp (pensionstillägg) av 75 kronor för varje minderårigt barn. Mot detta förslag invänder föreningen: för det första att det icke synes föreligga tillräcklig anledning att hjälpa den ogifta modern i de fall, där barnets fader gör sin plikt, utan att slik hjälp, särskilt om hon och han äro sammanboende, tvärtom synes mycket olämplig såsom innebärande en premiering av illegala förbindelser; och för det andra att i övriga fall, alltså de fall, där barnafadern är försumlig, den föreslagna anordningen torde böra underkännas av det skäl, att densamma uppenbarligen är ägnad att oförtjänt förbättra faderns ställning såsom försörjningspliktig. Enligt föreningens mening är det ändrad fattigvårdslagstiftning, som skall råda bot för det missförhållande, reservanten velat avhjälpa med ett »pensionförsäkringsstadgande». En ogift och ensamstående kvinna med minderårigt barn skall enligt föreningens åsikt vara berättigad till fattigvård även i det fall, att hon är arbetsför, och den försumlighet från barnafaderns sida, som vållat behovet av fattigvård, skall föranleda för honom besvärliga rättsverkningar. Att göra den ena eller andra understödsformens högre eller lägre sociala värdighet avgörande för valet i detta fall, synes ej kunna försvaras. Föreningen anmärker för övrigt i detta sammanhang, att den väntade nya fattigvårdslagstiftningen med all sannolikhet kommer att ytterligare humanisera fattigvården. Om huvudskillnaden mellan de båda försörjningsformerna, fattigvård samt pension med tillägg, i vanliga fall kommer att inskränka sig därtill, att man får den förra helt men den senare endast till fem sjättedelar gratis, synes olikheten dem emellan i social värdighet ej bli så översvinnelig stor.

I avseende å herr Brantings yrkande på pensionsrätt för änkring och änka med minderårigt barn anmärkes, att i följd av utomäktenskapliga förbindelser en änkring eller en änka kan ha upphört att inta den ensamstående ställning, som gett anledning till den föreslagna privilegierade ställningen.

Den finansiella
sidan.

Åt frågans finansiella sida hava några myndigheter ägnat uppmärksamhet.

Sälunda framhåller *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Uppsala län* nödvändigheten av en så vitt möjligt fullständig och noggrann finansplan, varigenom bland annat genomdrivandet av lockande men till sina följder vådliga förhöjningar av de en gång fastställda försörjningsbeloppen skulle försvåras.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands och Västernorrlands län betona också behövligheten av en finansplan.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jämtlands län ifrågasätter, om staten har råd att i av kommittén föreslagen omfattning med ett belopp av omkring 20 millioner kronor övertaga en underhållsskyldighet, som nu fullgöres av anhöriga, utan att kräva några vederbörandes egna åtgöranden av någon betydelse för att försäkra sig om dylik statshjälp.

I de inkomna yttrandena gives ganska allmänt uttryck för farhågan, att pensionsförsäkringens genomförande skulle medföra ökad tunga för kommunerna. Huvudskälen synas vara dels de föreslagna övergångsbestämmelserna, enligt vilka en avsevärd del av den nu levande generationen skulle ställas utanför, dels den omständigheten att förslaget icke omfattar änke- och barnpensionering, utan att fattigvården här skulle alltjämt hava samma rika verksamhetsfält dels — och icke minst — den i 15 § föreslagna skyldigheten för kommunerna att ansvara för oguldna tvåkronorsavgifter.

Förslagets betydelse för kommunerna och samband med fattigvårds- och vårdslagsstiftningen.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Uppsala län uttalar sålunda såsom sin uppfattning, att den kommun ålagda garantien för vissa avgifter kommer att föranleda mycket betydande definitiva utgifter. Den risk, som följer med försummad inbetalning, är alltför osäker, avlägsen och ringa för att utgöra någon särskilt kraftig anmaning. Det är, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, föga att vänta, att bestämmelserna om påföljder vid tredska med inbetalningarna skola strängt tillämpas av en kommunal nämnd, när i de flesta fall den stränga tillämpningen skulle föranleda ökning i kommunens fattigvårdsutgifter.

Landssekreteraren i Uppsala län greve K. Hamilton anför i en vid Kungl. Maj:ts befallningshavandes utlåtande fogad P. M., att han antager, det i avseende såväl å alla de åldringar och invalider, vilka faktiskt måste omhändertagas av det allmänna, för att de ej skola gå under, som å alla övriga understödstagare, för vilka pensionen är otillräcklig såsom existensminimum, resultatet allenast bliver, att staten övertager $\frac{2}{3}$ eller något mindre av kommunernas fattigvårdstunga för understödstagarna, vilkas ställning i övrigt skulle bliva densamma som hittills. Kommunerna torde därför icke underlåta att i största möjliga utsträckning genom sin pensionsnämnd förklara behövande personer för invalider och sålunda berättigade till pension. Ett korrektiv häremot anser greve Hamilton emellertid i någon mån finnas i den utgift, som kommer att åsamkas kommunerna genom ansvaret för erläggande av lägsta pensionsavgiften.

Ordföranden i Tierps fattigvårdsstyrelse R. Wedin uttalar såsom allmänt omdöme, att erfarenheten skall visa, att den direkta fattigvården till verkligt behövande — barn häri inbegripna — icke skall minskas.

Kommunalnämndsordföranden E. E. Eriksson i Gamla Uppsala ifrågasätter, huruvida icke kommunernas andel i pensionstilläggen innebära utgifter, som överstiga deras krafter. Särskilt komme svårigheter att uppstå under övergångstiden, då kommunen skulle hava att erlægga sin andel i pensionstilläggen och dessutom antagligen en stor del pensionsavgifter samt åtminstone till en början hava sina nuvarande fattigvårdsutgifter oförändrade. Även sedan de äldre behövande avgått, kvarstå kommunernas dyrbaraste understödstagare, de oförsörjda barnen, som ej inrymmas i lagförslaget.

Intill dess någon annan kommunen åvilande tunga avlyftats, t. ex. skyldighet att bygga och underhålla skolhus, borde kommunernas andel i pensionstillägget utslutas eller i varje fall nedbringas till det minsta möjliga.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Östergötlands län anser det kunna ifrågasättas, huruvida de kommunerna åliggande kostnaderna för folkförsäkringen komma att ens i någon avsevärd mån uppvägas av minskningen i deras fattigvårdsbörda.

Malexanders kommun har uttalat sig mot förslaget. Inom kommunerna vore halva befolkningen på grund av sjukdom eller fattigdom befriad från erläggande av mantalspenningar och för alla dessas tvåkronorsavgifter skulle kommunen svara,

vilket avsevärt skulle höja de kommunala utgifterna. Statens pensionsbidrag skulle ej komma att motsvara kommunens genom pensioneringen ökade utgifter.

Jönköpings län. *Burseryds kommun* beräknar, att fattigvårdstungan för kommunen icke skulle komma att minskas med mer än 50 % och att förslaget genomförande skulle innebära en ökning av kommunens kostnader för sina mindre bemedlade och medellösa medlemmar från 3,000 kronor till 5,800 kronor. Kommunen anser sig för den skull ej kunna tillstyrka förslaget.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kronobergs län påpekar den väsentligt ökade tungan för kommunerna, som förslaget skulle medföra, särskilt på grund av att kommunen icke skulle äga någon rätt till pensionen, även om den nödgades omhändertaga pensionär, samt i anledning av kommunernas ansvarsskyldighet för tvåkronorsavgifterna.

Tegnaby kommun framhåller, att kommunerna under övergångstiden skulle bliwa alltför betungade, och anser, att kommunerna under t. ex. de första 10 åren borde befrias från bidragsskyldighet.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Älvsborgs län anser, att den börda, som ålägges kommunerna, kan bliwa för tung och påpekar därvid, att kommunernas inkomster komma att minskas genom brännvinsmedlens utbytande mot fixa anslag. En frestelse för pensionsnämnderna att förbise kommunernas intresse ligger däri, att staten skall betala $\frac{2}{3}$ av pensionstilläggen. Ytterligare fog för detta antagande finner Kungl. Maj:ts befallningshavande i sättet för pensionsnämndernas utseende (medelst per capitaomröstning enligt 20 §). Vidare betvivlar Kungl. Maj:ts befallningshavande, att statens kostnader för försäkringen skola hålla sig inom antagna gränser, då pensionsnämnden prövar pensionsansökningarna.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Hallands län anser, att kommunerna med hänsyn till sin ansvarighet för tvåkronorsavgifterna och $\frac{1}{3}$ av pensionstilläggen komma att åsamkas en högst betydande skattebörda, under det att kommunernas fördelar av försäkringen bleve ganska ringa, helst om pensionsbeloppen icke räcka till vederbörandes försörjning, utan tillskott enligt 11 § måste av kommunen lämnas för att hålla pensionärerna utanför fattigvården.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Värmlands län är icke övertygad, att kommunernas utgift för fattigvården skall minskas i den omfattning, förslaget synes giva vid handen.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Örebro län anser däremot, att förslaget innebär en lättnad i kommunernas fattigvårdstunga och finner bland annat därför rättvist, att kommunerna bidraga till pensionstilläggen och understödet.

Gävleborgs län: *Torsäkers kommun* förmenar, att förslaget skall medföra alltför stor tunga för kommunerna. Kommunen ifrågasätter, huruvida icke det allmännas bidrag i det hela borde bestridas av staten.

Björna kommun i Västernorrlands län är av samma uppfattning.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jämtlands län finner det utan tvivel synnerligen önskligt att, så att säga, såsom en biprodukt av förslaget få en jämnare fördelning av kommunernas sammanlagda fattigvårdsavgifter för de gamlas och orkeslösas försörjning. Men Kungl. Maj:ts befallningshavande finner högst tvivelaktigt, om kommitterades förmodan att så skulle ske är riktig. För Kungl. Maj:ts befallningshavande synes det högst antagligt, gentemot vad kommittén anför, att landsbygden, kanske mest de nu hårdast betungade delarna, få bära en i förhållande till städerna oskäligt stor börda åtminstone av ålderdomspensioneringen.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västerbottens län yttrar, att, om totalkostnaden i verkligheten komme att stiga vida över de gjorda beräkningarna, kunde lätt inträffa, att många kommuner och särskilt de fattigare landskommunerna finge sig pålagda högre utgifter för fattigvård och pensionering än de mäktade bära. Under sådana förhållanden syntes det Kungl. Maj:ts befallningshavande bära ifrågasättas, huruvida icke i bestämmelserna från början borde intagas några föreskrifter, som möjliggjorde jämkning i kostnadsfördelningen mellan stat och kommun i de speciella fall, där behovet av sådan jämkning ådagalades.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Norrbottens län hyser den uppfattningen, att kommunernas utgifter genom förslaget komma att ökas. Kommittén synes nämligen, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, icke hava räknat med kommunernas ansvarighet för tvåkronorsavgifterna och den tunga, denna ansvarighet kommer att medföra. Redan nu, fortsätter Kungl. Maj:ts befallningshavande, måste en icke obetydlig del av skattebeloppet avskrivas, och det är att märka, att det förekommer en hel del avgiftspliktiga, som ej äro skattskyldiga och för vilka kommunerna torde kunna vänta att få ikläda sig ansvarighet. Vidare påpekas, att kommittén icke synes förutsätta, att avgiften skall kunna utsökas av annan än den, som påförts densamma. Sålunda skulle fader till hemmavarande omyndigt men avgiftspliktigt barn ej vara ansvarig för avgiftens erläggande. Kungl. Maj:ts befallningshavande anser, att med största sannolikhet åtminstone 50 % av tvåkronorsavgifterna skola stanna å kommunerna. Beloppet för hela riket av dessa avgifter har av kommittén beräknats till 5,176,200 kronor. Om 15 % härav eller 776,430 kronor skulle komma att drabba kommunerna, skulle detta innebära en ökning av inemot $7\frac{1}{2}$ % i den kostnad, $10\frac{1}{2}$ miljoner kronor, som kommittén beräknat skulle falla å kommunerna. Ett annat skäl till Kungl. Maj:ts befallningshavandes antagande, att kommunernas bidrag till försäkringen ej skulle komma att väsentligt överskrida, vad som motsvarar deras fattigvårdskostnader, äro de särskilt inom Norrbottens län relativt talrika understödstagarna med tillfälligt understöd. Jämväl kostnaderna härför, som torde kvarstå även efter genomförd folkpensionering, anser Kungl. Maj:ts befallningshavande i detta sammanhang böra tagas med i räkningen.

Vidare anser Kungl. Maj:ts befallningshavande den föreliggande utredningen icke visa, att kommunernas fattigvårdsutgifter efter förslagets genomförande skulle komma att något jämnare fördelas. Särskilt påpekar Kungl. Maj:ts befallningshavande, att fattigvårdsförordningens föreskrift, att den, som fyllt 60 år, därefter behåller den hemortsrätt, han då ägde, icke i detta sammanhang skulle äga motsvarande tillämpning, och Kungl. Maj:ts befallningshavande anser ovisst, om icke detta och andra stadganden snarare komma att verka ökad ojämnhet i förevarande avseende. Att en utjämning av fattigvårdstungan är av behovet synnerligen påkallad, anser Kungl. Maj:ts befallningshavande vara ställt utom allt tvivel. Ytterligare ojämnheter böra

därför så vitt möjligt icke skapas genom det föreslagna pensionsverket. En sådan möjlighet anser Kungl. Maj:ts befallningshavande, såsom nämnt, icke utesluten.

Kungl. Maj:ts befallningshavande ifrågasätter vidare, huruvida icke staten borde övertaga större delen av kostnaden för pensioneringen än kommittén föreslagit, och Kungl. Maj:ts befallningshavande föreslår för sin del den ändringen, att av pensions-tilläggen åtminstone $\frac{3}{4}$ komma att bestridas av staten och endast $\frac{1}{4}$ av kommunerna. Härigenom skulle de ojämnheter, som icke kunna undvikas, komma att kännas mindre tyngande för de hårdast belastade kommunerna.

Åtskilliga yttranden beröra särskilt frågan om lämpliga föreskrifter för det fall, att pensionstagare ej förstår att rätt handhava pensionsbeloppet.

Sålunda framhåller *överståthållarämbetet*, hurusom förslaget lämnar obesvarad frågan om kommunens ställning till en pensionär, som i följd av pensionens obetydlighet eller egen oförmåga eller bristande vilja att rätt handhava pensionsbeloppet temporärt faller fattigvården till last. Och ämbetet påpekar nödvändigheten av att under sådana och andra därmed jämförliga förhållanden kommunen tillförsäkras rätt att uppbära pensionen mot skyldighet att draga försorg om pensionären. Överståthållarämbetet anser följaktligen, att uttrycklig föreskrift härom bör inflyta i lagen. Ämbetet finner det ej alldeles uteslutet, att i några här avsedda fall bestämmelserna i förslaget 9 § skulle kunna komma till användning och således pensionstillägg kunna minskas eller indragas på den grund, att pensionären icke efter förmåga söker ärligen bidra till sin försörjning. Men tillämpningen av detta stadgande skulle innebära en olägenhet för kommunen, som densamma ej bör vara skyldig underkasta sig. Kommunen skulle då ensam få bära hela tungan för sådana individers försörjning, medan däremot, om pensionstillägg utginge, staten finge bekosta större delen därav. Genom tillämpningen av föreskrifterna i 9 § skulle således till kommunens nackdel en rubbning ske i den proportion, enligt vilken stat och kommun ansetts böra bidra till pensionstillägget och därmed även till de invalidas försörjning.

I samma riktning uttala sig *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholms län* samt verkställande direktören i olycksfallsförsäkringsaktiebolaget Skandinavien *Carl Stolpe*.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jönköpings län anser, att i pensionsförsäkringslagen eller ock i fattigvårdsförordningen bör intagas bestämmelse om, att, därest pensionär åtnjuter fattigvård inom en kommun, pensionen skall till det belopp, som motsvarar fattigunderstödet, tillfalla kommunen och av denna uppbäras.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Blekinge och Kristianstads län uttala, att, i det fall att pensionstagare förlösar pensionen, bör fattigvården få rätt att mot övertagande av pensionstagarens underhåll uppbära pensionsbeloppet. Likaså föreslår *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kristianstads län* föreskrift, huru skall förfaras, då pensionsbeloppets ringa storlek nödvändiggör fattigvårdens ingripande.

Konungens befallningshavande i Värmlands län samt *Säffle köping* yttra sig i samma riktning.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Örebro län föreslår införande av föreskrift, att pension kan förverkas, samt att fattigvårdskommun med försörjningsplikt för

person, som förverkat pensionsrätt, skall äga uppbära så stor del av pensionen, som icke utgår av statsmedel. Vidare anser Kungl. Maj:ts befallningshavande särskilda bestämmelser erforderliga om pension för person, som undergår frihetsstraff.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län uttalar enahanda mening och anmärker därjämte, att lagförslaget icke synes inrymma skyldighet för fattigvårdsstyrelsen att ingripa, då pension och pensionstillägg icke förslå till invalids vård och underhåll.

Slutligen hava uttalanden gjorts om lämpligheten av att ålderdomsförsäkringsfrågan löses i samband med fattigvårdslagstiftningen.

Sådana uttalanden föreligga från *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jönköpings, Örebro, Västernorrlands och Blekinge län.*

Föreningen för välgörenhetens ordnande i Stockholm frågar sig, hur man skall kunna nöjaktigt bedöma den föreslagna pensionsförsäkringen i dess mångfaldiga relationer till fattigvården, innan det nya förslaget till fattigvårdsförordning blivit framlagt, och uttalar, under åberopande av här och på andra ställen återgivna skäl, såsom sin mening, att en å kommitténs oförändrade förslag byggd proposition icke bör för Riksdagen framläggas, utan att förslaget bör remitteras åter till kommittén med uppdrag för densamma att efter samråd med fattigvårdslagstiftningskommittén avgiva nytt förslag i ämnet, under bättre iakttagande av folkpsykologiska och sociala synpunkter, samt att folkförsäkringsfrågan och fattigvårdsfrågan därefter böra göras till föremål för samtidig behandling av de lagstiftande myndigheterna.

Av de anmärkningar, som framställts mot de föreslagna pensionsbeloppens storlek, gälla flertalet olikställigheten mellan man och kvinna.

*Pensions-
beloppen.*

Olika för män
och kvinnor.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholms län erinrar till en början, att de lägsta pensionerna efter tillräckligt antal inbetalningar utgöra 180 kronor för man och 148 kronor för kvinna. Då här rör sig om belopp, som ligga under existensminimum, anser Kungl. Maj:ts befallningshavande de försäkringstekniska synpunkterna icke få tillmätas så stor betydelse, att en skillnad på 32 kronor göres i pensionerna för man och kvinna. Den av kommittén föranstaltade undersökningen giver vid handen, att i avseende å fattigvårdsunderstöd existensminimum skulle anses vara omkring 15 kronor större för män än för kvinnor. Bäst vore dock utan tvivel, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, om i den lägsta pensionsgraden män och kvinnor ställdes lika.

Allmänna uttalanden om att kvinnorna blivit tillbakasatta i förslaget hava gjorts eller direkta förslag att man och kvinna skall erhålla lika pension hava, ofta under åberopande av den för bägge könen lika pensionsavgiften, framställts av, förutom ett flertal kommuner, *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Östergötlands, Blekinge, Älvsborgs, Västmanlands, Kopparbergs och Jämtlands län.*

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län har tänkt sig, att man skulle kunna sänka männens pensioner och höja kvinnornas, så att de komme på samma nivå. Såväl Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län som Kungl.

Maj:ts befallningshavande i Kopparbergs län hava till stöd för sin mening åberopat, att existensminimum är lika för bägge könen.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Örebro län förklarar sig däremot uttryckligen med hänsyn till kommitténs utredningar icke kunna tillstyrka likställighet för män och kvinnor, och på enahanda sätt yttrar sig *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gottlands län*.

Vidare har *Fredrika-Bremerförbundets styrelse* i en till Kungl. Maj:t ingiven skrift påpekat den orättvisa, som enligt styrelsens mening ligger i att kvinnorna med sina i allmänhet mindre arbetsförtjänster skola bära samma avgiftsskyldighet som männen, men dock erhålla lägre pensionsbelopp än de.

Kommitterades motivering att kvinnorna leva längre än männen och att antalet invalida kvinnor, till vilka pensioner skola utgå, är så mycket större än motsvarande antal män, anser styrelsen icke kunna hava gällande kraft inför en obligatorisk folkförsäkring, där fråga är för samhället att inskrida till värn och hjälp för åldriga och nödställda individer och där solidariteten enligt styrelsens åsikt bör vara den enda ledande principen.

Kommitterade hava vidare motiverat förslaget om pensionstilläggets lägre belopp för kvinnor än för män med att kvinnan har mindre behov än mannen. För fullt invalida personer äro emellertid, anför styrelsen, behoven lika för man som för kvinna, och även för övriga invalider och åldringar torde någon fastställbar skillnad ej förefinnas.

Slutligen påpekas, hurusom kommittén framhåller, att det för en åldrig kvinna är lättare att finna ett hem hos anförvanter än för en man. Detta yttrande anser styrelsen falla utanför de strikta argumentens område.

Fredrika-Bremerförbundets styrelse uttalar även en invändning mot den ställning, som i förslaget gives den gifta kvinnan. Hennes arbete, säger styrelsen, kan icke ekonomiskt värderas, varför hon alltid, enligt förslaget, skall komma att tillhöra den lägsta inkomstklassen, oberoende av mannens inkomst. Förutom den direkta missaktning mot kvinnans verksamhet i hemmet som maka och mor, vilket detta underskattande av hennes arbete innebär, anser styrelsen det hava en ödesdiger ekonomisk följd för henne därigenom, att hon som änka får högst väsentligt mindre att leva av än hennes man får, om han blir änkling, och detta fast de förut levat i samma sociala villkor. En ändring i den riktningen, att de båda skulle komma i samma pensionsklass, skulle emellertid medföra så stor rubbning i hela förslaget, att Fredrika-Bremerförbundets styrelse blott betonar den oegentlighet, som ligger häri, men icke nu föreslår en omarbetning härutinnan, i synnerhet som detta i framtiden vid påbyggnad av lagen kan ändras, medan däremot en nu principiellt fastslagen olikhet mellan mans och kvinnas pensionsrätt enligt styrelsens uppfattning icke kan anses som »den stomme för svensk socialförsäkring i dess viktigaste gren», på vilken med fördel kan byggas vidare.

Ehuru förbundsstyrelsen rörande förslaget i dess helhet ställer sig tvekande inför frågan, huruvida det i sin princip äger den folkupfostrande och moraliskt stärkande inverkan, en dylik lag borde utöva, vill dock styrelsen, säges det vidare, inskränka sig till ett yrkande, som endast hänför sig till kvinnornas synpunkt.

Kraftigast och mest välsignelsebringande skulle enligt styrelsens uppfattning helt naturligt en ändring av förslaget bliva, om det vore möjligt, att staten kunde låta pensionerna till varje behövande man och kvinna utgå med det nu för mannens

pension föreslagna beloppet, men om denna börda skulle bliva staten alltför betungande, kan, säger styrelsen, en rättvisare fördelning av medlen utan avsevärda svårigheter göras på så sätt, att pensionsbeloppet fastställles till ett medeltal mellan de nu föreslagna siffrorna för man och för kvinna respektive. Styrelsen åberopar härutinnan en av kommitténs ordförande upprättad, skrivelsen vidfogad P. M., enligt vilken avgiftspensionen för individ då skulle uppgå till 26 % av de inbetalda pensionsavgifterna och statens pensionstillägg till 132 kronor 50 öre för såväl man som kvinna.

Med stöd av det sålunda anförda har Fredrika-Bremerförbundets styrelse hemställt om sådan ändring i kommitténs förslag, att rättvisa måtte vederfaras kvinnorna och att socialförsäkringens bärande princip, solidariteten, måtte helt och fullt tillämpas.

Föreningen för välgörenhetens ordnande i Stockholm yttrar i detta ämne:

»Förslaget låter män och kvinnor betala lika höga försäkringsavgifter, men tillmäter kvinnorna något lägre pensioner, under åberopande av en större invaliditetsfrekvens hos dem samt ett lägre existensminimum. Huruvida de åberopade förhållandena, om de nu finnas för handen, rätteligen böra leda till den av kommittén intagna ståndpunkt, synes föreningen ganska ovisst. I övrigt ställer sig föreningen synnerligen skeptisk inför kommitténs beräkning av invaliditetsfrekvensen hos kvinnorna. De siffror, på vilka denna beräkning bygger, böra behandlas varsamt. Ingen med fattigvårdsarbetet förtrogen torde kunna neka till att det finnes en ganska genomgående tendens att, där kvinnor äro hjälpsökande, i många fall vara mycket liberal vid bedömande, huruvida det föreligger sådana omständigheter, som enligt lag grunda anspråk på fattigvård. Varav kommer denna tendens? Den kommer av en del förhållanden, vilka i många fall göra kvinnans ställning mer ömmande än mannens. Vi vilja ur kommittébetänkandet anföra ett yttrande, som i detta sammanhang är värt att uppmärksammas. Det lyder (Del II sid. 224): »Så länge hon (änkan) är arbetsför, erhåller hon intet understöd, även om hon har minderåriga barn att försörja, ehuru en änka i sådant fall, såsom jämväl av nya arbetarförsäkringskommittén och även i regeringspropositionerna år 1895 och 1898 framhållits, utan tvivel kan anses invalid i den meningen, att en del av hennes arbetskraft konsumeras i och för barnens vård och uppehälle.» Det är mer än sannolikt, att man behöver destillera bort en del sådan »invaliditet» från primäruppgifterna, innan man har rätt att behandla dessa i kommitténs syfte.

Vidare är att märka, att det finnes många grader av kroppslig eller andlig mindrevärdighet, som göra männen fullständigt invalida, men ej sätta kvinnorna alldeles ur stånd att till nytta för sig eller andra bruka vissa speciellt kvinnliga färdigheter. Föreningen tänker härvid särskilt på de färdigheter, som hava användning för sysslor i ett hem. Männe icke kommittén vid beräkning av kvinnans existensminimum underlåtit att tillräckligt uppmärksamma dessa genom arbete vissa kvinnor tillfallna förmåner. Männe icke existensminimet åtminstone för vissa grupper av sådana kvinnor fått anses inskränkt till vad de utöver sagda förmåner för sitt uppehälle behöva. Förmånerna skola naturligtvis inverka på storleken av pensionen men enligt den vanliga regeln, att pensionstillägget minskas med inkomstens halva belopp.»

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholms län anser det låga pensionsbeloppet för kvinnor, som äro hustrur till personer med större inkomster, än som medföra en pensionsavgift av endast 2 kronor, vara en beaktansvärd olägenhet. En man med 1,200 kronors inkomst kommer till en pension av 430 kronor. Hans hustru erhåller 148 kronor i pension. Om båda leva som pensionstagare, åtnjuta de alltså

Gifta par.

gemensamt 578 kronor, vilket synes vara ett fullt tillfredsställande belopp. Avlider mannen före hustrun, skall hon reda sig med 148 kronor. Detta synes Kungl. Maj:ts befallningshavande vara orimligt lågt för en person, som likvisst varit den ena parten i ett hushåll med 1,200 kronors inkomst och för vilken avgift för egen pension hela tiden erlagts. Kungl. Maj:ts befallningshavande påpekar, att det här icke är fråga om änkepension i egentlig mening.

Hjälpen finner Kungl. Maj:ts befallningshavande ligga antingen däruti, att pensionsavgiften höjes för kvinnor, vilkas män hava årsinkomst av 800, respektive 1,200 kronor eller därutöver, eller däri att pensionerna i dessa fall något sänkas, medan två makar samtidigt uppbära pension, för att åter höjas, när endera upphör att vara pensionstagare, eller ock i en kombination av dessa båda utvägar.

Pensions-
beloppens
tillräcklighet.

I fråga om pensionsbeloppens tillräcklighet hava åtskilliga Kungl. Maj:ts befallningshavande yttrat sig.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län hyser den uppfattningen, att pensionerna äro så knappt tillmätta, att de, om icke i de flesta, så dock i ett betydande antal fall måste bliva otillräckliga för en anständig bärgning. Å andra sidan, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, äro också de enskildas pensionsavgifter så små, att de icke kunna anses motsvara vad den enskilde nu för tiden i allmänhet bör kunna erlagga för sin försäkring. Kungl. Maj:ts befallningshavande anser därför såväl pensionerna som avgifterna böra höjas, varvid dock måhända en ökad indelning i klasser för olika inkomstgrupper skulle bliva nödvändig.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Östergötlands län anser, att pensionsbeloppen bliva alldeles otillräckliga till följd av att pensionsavgifterna blivit allt för knappt tilltagna. Ytterligare understöd, fattighjälp, kan därför lätt bliva behöfvig. För sådant fall anser Kungl. Maj:ts befallningshavande ändamålet med försäkringen delvis förfelat.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Malmöhus samt Göteborgs och Bohus län anse också, att pensionerna äro för små för att räcka till nödortftig försörjning.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kopparbergs län finner pensionsbeloppen små och knappt höjda över nödgränsen, men finner med hänsyn till av kommittén framhållna svårigheter intet skäl mot förslagets antagande.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västernorrlands län anser, att pensionsbeloppens höjande icke kan fränkännas berättigande. Pensionstagarnas oberoende av den offentliga fattigvården kan även med pensionstillägg i ett mycket stort antal fall icke uppnås. En förhöjning av pensionsbeloppen skulle enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes mening kunna åstadkommas genom en måttlig höjning av pensionsavgifterna samt därigenom, att avgiftspensionerna utginge blott till sådana personer, som enligt 6 § vore berättigade till pensionstillägg. Pensioner, där de icke stöddas av pensionstillägg, anser Kungl. Maj:ts befallningshavande nämligen på grund av deras minimala belopp komma att visa sig vara i det närmaste betydelselösa. Detta skulle visserligen innebära en förskjutning av pensioneringens grunder, men detta borde icke möta betänkligheter, då försäkringsprincipen redan genom pensionstillägg bleve avsevärt undanträngd.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Norrbottens län förordar en försiktig höjning av de försäkrades egna avgifter med däremot svarande höjning av avgiftspensionernas belopp.

För pensionsbeloppens höjning hava även några kommuner uttalat sig.

Vad särskilt angår pensionstilläggen hava *stadsfullmäktige i Falköping* uttalat, att desamma, då det gäller obemedlade, böra utgå med lika belopp för män och kvinnor.

Samma mening har uttalats av *Bergs kommun i Jämtlands län*.

Verkställande direktören i olycksfallsförsäkringsaktiebolaget Skandinavien *Carl Stolpe* har uttalat sig för en förenkling av metoden för ålderdomsförsäkringen sålunda, att den del av pensionen, som beror av avgifterna, bestämdes till ett visst existensminimum, lika för alla, och att frivilliga avgifter icke finge förekomma. Den, som önskade en högre pension, finge anlita allmänna eller enskilda försäkringsanstalter. Genom en sådan anordning skulle den eljest nödvändiga fonderingen med därav orsakad vidlyftig bokföring kunna undvikas.

Fondering.
Bokföring.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Uppsala län har likaledes fäst uppmärksamheten på de svårigheter, som föranledas av bokföringens centralisering hos en enda myndighet utan stöd av försäkringsböcker. Särskilt framhåller *Kungl. Maj:ts befallningshavande* vanskligheten av inbetalningens införande och konstaterande, då fråga är om försäkrade, som bära mycket vanliga namn eller som genom giftermål eller eljest förändrat namn.

Landssekreteraren i Uppsala län greve K. Hamilton framhåller i en bifogad P. M., att tvåkronorsavgifternas uppgift torde vara att bibringa vederbörande den uppfattningen, att de verksamt bidragit till sitt eget pensionerande. Då de, som behövde en dylik sporre, icke komma att i vidare omfattning beröras av avgiften, som torde få erläggas av deras arbetsgivare och kommunen, ifrågasätter *greve Hamilton*, huruvida denna anordning är värd den ofantliga förvaltning och förvaltningskostnad, som därav skulle förorsakas.

2 §.

Stockholms län. Nacka kommun anser definitionen på varaktig oförmåga till arbete böra förtydligas.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län finner första stycket av paragrafen ej fullt tillfredsställande i formellt hänseende; antingen borde ordet »senast» framför orden »vid fyllda sextiosju år» utgå eller ock stadgandets lydelse helt och hållet ändras, exempelvis på följande sätt: »Rätt till pension enligt denna lag inträder vid fyllda sextiosju år eller vid dessförinnan inträdande varaktig oförmåga till arbete».

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Hallands län anser andra stycket böra förtydligas och föreslår följande formulering:

»Varaktig oförmåga till arbete skall anses vara för handen hos den, som befinnes till följd av ålderdom, kropps- eller sinnessjukdom, vanförhet eller lyte vara till arbetsförmågan så nedsatt, att han icke vidare kan försörja sig genom arbete.»

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gottlands län finner pensionsåldern för hög och föreslår, att den sättes till 65 år. Kungl. Maj:ts befallningshavande anser till och med denna ålder för hög för kroppsarbetarna.

I fråga om denna åldersgräns hava vidare åtskilliga kommuner och enskilda korporationer yttrat sig. I de flesta yttrandena föreslås gränsens sättande till 60 år.

3 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län anser, att det borde hava införts en bestämmelse om, hur pensionsrådet enligt kommitterades mening borde vara sammansatt. Såsom stadgandet nu formulerats, måste även de obetydligaste frågor rörande ämbetsverkets organisation dragas inför Riksdagen.

4 §.

Stockholms län. Nacka kommun anser, att tvåkronorsavgiften bör och kan höjas, under förutsättning att även avgiftspensionen därigenom i någon mån höjes.

Uppsala län. Ordföranden i Tierps fattigvårdsstyrelse R. Wedin uttalar sig mot 1,200 kronorsstrecket såsom avgörande för skyldighet att erlagga högsta pensionsavgift. I stället föreslås gränsens sättande vid 1,400 à 1,500 kronors inkomst, eller också att den, som så kunde, finge genom frivilligt bidrag öka pensionen.

Södermanlands län. Råby kommun anser, att med hänsyn till nuvarande höga arbetspriser och löner ungdomen även bland arbetsskassen mycket väl kan betala en vida högre pensionsavgift än den föreslagna, då det däremot för en arbetare med familj, även om han kommit upp till en jämförelsevis hög inkomst, kan falla sig ganska kännbart att betala för både sig själv och hustrun.

F. d. kommunalnämndsordföranden Nils Olsson i Vreta föreslår avgiftens höjande med en krona för man och femtio öre för kvinna för beredande av understöd jämväl åt änkor och mödrar med minderåriga barn.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kronobergs län hemställer, huruvida icke genom höjning av tvåkronorsavgiften och i samband därmed frånträdande av förslaget om frivilliga avgifter enligt 34 § försäkringen skulle kunna antagas vinna i effektivitet och enkelhet.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kristianstads, Örebro och Blekinge län anse jämväl, att pensionsbeloppen böra höjas.

Stadsfullmäktige i Falköping föreslå avgifternas höjning, exempelvis till 4 kronor, för att pensionen skall få mindre tydlig prägel av nådegåva. Avgiftspensionen kunde då också höjas,

För gruppen med årsinkomst under 800 kronor borde åtskillnad i avgiftsplikt göras mellan man och kvinna. Då inom denna grupp kvinnorna i medeltal förtjäna $\frac{3}{4}$ mot männen, borde avgiften lämpas därefter.

Vidare föreslås ökning av fem- och tiokronorsavgifterna, dock utan åtskillnad för man och kvinna.

5 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län ifrågasätter ändring i bestämmelsen om 6,000 kronors inkomst såsom gräns för skyldighet att erlagga pensionsavgift. Bestämmelsen medför, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, att, om en person med nämnda inkomst råkar i ekonomiskt betryck, han först då har att erlagga pensionsavgifter och följaktligen erhåller en mindre pension, än han skulle fått, om han även i sin bättre ställning erlagt pensionsavgifter.

Ripsa kommun anser frihet från avgiftsplikt böra inträda vid en beskattad förmögenhet av 8,000 kronor.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gottlands län anmärker, att avgiftsplikten börjar vid en så tidig ålder, att vederbörande ej äga tillräckliga inkomster för att kunna gälda beloppen, och att kommunerna därför få vidkännas betydande utgifter. Avgiftspliktens bestämmande till en lägre gräns än den för mantalspenningens erläggande kommer dessutom, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, att fordra särskilda förteckningars uppgörande, vilket bliver förenat med betydande svårigheter. Kungl. Maj:ts befallningshavande anmärker i övrigt, att på detta län utan tvivel kommer ett betydligt större antal avgiftsfria, än som efter kommitténs beräkning skulle, vare sig efter invånarantal eller efter beloppet av uppskattad inkomst, komma på detsamma.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län förordar uttrycklig föreskrift, att pensionsavgift i händelse av dödsfall icke återbetalas till stärbhuset utan tillfaller pensionsfonden.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län erinrar, att förmögenhetsgränsen, 6,000 kronor, insatts för att nedbringa försäkringskostnaden. Då en förmögenhet lätt kan mistas, vore det enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes mening lämpligare att med andra medel nedbringa försäkringskostnaden och borttaga förmögenhetsgränsen, vilket jämväl skulle medföra en förenkling av taxeringsnämndernas arbete med uppgörandet av förteckningar över de avgiftspliktiga. I första hand borde därvid en höjning av den föreslagna åldersgränsen, 67 år, komma i betraktande. Över huvud taget ifrågasättes, huruvida med förslagets affattning och innebörd det är fullt befogat att fixera någon åldersgräns. Borttagandet av denna skulle dessutom minska arbetet med förteckningarna. Kungl. Maj:ts befallningshavande påyrkar dock icke åldersgränsens fullständiga borttagande, men anser en höjning till 70 år lämplig och åberopar därvid, bland annat, den omständigheten, att man flestades i utlandet väl ifrågasatt men på grund av kostnadsskäl hittills ej ansett sig kunna genomföra en sänkning av åldersgränsen under 70 år. — Vidare anmärkes, att stadgandet i första stycket av 5 § är otydligt. Man lämnas i ovisshet, huruvida de, som under året fylla 67 år, skola för varje år av taxeringsnämnderna upptagas som avgiftspliktiga.

Jämtlands län. Kyrkås kommun anser, att förmögenhetsgränsen bör borttagas, dock att särskilda grunder böra bestämmas för avgifter och pensioner för personer med minst 6,000 kronors förmögenhet.

Rätans kommun har funnit avgiftsplikten börja vid en väl tidig ålder. Kommunen förmenar, att det blir föräldrarna, som i början få vidkännas avgiften.

Härutöver hava sju kommuner och några enskilda korporationer ansett, att försörjningsgränsen bör borttagas.

6 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län anser, att pensionernas beräkning till viss procent av de erlagda pensionsavgifternas sammanlagda belopp måste medföra, att pensionstagarna icke få pensioner i förhållande till verkliga värdet av sina erlagda avgifter.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jönköpings län finner, att bestämmelsen, att blott de pensionsavgifter, som inom stadgad tid av den försäkrade erlagts, skola tagas i betraktande vid pensionsbeloppets bestämmande, bör uttryckas tydligare än som skett.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kronobergs län anser det kunna ifrågasättas, huruvida det kan anses lämpligt att beträffande rätt till pensionstillägg och till understöd helt och hållet bortse från pensions- eller understödstagarens föregående förhållanden, då väl endast den i viss mening oförskyllda medellösheten skäligen kan göra anspråk på samhällets bistånd i annan form än vanligt fattigunderstöd.

Stadsfullmäktige i Falköping framhålla, att förslaget i högre grad än nu skulle befrämja sparsamheten, om ett litet kapital, t. ex. med en avkastning av 50 kronor för år, icke medförde någon minskning i pensionstilläggen.

Vidare finna stadsfullmäktige ett tillägg till pensionen för varje barn av omedelade föräldrar önskvärd.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Värmlands län anser förslaget icke ägnat att i önskvärd omfattning uppmuntra den enskildes omsorg att bereda sig självhjälp för ålderdomen i form av sammansparat kapital eller livränta, utan snarare motverka självhjälpsverksamheten därigenom, att pensionstillägg skall utgå i full utsträckning endast till dem, vilka icke åtnjuta någon inkomst.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län anser, att man med hänsyn till de små inkomstbeloppen måste, såsom föreslagits, lämna uppskattningen av dessa till pensionsnämnden, men finner dock önskvärd, om lagförslaget ej öppnade så många möjligheter för pensionsnämnderna att, sedan pension en gång beviljats, tumma på densamma belopp på grund av ny uppskattning och andra anledningar. Kommitténs motiv, att ändring i pensionsbeloppen ej bör ske annat än på grund av förhållanden, som kunna anses komma att fortfarande äga bestånd, hade bort få uttryck i lagtexten.

7 §.

Kristianstads län: Ivetofta kommun finner den gifta kvinnans ställning ej fullt klargjord.

8 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län förordar en tydligare formulering av paragrafen, så att av densamma framgår, att prövningsrätt, huruvida indragning av pension bör ske eller ej, är medgiven vederbörande.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Blekinge län anser, att, om de i första stycket angivna omständigheter föreligga samt 67 år ej uppnåtts, jämväl avgiftspensionen bör indragas. Skulle det befinnas lämpligt, att den likväl kan få behållas, anser Kungl. Maj:ts befallningshavande, att uttrycklig bestämmelse därom bör meddelas.

9 §.

Överståthållarämbetet finner den här stadgade påföljden måhända ej kunna undvaras, men anser den ofta nog för den skyldige ej vara av någon större betydelse. Härav, säger ämbetet, drabbas i stället den enskilde, som i förhållande till den, som berövas pensionstillägget, har försörjningsplikt, eller, om någon sådan person ej finnes, vederbörande kommun eller staten, beroende av vem försörjningsskyldigheten åligger.

Med hänsyn därtill, att stadgandet, att den, som visat tredska eller uppenbar försumlighet i fullgörandet av honom enligt lagen åliggande avgiftsplikt, kan berövas pensionstillägg eller få det nedsatt, enligt 33 § skall tillämpas även å dem, för vilka avgifter till erhållande av pension icke blivit erlagda, anför ämbetet vidare, att, då i avseende å dessa sådan underlåtenhet i de flesta fall, där vederbörandes oförmåga till arbete ej inträtt vid mycket unga år, kan antagas bero just på dylik tredska eller försumlighet, meningen ej gärna kan vara, att påföljden skall tillämpas som regel. Frågan om rätt till pensionstillägg eller understöd skulle således komma att avgöras uteslutande efter pensionsmyndigheternas gottfinnande. Någon hållpunkt för deras handlingssätt giver ej förslaget.

Stockholms län. Nacka kommun anser, att pensionär, som genom oordentligt leverne eller på annat sätt upprepade gånger visat oförmåga att handhava sin pension till sitt nödortfoga uppehälle, och den, som försummat fullgöra sin avgiftsplikt, bör mista rätten att själv uppbära pensionen, vilken då i stället utbetalas till fattigvårdsstyrelsen i vederbörande kommun, som ju i sådana fall likväl måste träda emellan.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kronobergs län förordar skärpning av bestämmelserna i 9 § andra stycket. Att lägga avgörandet i där angivna fall i pensionsnämndens händer anser Kungl. Maj:ts befallningshavande kunna befaras mångenstädes leda till icke avsedda resultat och i varje fall knappast kunna medföra någorlunda likformig tillämpning.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Blekinge län förmenar, att pensionsnämnd ej gärna kan väntas medverka till indragning eller minskning av pension, trots att giltiga skäl föreligga, enär den kommun, pensionsnämnden representerar, då har att utgiva fattigvård och sålunda får sina utgifter ökade.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län ifrågasätter, huruvida pensionsnämnderna och pensionsrådet verkligen böra betros att döma i de i första stycket avsedda fall, med mindre vederbörande part erhåller befogenhet att, i händelse av missnöje, göra sin talan gällande vid de allmänna domstolarna. Samma tvekan hyser Kungl. Maj:ts befallningshavande även i fråga om de i andra stycket angivna fall. Kungl. Maj:ts befallningshavande anmärker vidare, att i förslaget icke upptagits de av nya arbetarförsäkringskommittén förordade bestämmelserna om förlust av pension, nämligen vid uppsätligt ådragen oförmåga till arbete eller förövande av grövre brott, därå straff av domstol ådömts. Ej heller har den bestämmelsen upptagits, att

pensionsrätt ej utgår för den tid, då frihetsstraff av minst 1 månad undergås eller tvångsarbete avtjänas. Kungl. Maj:ts befallningshavande anmärker, att kommittén visserligen hävdar, att pensionstillägg bör indragas under fängelsetid, men anser uttryckligt stadgande härom böra införas i lagen.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Norrbottens län anser lämpligare, att den, som uppenbarligen icke efter förmåga söker ärligen bidraga till sin försörjning, försättes i omyndighetstillstånd, varefter det ankommer på förmyndaren att träffa anstalter för pensionärens vård.

I lagtexten anser Kungl. Maj:ts befallningshavande böra tydligt uttryckas den i motiven angivna grundsatsen, att den, som å straffanstalt hålles på det allmännas bekostnad, är utesluten från rätt till pensionstillägg.

Föreningen för välgörenhetens ordnande i Stockholm påpekar, att en slarvig och försumlig person ofta icke kan hjälpas på samma sätt som en ordentlig. Hjälpnen måste individualiseras. Där en ordentlig är hjälpt med en pension, kan en oordentlig behöva på helt annat sätt omhändertagas, exempelvis genom anstaltsvård. Denna synpunkt är, säger föreningen, ej beaktad i förslaget. Enligt 9 § kan den, som uppenbarligen icke efter förmåga söker ärligen bidraga till sin försörjning, få sitt pensions-tillägg minskat eller indraget, men dessa ord kunna icke anses inbegripa den, som misshushållar med sina försörjningsmedel. I övrigt kan anstaltsvård vara betingad av invaliditetens natur. Huruvida på sådant sätt invalida pensionärer skola för pensionen inackordera sig å fattigvårdsanstalterna eller om annan anstaltsvård skall beredas dem, därom yttrar sig ej kommittén.

10 §.

Överståthållarämbetet erinrar till en början om innebörden av denna paragraf, att det står var och en fritt att själv bestämma, från vilken kommun kommunalbidraget till hans tilläggspension skall utgå. Han behöver endast före ingivandet av ansökning om pension bosätta och låta mantalsskriva sig i den utvalda kommunen. Huruvida han därstädes i fattigvårdshänseende äger hemortsrätt eller ej är icke av någon betydelse. Om således, anför ämbetet, någon kommun av en eller annan anledning befinnes särskilt eftersträfvansvärd för pensionerade invalider, kan detta komma att stå kommunen dyrt nog. Vilja andra kommuner befria sig själva från erläggande av pensionsbidrag, äro de oförhindrade att ekonomiskt understödja invalidernas förflyttning till den åtrådda kommunen. Detta fritager icke denna från skyldigheten att bidraga till pensioneringskostnaden. Befinnes sedermera, att den pensionerade ej kan leva på sin pension utan faller fattigvården till last, tillkommer det den kommun, där den pensionerade har hemortsrätt, att ansvara för fattigvården, liksom det även åligger samma kommun att mottaga den pensionerade för att om honom taga vård. Ämbetet tillägger, att intet för övrigt hindrar den, som kan reda sig med pensionen, att, sedan han väl blivit pensionerad, utan vidare återflytta till sin förra hemort. I båda fallen kvarstår dock skyldigheten för den en gång med pensionsbidrag betungade kommunen att fortfarande utgiva detta bidrag.

Stockholms län. Nacka kommun anser, att den å kommunen belöpande andelen i pensionstillägget ej bör utgå efter antalet pensionärer i kommunen utan efter kom-

munernas respektive bevillningskronor, eller också att pensionstilläggen skola helt och hållet bestridas av staten. Genom bägge alternativen skulle, säges det, en jämnare och rättvisare fördelning av fattigvårdsbördan kunna åstadkommas.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län påpekar också den lätthet, varmed en påpasslig kommun kan befria sig från ifrågavarande årliga utgift genom att efter erhållen visshet om, att en kommunmedlem blir invalid, exempelvis på hösten hyra bostad åt denne i en närbelägen kommun, där han för kommande år blir eller bör bliva mantalsskriven. En i påföljande januari gjord pensionsansökning skall då ingå till pensionsnämnden i grannkommunen, och den andra kommunen är för framtiden befriad från pensionären.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län hemställer, att stadgandet, att varje kommun bestrider tredjedelen av pensionstillägget för pensionstagare, som, »var i kommunen mantalsskriven» etc., fullständigas genom införandet av tillägget »eller bort vara» närmast före ordet mantalsskriven. Samma mening uttalar *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län*.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jönköpings län ifrågasätter, huruvida icke kostnaden för pensioneringen borde utjämnas på kommunerna; och anser Kungl. Maj:ts befallningshavande en sådan utjämning möjligen böra ske genom kostnadens fördelning på varje kommun i förhållande till storleken av den beskattningsbara inkomsten av samtliga beskattningsföremål inom kommunen.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Blekinge län anmärker i fråga om andra stycket, att det vore naturligare att vid minskning av pensionstillägg, vartill två eller flera kommuner bidragit, låta lindringen i kostnad komma kommunerna till godo i motsatt ordning mot den, i vilken de deltagit i pensionstilläggets beviljande.

Föreningen för välgörenhetens ordnande i Stockholm påpekar, att fattigvårdslagstiftningen genom åtskilliga bestämmelser söker förhindra obehörig inverkan av kommunerna på de fattigas hemortsrätt i fattigvårdsavseende, varemot i det föreliggande förslaget bestämmelser, avseende hemortsrätten i pensionsavseende, saknas.

11 §.

Överståthållarämbetet påpekar, att paragrafen erhållit sådan formulering som om det vore ett fattigvårdssamhälle förmenat att till pensionerad person, som där har hemortsrätt, utgiva kontant understöd med högre belopp än i paragrafen angives eller under annan förutsättning än att den pensionerade sökt efter förmåga årligen försörja sig. Detta är, säger ämbetet, uppenbarligen missvisande, då intetdera kan vara fattigvårdssamhället förbjudet. Men, tillägger ämbetet, understödet kommer i sådant fall icke att betraktas som pensionstillskott utan som vanlig fattigvård.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholms län erinrar, att enligt 11 § i gällande fattigvårdsförrättning den kommun, där pensionstagaren vistas, är pliktig att, om han kommer i behov av fattigvård, lämna honom understöd, och att denna kommun icke behöver vara densamma som den, till vilken han hör i fattigvårds-

avseende. Det torde höra till sällsyntheterna, att, om en person icke vistas inom den kommun, där han i fattigvårdshänseende har hemortsrätt, denna senare kommun tilldelar honom fattigunderstöd. Kungl. Maj:ts befallningshavande anser därför, att, om paragrafen skall få den betydelse, som med densamma avses, bör den innehålla bestämmelse därom, att såsom pensionstillskott må kunna räknas jämväl fattigunderstöd, som enligt 11 § fattigvårdsförordningen lämnas av annan kommun än den, där pensionstagaren har hemortsrätt i fattigvårdshänseende. Emellertid anser Kungl. Maj:ts befallningshavande, vare sig paragrafen bibehålles vid sin nuvarande omfattning eller utvidgas i nyss antydd riktning, sådan ändring böra däri vidtagas, att icke med tillämpning av densamma en kommun sättes i tillfälle att genom beviljande av pensionstillskott till person under 60 år, som tillhör kommunen i fattigvårdshänseende, men vistas inom annan kommun, inverka bestämmande på frågan om personens hemortsrätt.

Nacka kommun anser, att, om pension på grund av särskilda omständigheter ej finnes tillräcklig för pensionärs försörjning och pensionstagaren i följd härav kommer i behov av fattigvård, den kommun, där han då vistas, efter vederbörlig prövning, bör lämna ett tillskott till hans pension, utan att detta tillskott återsökes av den kommun, dit han i fattigvårdshänseende hör. Vidare uttalas önskvärdheten av att den högst besvärande och för såväl stat som kommun indirekt mycket kostsamma hemortsrättsprincipen helt uteslötet ur den nya lagen.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län anser det vara riktigare, att kommunen får lämna tillskott efter omständigheterna, men att av detta tillskott ett belopp intill 150 kronor för man och 125 kronor för kvinna icke må anses såsom fattigvård.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län tror, att ifrågavarande stadgande med hänsyn till svårigheten att utreda hemortsrättsförhållanden i fattigvårdshänseende skall visa sig tämligen betydelselöst.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jönköpings län tror, att denna paragraf ej mycket kommer att användas, dels på grund av svårigheter att avgöra, huruvida pensionstagarens fattigdom är oförskyld, dels på grund av obenägenhet hos kommunerna att frivilligt giva dylikt tillskott, då kommunen ej har utsikt att få ersättning på annat håll.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kronobergs län hyser betänkligheter mot denna föreskrift, som skulle kunna föranleda betydligt ökade kostnader för vederbörande kommun. Kungl. Maj:ts befallningshavande förordar, att fattigunderstöd i stället beviljas, då därvid dels en närmare prövning av omständigheterna i de särskilda fallen möjliggöres och dels antagas kan, att pensionstagaren i många fall föredrager en mindre dyr vistelseort framför att anlita fattigvården.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Norrbottens län finner bestämmelsen i 11 § väl betänkt med hänsyn till de små pensionsbeloppen. Till förekommande av missbruk av dylika tillskott ifrågasätter Kungl. Maj:ts befallningshavande emellertid, att beslut om lämnande av sådant tillskott skall underställas antingen Kungl. Maj:ts befallningshavande eller ock pensionsrådet.

12 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län ifrågasätter det nödiga och lämpliga i att i själva lagen införes en svärändrad föreskrift om de papper, i vilka fonden skall placeras.

13 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län ifrågasätter, huruvida icke bestämmelserna om ändring av pensionsvillkoren här böra utgå ur lagtexten. Någon bindande kraft, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, kan i en av Kungl. Maj:t och Riksdagen beslutad lag en dylik restriktion ej hava, varför uttalandet såsom lagbud i själva verket är vilseledande.

14 §.

I avsevärd omfattning hava anmärkningar framställts mot det av kommittén föreslagna uppbördssättet och huvudsakligen däremot att uppbörden av tvåkronorsavgifterna skulle ombesörjas av den myndighet inom kommunen, som förrättar uppbörden av kommunalutskylderna:

Överståthållarämbetet erinrar först om kommitténs skäl för tvåkronorsavgifternas upptagande genom de kommunala uppbördsmyndigheterna, nämligen det intresse, kommunerna måste hava av dessa avgifters ordentliga inbetalande. Om emellertid hänsyn endast toges till det naturliga intresse, kommunerna hava därav, att dess medlemmar genom förvärvande av pensionsrätt till högsta möjliga belopp kunna undgå att vid inträffande invaliditet anlita fattigvården, anser ämbetet intresset för kommunerna av fem- och tiokronorsavgifternas erläggande icke vara mindre än beträffande tvåkronorsavgifterna. Men genom förslaget bestämmelse, att kommun skall ansvara för inbetalningen till fonden av de tvåkronorsavgifter, som ej godvilligt erlagts av de avgiftspliktige, har, fortsätter ämbetet, ett särskilt intresse av sådan betalnings fullgörande tillskapats för kommunen. Kommunen är emellertid icke mycket i tillfälle att inverka på och framkalla sådan godvillig betalning. Att kommunen det oaktat skall iklädas ansvaret för den oguldna återstoden finner ämbetet hårt, åtminstone om, såsom förslaget tyckes förutsätta, ehuru det ej blivit i lagtexten bestämt uttryckt, någon pensionsförmån icke, genom sådan inbetalning efter uppbördsstämman, skulle beredas kommunens försumliga medlemmar. Kommunen kommer då att sakna varje direkt fördel av betalningens fullgörande. Visserligen, säger ämbetet, skulle kommunen äga rätt att i sin ordning uttaga avgifterna av de försumlige, men detta medgivande synes icke vara synnerligen mycket värt. Frånsett det motbjudande i att utkräva pensionsavgifter, vilkas erläggande för den betalningsskyldige ej vidare skulle medföra någon pensionsrätt, måste särskilt i en kommun sådan som Stockholm indrivningsförfarandet taga en sådan omfattning och med hänsyn till avgiftssummans obetydlighet medföra så stora kostnader, att det kan ifrågasättas, huruvida indrivningsåtgärderna komma att medföra någon nämnvärd ekonomisk behållning. Enligt ämbetets mening skulle kommunen måhända bäst tillvarataga sina intressen genom att själv mot slutet av uppbördsstämman inbetala av dess medlemmar oguldna avgifter.

Vad Stockholm angår är överståthållarämbetet av den uppfattning, att det vore önskvärt, att tvåkronorsavgifterna finge likasom fem- och tiokronorsavgifterna

debiteras och uppbåras i sammanhang med kronoutskylderna. Ämbetet anser dem ej kunna upptagas i kommunaldebetsedlarna, vilka utskrivas redan i början av året; och att utfärda särskilda debetsedlar å dessa avgifter, vilka i antal torde komma att motsvara ungefär halva befolkningssiffran, skulle såväl för utskrivningen och utdelningen av debetsedlarna som för uppbörden, och eventuell indrivning medföra ett vidlyftigt arbete och stora kostnader. Ökat arbete och stegrade kostnader utebliva visserligen ej, om uppbörden sker å kronouppbördsstämman, men ökningen blir proportionsvis mindre. Pensionsavgift för gift kvinna synes ämbetet därvid i regel kunna upptagas å mannens debetsedel, men för ej bevillnings- eller inkomstskattetaxerade barn och tjänare, som nu påföras vissa personliga avgifter på fadrens eller husbondens debetsedel, blir det sannolikt nödvändigt att å pensionsavgiften utfärda särskilda debetsedlar. Endast såmedelst kunna de, för vilka pensionsavgift erlagts, bliva fullständigt identifierade i uppbördsjournalerna och därigenom säkerhet vinnas mot sammanblandning och förväxling av olika personer.

Stockholms län. Solna kommun hävdar, att tvåkronorsavgifternas indrivning skulle gå lättare och ställa sig ekonomiskt fördelaktigare, om den verkställdes i samband med uppbörd av kronoutskylderna.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Uppsala län anser, att uppbörden av tvåkronorsavgifterna lämpligen skulle ske i sammanhang med kronouppbörden redan av det skäl, att icke någon kommunal uppbördsstämma plägar hållas i slutet av året. Härtill kommer, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, att ansegligt flera av de försäkrade äro skattskyldiga till staten än till kommunen, och att alltså även på denna grund antalet särskilda debetsedlar skulle minskas genom tvåkronorsavgifternas upptagande vid kronouppbörden. Kommunernas garanti utgör enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes mening icke något hinder för den förordade anordningen. Tvärtom anser Kungl. Maj:ts befallningshavande, att det skulle lända till reda och förebygga misstag eller missbruk, om de tvåkronorsavgifter, som skola tillgodoräknas de försäkrade, inkomma på en väg och kommunernas inbetalningar på en annan; det erfordras endast, att kronouppbördsmännen sända restlängd till vederbörande kommun.

Östergötlands län. Skepsås kommun anser likaledes, att tvåkronorsavgifterna böra indrivnas i samband med kronoutskylderna, dock med undantag för de personers avgifter, som ej erhålla kronodebetsedlar, vilka avgifter kommunerna skulle indriva.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jönköpings län hyser likaledes den uppfattningen, att tvåkronorsavgifterna böra indrivnas i samband med kronoutskylderna.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gottlands län uttalar sig mot metoden med tvenne former för uppbörd och därav följande merarbete. Kungl. Maj:ts befallningshavande påpekar, att kommunalnämnderna för utfående av avgifterna av alla dem, som å utsatt tid icke betalt sina avgifter, i allt fall måste söka handräckning hos vederbörande kronofogde. Fråga synes Kungl. Maj:ts befallningshavande därför kunna vara, huruvida icke kommunerna borde uppbära samliga avgifterna. Skulle sådant icke anses lämpligt, kunde möjligen även tvåkronorsavgifterna debiteras och redovisas i sammanhang med kronoskatterna. Att kommunerna skulle, därest uppbörden sker inom dessa, kunna utöva något avsevärt inflytande på de avgiftspliktiga att inbetala avgifterna, anser Kungl. Maj:ts befallningshavande ej vara att hoppas. Far-

hågan att i framtiden få sin pension minskad till följd av underlåtenhet att inbetala pensionsavgiften lärar enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes uppfattning därvid icke utöva något inflytande på den, som saknar ansvarskänsla, och som i allt fall kan resonera så, att, därest hans pension på gamla dagar blir så låg, att han därpå icke kan ens nödtorftigt leva, fattigvården alltid måste fylla skillnaden.

Kronofogden i Willands, Gärds och Albo härads fögderi Axel Sjöström anser, att två-kronorsavgifterna böra indrivas i samband med kronouppbörden. De kommunala myndigheterna skulle med hänsyn till föreskriften i 15 § om tiden för tvåkronorsavgifternas inbetalande bliva tvungna att utskriva särskilda debetsedlar och hålla särskilda uppbördsmöten. De i 15 § omförmälda förteckningarnas uppgörande skulle också bliva mycket tidsödande, då de måste göras mycket noggranna, om de avgifts. pliktige skola kunna identifieras. Skall i allt fall uppbörden av tvåkronorsavgifterna ske genom de kommunala myndigheternas försorg, förefölle det, som om debiteringen av ifrågavarande avgifter skulle kunna ske tidigare och bättre vid mantalsskrivningarna än vid taxeringsförrättningarna. Enda hindret härför jämlikt förslaget vore enligt kronofogde Sjöströms mening att från erläggandet av pensionsavgift undantagits den, i vilkens taxering under året enligt förordningen om inkomst- och förmögenhetsskatt inberäknas förmögenhet till värde av minst 6,000 kronor, samt hustru till sådan person. Om »under året» ändrades till »under föregående år», vore detta hinder undanröjt.

Även av andra skäl synes det kronofogden Sjöström vara av vikt, att avgiftsplikten göres beroende av föregående årets taxering, då denna i regel är laga kraftvunnen vid avgiftens påförande.

Kronofogden Sjöström påpekar vidare, att meningen icke synes vara, att tvåkronorsavgifterna skulle vara exigibla. De avgiftspliktiga, som endast hava att erlagga grundavgiften å två kronor, torde väl i regel sakna utmättningsbara tillgångar, varför det kunde synas likgiltigt, om dessa avgifter kunde utsökas eller ej, men, säger kronofogden Sjöström, för den, som något sysslat med uppbördsväsendet, torde det vara klart, att utmätningstvång måste finnas, även om det är fråga om en avgift, som det ligger i den avgiftspliktiges eget intresse att betala. Om pensionsavgifterna sålunda bliva likställda i fråga om deras utsökande, torde det icke vara i kommunernas intresse att själva ombesörja uppbörden av de härför avsedda avgifterna, och vid detta förhållande anser kronofogden Sjöström, att samtliga avgifter böra debiteras, uppbäras och redovisas i sammanhang med kronouppbörden.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Värmlands län anser särskilt med hänsyn därtill, att förteckningarnas uppgörande skulle vålla kronouppbördsmännen svårigheter, att såväl tvåkronors- som fem- och tiokronorsavgifterna böra uppföras å en och samma förteckning, som skulle upprättas av häradsskrivarna, samt indrivas och redovisas av en och samma myndighet, vilken lämpligen borde bliva den kommunala, eftersom kommunen givetvis måste anses närmast intresserad av uppbörden i fråga.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Örebro län anser däremot, att samma olägenheter och besvärligheter skulle uppstå, om tvåkronorna skulle debiteras och upptagas i samband med kronouppbörden samt att kommunerna därför icke kunna befrias från uppdraget att indriva tvåkronorsavgifterna.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län anser, att tvåkronorsavgifterna böra uppbäras i sammanhang med kronouppbörden.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län finner önskvärt, att uppbörden av tvåkronorsavgifterna äger rum på de allmänna kommunaluppbördsstämmorna, vilket emellertid med hänsyn till bestämmelsen, att avgifterna skola erläggas samma år, de påföras, omöjliggöres i de kommuner, där uppbördsstämman hålles i början av året.

Utöver vad sålunda angivits hava uttalanden för tvåkronorsavgifternas upptagande i samband med kronoutskylderna gjorts av *stadsfullmäktige i Öregrund, magistraten i Halmstad* samt av ett flertal lantkommuner.

15 §.

De anmärkningar, som framställts mot de i denna paragraf föreslagna bestämmelserna, sönderfalla i tvenne huvudgrupper, den ena avseende förslagets betydelse för taxeringsnämnderna och särskilt dessas befattning med de i paragrafen omförmälda förteckningarnas upprättande och den andra gällande kommunernas ansvarighet för oguldna tvåkronorsavgifter.

I det förra hänseendet påpekar *överståthållarämbetet*, med hänsyn till att taxeringsnämnd vid uppgörande av förteckning över dem, för vilka under året pensionsavgifter böra erläggas, skulle pröva, huruvida denna skyldighet bör bortfalla på grund av varaktig oförmögenhet till arbete, att nämnden, som tillsatts för helt annat ändamål, ej kan anses särskilt lämpad för en sådan prövning och att den icke heller utan vidare äger tillgång till härför erforderliga upplysningar. Bäst vore om *taxeringsnämnden* helt och hållet *befriades* från denna prövning, som i stället kunde *uppträgas åt pensionsnämnden* att upptagas, då i ansöknings- eller besvärsväg fråga väcktes hos pensionsnämnden om befrielse på denna grund från erläggande av pensionsavgift.

I övrigt torde, anser ämbetet, taxeringsnämnden, för att den skall bliva i tillfälle att på ett tillfredsställande sätt debitera ifrågavarande avgifter, böra beredas kännedom såväl om pensionsmyndigheters beslut i dylika ärenden som även, i den mån sådant icke framgår av allmän kungörelse eller författning i ämnet, av de beslut Konungen må komma att fatta i anledning av föreskriften i 5 § tredje stycket.

Vad Stockholm beträffar anser ämbetet uppgörande av ifrågavarande förteckning ej behöfvligt. Avgifterna böra utan olägenhet och med mindre arbete och kostnad kunna påföras vederbörande i taxeringslängderna, som sedermera i stadgad ordning kunna å uppbördskontoren hållas tillgängliga för allmänheten. Å dem, som i rätt tid erlägga avgifterna, skulle av uppbördskommissarierna upprättas förteckning, som jämte uppgift å antalet sådana debiterade avgifter, som vid stämman ej erlagts, skulle överlämnas till pensionsrådet.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län anser, med hänsyn till det arbete, som åligger taxerings- och provningsnämnderna, mindre välbetänkt att ålägga dessa myndigheter befattning med avgiftspliktens bestämmande.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kronobergs län erinrar om den ökning i taxeringsnämndsordförandenäs redan förut omfattande och krävande arbete, som för-

slaget innebär, och svårigheten att förmå lämpliga personer att åtaga sig sådant uppdrag. Kungl. Maj:ts Befallningshavande finner därför önskvärt, att skälig ersättning beredes taxeringsnämndsordförandena för detta nya uppdrag.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gottlands län anser, att pensionsförteckningens uppgörande kommer att förlänga taxeringsnämndernas sammanträde med en dag. Kungl. Maj:ts befallningshavande förmenar, att häradsskrivarna och vederbörande tjänstemän i städerna kunde få till åliggande att upprätta förteckningarna, för så vida någon form för att åt debiteringen bereda laga kraft kunde utfinnas.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Malmöhus län anser, med hänsyn till arbetsbördan särskilt i de större taxeringsdistrikten, tvivelaktigt huruvida den föreslagna tiden av fem dagar är tillräcklig för förteckningarnas upprättande.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Göteborgs och Bohus län anser visserligen att taxeringsnämnderna äro lämpligast att uppgöra förteckningarna, men ifrågasätter, huruvida de inom föreskriven tid skola hinna på ett tillfredsställande sätt fullgöra sina åligganden. Ökningen i arbete för ordföranden och den av Kungl. Maj:ts befallningshavande förordnade ledamoten anser Kungl. Maj:ts befallningshavande nödvändiggöra en höjning av deras arvoden.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län anser det första och oefftergivliga villkoret för att förteckningarna skola kunna uppgöras av taxeringsnämnderna vara, att taxeringslängderna omläggas med hänsyn till deras nya uppgift att bliva grundvalen för en redovisning av de försäkrade. Alla avgiftspliktiga måste med andra ord, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, i mantalslängden redovisas med minst samma fullständighet, som nu är föreskrivet med avseende å värnpliktiga. Häradsskrivarna få härigenom ökat arbete, men detta anser Kungl. Maj:ts befallningshavande kunna gottgöras genom rikligare förvaltningsbidrag. Betänkligare finner Kungl. Maj:ts befallningshavande däremot, att vissa bland de uppgifter, som erfordras för förteckningarnas uppgörande, icke kunna erhållas ur vare sig mantalslängderna eller de källor, där dessa längders data skola hämtas. Kungl. Maj:ts befallningshavande påpekar, att kommitterade också i själva verket icke synas alldeles hava förbisett detta, i det att 18 § stadgar, att rörande frågan, huruvida någon skall på grund av varaktig oförmåga till arbete undantagas från erläggandet av pensionsavgift, besvär skall anföras icke hos prövningsnämnden utan hos pensionsnämnden — enligt motiven på den grund att nu avsedda frågor falla utanför taxeringsmyndigheternas kompetensområde. Vidare påpekas svårigheten att få visshet och kännedom om, huruvida en statstjänare är uppförd på ordinarie stat eller icke. Därjämte anmärkes svårigheten att hos pensionsrådet identifiera de avgiftspliktiga, som mellan taxeringsförrättningarna flytta till annat taxeringsdistrikt. Detta en mycket viktig fråga med hänsyn till bokföringen.

Kungl. Maj:ts befallningshavande anmärker slutligen, att de ifrågasatta nya bestämmelserna komma ej oväsentligt att förlänga taxeringsnämndernas arbete. Kungl. Maj:ts befallningshavande anser därför viktigt, att åt taxeringsnämndernas ordförande tillmätas sådan ersättning, att de kunna låta på förhand undångöra en del förberedande arbete.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Norrbottens län påpekar, att sådan mantalslängden nu upprättas, den icke lämnar tillräcklig upplysning för uppgörandet av

här avsedda förteckningar. Så upptager mantalslängden för närvarande endast första dopnamnet med födelseår för alla, som ej fyllt 21 år. Hustruns namn finnes ej fullständigt infört. Kompletterande bestämmelser för upprättande av mantalslängderna äro, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, alltså erforderliga för ifrågavarande ändamål. Taxeringsnämnderna kunna enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes uppfattning med hänsyn till deras arbetsbörda icke äläggas fullständigt upprättande av dessa förteckningar. Möjligen kunde taxeringsnämnderna ifylla erforderliga uppgifter i en av häradsskrivaren på grundvalen av för honom tillgängliga uppgifter upprättad stomme.

Slutligen har *magistraten i Halmstad* ansett förteckningen böra kunna uppgöras av vederbörande mantalsskrivningsförrättare eller annan tjänsteman.

I fråga om kommunernas ansvarighet för tvåkronorsavgifterna hava huvudsakligen följande meningar uttalats.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län anser rätten för kommuner att av försumliga avgiftspliktiga återbekomma för dem till pensionsfonden av kommunen betalda pensionsavgifter böra tryggas på ett verksammare sätt än som föreslagits.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jönköpings län anser, att kommunerna böra befrias från garantin för tvåkronorsavgifterna. Kommunernas intresse av dessa avgifters indrivning skulle ändå vidmakthållas genom skyldigheten att lämna fattigvård åt den, vars pension ej räcker till hans och hans familjs nödtorftiga försörjning.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Hallands län förordar en bättre och mer betryggande förmånsrätt för av kommun erlagda pensionsavgifter än den föreslagna.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Örebro län förordar rätt för arbetsgivaren att avdraga ogulden tvåkronorsavgift från innestående lön.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gottlands län anser kommunernas ansvar för tvåkronorsavgifterna bliva ganska kännbar och att den dem tillerkända förmånsrätten är av ganska illusoriskt värde. Kommunernas utgifter komma att bliva betänkligt stora. Enligt Kungl. Maj:ts Befallningshavandes mening komma icke fattigvårdsavgifterna att minskas med samma belopp som kommunerna hava att lämna till pensioneringen.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västmanlands län anser, att ansvaret för ogulden tvåkronorsavgifter bör falla på staten, enär det kan förmodas, att ett sådant ansvar skulle drabba kommunerna synnerligen ojämnt och utredning i detta hänseende saknas.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län anser, att kommunernas ansvar för tvåkronorsavgifterna väl kan försvaras med pensionsväsendets betydelse för fattigvårdssamhällena och dess fördelar i öfrigt.

Kungl. Maj:ts befallningshavande erinrar vidare, att blott de avgifter, som i

behörig tid erläggas till kommunen, räknas avgiftspliktig till godo i pensionsavseende; de ej i rätt tid erlagda pensionsavgifterna, som av kommunen så att säga förskjutas, komma däremot ej de försäkrade personligen utan blott fonden i allmänhet till godo. Då sålunda i lagen med uttrycket »erlagda avgifter» alltid avses endast »i rätt tid erlagda avgifter», anser Kungl. Maj:ts befallningshavande, att till förekommande av missförstånd och med hänsyn till den avgörande betydelsen av avgifternas erläggande i rätt tid uttrycket i lagtexten bör erhålla sådan formulering, att missförstånd ej kan förekomma. Olägenheterna av kommunernas ansvarighet för tvåkronorsavgifterna anser Kungl. Maj:ts befallningshavande kunna undanröjas, därest man kunde ålägga arbetsgivare att i första hand svara för sina arbetstagares avgifter. En sådan bestämmelse anser Kungl. Maj:ts befallningshavande emellertid av flera skäl ej kunna inrymmas i förslaget. Desto angelägnare finner Kungl. Maj:ts befallningshavande därför, att i lagen på oomtvistligt sätt klargöres de fall, då en person har att svara för en pensionsavgift, som åligger en annan. Kungl. Maj:ts befallningshavande antager, att meningen är, att männen skola svara för hustrurnas, föräldrar eller målsmän för omyndigas och husbönder för hos dem mantalsskrivna arbetstagares avgifter. Kungl. Maj:ts befallningshavande ifrågasätter, om detta framgår av lagförslagets föreskrifter i 14, 15 och 16 §§, jämförda med föreskrifterna i gällande uppbördsreglemente. Kungl. Maj:ts befallningshavande erinrar om föreskriften i 2 § av Kungl. förordningen den 24 april 1863 angående mantalspenningarnas utgörande, däri det stadgas, att ansvarighet för mantalspenningarna i vissa särskilt angivna fall är densamma som för bevillningsutskylder.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Blekinge län finner ansvaret för både en tredjedel av pensionstillägget och för oguldna tvåkronorsavgifter mycket betungande för kommunerna.

Av de utav kommunerna avgivna yttrandena märkes *Solna kommuns* i Stockholms län, vilken hävdar, att kommunernas ansvarighet för oguldna tvåkronorsavgifter står i strid med den numera allmänt omfattade uppfattningen, att fattigvårdsbördan bör fördelas lika över hela landet. Till belysande av ställningen inom kommunen meddelas, att vid 1912 års utgång 2,426 personer saknat förmåga att betala sina skatter, under det att de, som fullgjorde sin skatteplikt, uppgingo till ett antal av 2,148. Dessa senare skulle alltså hava att betala tvåkronorsavgifterna för den förra gruppen jämte däri ej inräknade hustrur ävensom för åtskilliga i debiteringslängderna ej upptagna, vilka det ålåg att erlägga tvåkronorsavgift.

Rätt för arbetsgivare att för ogulden tvåkronorsavgift göra avdrag å inestående avlöning föreslås vidare i delvis olika former av *stadsfullmäktige i Falköping* samt tio kommuner och tvenne enskilda.

Slutligen hava, såsom delvis redan under 14 § förmälts, anmärkningar riktats mot den i tredje stycket föreslagna tiden för tvåkronorsavgifternas uppbärande. Skälet till anmärkningarna har varit den omständigheten att i det stora antal kommuner, där kommunalutskylderna uppbäras i början av året, tvåkronorsavgifternas upptagande med det föreslagna stadgandet skulle påkalla en särskild uppbördsstämmas hållande.

Sålunda yttrar *överståthållarämbetet* beträffande denna bestämmelse, att, då kronouppbördsstämmorna i Stockholm pläga pågå någon tid in i december och anledning att häri vidtaga ändring ej förefinnes, någon jämkning i nämnda bestämmelse bör vidtagas för att ifrågavarande avgifter skola kunna upptagas vid dessa stämmor.

Jämväl *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Skaraborgs och Norrbottens län* betona olägenheten av en extra uppbördsstämma i slutet av året.

16 §.

Överståthållarämbetet anför, att med stadgandet i paragrafens andra stycke torde avses, att fem- och tiokronorsavgifterna under alla förhållanden skola åtnjuta förmånsrätt till betalning närmast före kronoutskylder, men att detta ej är tydligt uttryckt.

Ämbetet anför vidare, att rätten att vid uppbördsstämma betala allenast en del av kronodebetsedelns belopp är en nyhet, som påkallar särskilda åtgärder från uppbördsmyndigheternas sida. Om avsikten endast är att medgiva sådan uppdelning av det påförda beloppet, att pensionsavgiften i dess helhet får särskilt för sig erläggas, skulle emellertid, utöver anteckning i uppbördsjournalen, ej erfordras annat än att vid uppbördsstämmorna särskilt kvitto tillhandahålles å dessa avgifter. Även denna jämförelsevis enkla åtgärd skulle emellertid förorsaka åtskilligt besvär, och då det knappast kan antagas, att vid uppbördsstämmorna någon större mängd skattskyldiga skulle komma att begagna sig av den medgivna rätten, kan densamma upptagande i lagen enligt ämbetets mening ej anses önskvärd.

Beträffande föreskriften i paragrafens tredje stycke angående begränsningen av tiden för pensionsavgifternas utsökande yttrar *överståthållarämbetet*, att densamma med sannolikhet kommer att avsevärt försämra indrivningsresultatet och måhända även framkalla andra olägenheter. Den korta tiden torde nämligen mången gång ej medge att, om den avgiftspliktige avflyttat från den ort, där avgiften blivit honom påförd, för indrivning remittera ärendet till annan ort. I varje fall anser ämbetet tiden för insändande av uppgift över erlagda och indrivna pensionsavgifter böra om möjligt utsträckas. Ämbetet erinrar, att den regelmässiga tiden för redovisning av kommunalutskylder är tre månader efter det handräckning begärts, samt att denna tid ifråga såväl om dessa som andra avgifter ofta överskrides. Att för pensionsavgifterna begära särskild redovisning skulle enligt ämbetets mening helt visst vålla svårigheter. För övrigt anser ämbetet myndigheterna ej kunna undgå att mottaga avgifter, som senare redovisas eller godvilligt inbetalas.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jönköpings län anser, att den i tredje stycket stadgade preskriptionstiden av sex månader för avgifternas uttagande är alldeles för kort och skulle medföra, att avgifterna ej bleve uttagna hos ett stort antal personer, som icke vistades å mantalskrivningsorten utan måste sökas å annat håll. En följd av nämnda stadgande skulle enligt *Kungl. Maj:ts befallningshavandes* förmenande även bliva, att, därest kronoskatt uttoges efter nämnda tid, de å kronodebetsedeln upptagna pensionsavgifterna därvid skulle avdragas.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gottlands län befarar, att stora avkortningar komma att uppstå jämväl å fem- och tiokronorsavgifterna, särskilt å de förra, samt anmärker, att redan nu stora avkortningar äga rum å utskylderna för inkomsttagare mellan 800—1200 kronor.

Kristianstads län. Kronofogden i Ingelstads och Järrestads fögderi A. Bergengren anser, att den korta preskriptionstiden i många fall, där skattskyldig flyttat från en kommun till en annan, bliver liktydig med befrielse från pensionsavgifts erläggande.

Kronofogden i Willands, Gärds och Albo fögderi Axel Sjöström finner likaledes denna preskriptionstid för kort, särskilt ifråga om pensionsavgifter, påförda till Stockholm inflyttade personer.

Vidare ifrågasättes, huruvida icke för undvikande av mångskriveri de i fjärde stycket avsedda uppgifter, som skola lämnas till pensionsrådet, kunna inskränkas att gälla de pensionsavgifter, som icke kunnat indrivas. Mantals- och taxeringslängderna, vilka för varje år skola inom den 1 april påföljande år insändas till kammarrätten, skulle nämligen kunna utlånas till pensionsrådet, som då ej behövde uppgifter utöver vad ovan föreslagits.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Malmöhus län anser, att frågan om det föreslagna uppbördssättet för fem- och tiokronorsavgifterna bör behandlas i samband med frågan om kronofogdarnas avskaffande och kronouppbördens omreglering.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Hallands län anser, att uttrycket »i första hand» i andra stycket bör utbytas mot en klar och tydlig bestämmelse, att dylik avgift skall äga förmånsrätt framför varje annat å kronodebetsedeln förekommande avgiftsbelopp.

Den omständigheten, att enligt 14 och 16 §§ två uppbördssätt skola användas, anser Kungl. Maj:ts befallningshavande otvivelaktigt komma att föranleda förväxlingar, som, om möjligt, borde förekommas genom uppbördssättens förändring.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Skaraborgs län anser, att tiden för insändandet av uppgifter till pensionsrådet bör utsträckas till 1 september, detta med hänsyn till att uppbördsförvaltningarna vid tiden omkring den 1 augusti äro sysselsatta med att uppgöra s. k. balansrelation över kronouppbörden.

17 §.

Överståthållarämbetet anser den här meddelade föreskriften icke stå väl överens med allmänt gällande rättsregler. Det må så vara, säger ämbetet, att på grund t. ex. av inträffad invaliditet avgiften må kunna efterskänkas. Men ej bör väl den omständighet, att den avgiftspliktige exempelvis genom att erhålla statstjänst kommit i bättre ekonomisk ställning, medföra befrielse från avgiftens erläggande, allra minst om förändringen inträffat efter det han rätteligen bort erlagga avgälden och befrielsen sålunda skulle bli en direkt följd av hans försummelse att betala i rätt tid. I varje fall bör enligt ämbetets uppfattning kommun, som genom inbetalning av ett avgiften motsvarande belopp förvärvat rätt till densamma, ej kunna berövas denna rätt. För övrigt anser ämbetet stadgandet i själva verket vara av jämförelsevis liten räckvidd och saklöst kunna utgå ur lagen. Skall det kvarstå, finner ämbetet dess rätta plats vara efter förslagets 18 §, då det väl bör kunna tillämpas, även om avgiften blivit påförd eller fastställd av högre myndighet.

18 §.

Överståthållarämbetet anser en olägenhet med bestämmelserna i 18 § vara, att, om någon på olika grunder vill överklaga ett taxeringsnämndsbeslut, han kan nödgas anföra besvär hos två olika myndigheter. Om, såsom det förefaller, denna olä-

genhet ej kan undvikas, anser ämbetet det emellertid kunna ifrågasättas, om ej klagan borde föras hos pensionsnämnden i alla fall, då avgiftens påförande icke sammanhänger med mantalsskrivning eller taxering. För övriga händelser synas pensionsmyndigheterna kunna pröva besvären och således prövningsnämnden och överordnade myndigheter befrias från denna nya börda.

I fråga om stadgandet i sista stycket av 18 § anmärker ämbetet, att vid tiden för meddelandet av prövningsnämndens beslut pensionsrådet ännu icke erhållit underrättelse om den överklagade och av prövningsnämnden ändrade debiteringsåtgärden. Ämbetet anser det därför lämpligare att låta beslutet antecknas i taxeringslängden eller i den förteckning över avgiftspliktige, som enligt 15 § skall insändas till pensionsrådet.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholms län framställer erinran mot bestämmelsen, att ändring i taxeringsnämnds beslut rörande befrielse på grund av invaliditet från erläggande av pensionsavgift skall sökas hos pensionsnämnd. Kungl. Maj:ts befallningshavande anser det nämligen ej vara riktigt, att klagan över en kommunal nämnds beslut skall föras hos en annan, likaledes kommunal nämnd, helst de båda nämnderna kunna till stor del bestå av samma personer, varjämte det synes Kungl. Maj:ts befallningshavande mindre lämpligt, att frågan om dylik befrielse drages under prövningsnämndens bedömande. Kungl. Maj:ts befallningshavande föreslår därför, att ifrågavarande paragraf ändras därhän, att klagan över taxeringsnämnds beslut i nu avsett fall må föras hos pensionsrådet, vilket, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, icke torde underlåta att, innan besvären avgöras, över densamma inhämta yttrande från vederbörande lokala pensionsmyndighet.

19 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län befarar, att det skall bli va svårt för Kungl. Maj:ts befallningshavande att för varje pensionsdistrikt finna personer, som äro lämpliga och villiga att mottaga det grannliga och på många orter mycket tidskrävande uppdraget såsom ordförande i distriktets pensionsnämnd.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gottlands län anser, med hänsyn till vissa socknars ringa omfattning, önskligt om i författningen kunde intagas en bestämmelse att två eller flera socknar kunna, ehuru de icke hava gemensam kommunalförvaltning, bilda ett gemensamt pensionsdistrikt.

20 §.

De angående denna paragraf avgivna yttrandena avse dels pensionsnämndens berättigande över huvud taget, dels den föreslagna avvikelser från den kommunala röstskalan och dels pensionsnämndens tillsättande.

Ifråga om pensionsnämndens berättigande yttrar *Kungl. Maj:t befallningshavande i Stockholms län*, att Kungl. Maj:ts befallningshavande finner det vara betänkligt att, där sådant icke är oavvisligen nödvändigt, upprätta nya slag av permanenta nämnder inom landskommunerna. Kungl. Maj:ts befallningshavande anser, att inom många och måhända flertalet av rikets landskommuner kommunalnämnderna utan svårighet kunna utöva de funktioner, som enligt förslaget skulle tillkom-

ma pensionsnämnderna. Skulle någon sådan kommun anse lämpligt att överlämna dessa funktioner åt en särskild pensionsnämnd, anser Kungl. Maj:ts befallningshavande sådant böra vara medgivet, såsom förhållandet är t. ex. i fråga om inrättande av särskild barnavårdsnämnd. Kungl. Maj:ts befallningshavande anser sålunda, att de åligganden, som skulle tillkomma pensionsnämnderna, å landet böra överlämnas åt vederbörande kommunalnämnd, där ej kommunen beslutar inrättande av en särskild pensionsnämnd. Inom städerna anser Kungl. Maj:ts befallningshavande däremot särskilda pensionsnämnder böra inrättas, helst som därstädes icke nu finnes någon nämnd, åt vilken pensionsnämndens funktioner lämpligen synas kunna överlämnas.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Hallands län fäster uppmärksamheten å nödvändigheten, att pensionsnämndernas och fattigvårdsstyrelsernas inom orterna verksamhetsuppgifter bliva var för sig så begränsade, att pensionstagarnas rätt icke må i följd av otillräckliga eller otydliga bestämmelser på något sätt åsidosättas eller förnärmas.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Västerbottens län ifrågasätter, huruvida icke för landsbygden kommunalnämnden kunde tjänstgöra såsom pensionsnämnd. Den är, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, redan nu på många orter fattigvårdsnämnd och får därigenom inblick i personliga ekonomiska förhållanden, vilka för en pensionsnämnd kunna vara av värde att känna, utan att därav behövde befaras något som helst olämpligt sammanblandande av fattigvårds- med pensionsförhållanden.

I enahanda riktning har *Norsjö* kommun uttalat sig.

Säffle köping påpekar, att det kommer att bliva två kommunala myndigheter med ungefär samma uppgifter: pensionsnämnd och fattigvårdsstyrelse, och anser det ligga nära till hands, att samhällets understödsverksamhet övertoges av en enda styrelse.

Ordföranden i Bro sockens kommunalstämma i Uppsala län uttalar sig i samma riktning.

I fråga om den föreslagna avvikelser från den eljest gällande röstgrunden uttalar *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län*, att Kungl. Maj:ts befallningshavande ej funnit densamma tillräckligt motiverad. Kungl. Maj:ts befallningshavande anser det med skäl kunna befaras, att med det föreslagna röstsättet pensionsnämnderna skulle i många distrikt få en väl ensidig sammansättning.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jönköpings län finner ej heller tillräckliga skäl för denna avvikelse föreligga.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Kronobergs län anser sig likaledes ej kunna biträda denna avvikelse och erinrar om den betydande diskretionära befogenhet, som inrymts åt pensionsnämnderna och som påkallar särskild uppmärksamhet vid deras sammansättning. Kungl. Maj:ts befallningshavande påpekar i detta sammanhang likheten med taxeringsnämnderna och finner naturligt, att pensionsnämnderna tillsattes i samma ordning som dessa.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län ifrågasätter, om skäl föreligger till undantag från de allmänna kommunala rösträttsreglerna. Den av kommittén föreslagna röstberäkningen förekommer också i nya arbetarförsäkringskommitténs förslag, säger Kungl. Maj:ts befallningshavande, men där hade kommunen icke ålagts ansvar för försäkringsavgifterna, och vidare avsåg förslaget endast en viss samhällsklass, lönearbetarna.

Angående sättet för pensionsnämndens tillsättande yttrar *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholms län*, att Kungl. Maj:ts befallningshavande finner det vara obehöfligt, att ordföranden i pensionsnämnd och dennes suppleant förordnas av Kungl. Maj:ts befallningshavande. Då enligt 27 § i lagförslaget för varje pensionsdistrikt skall finnas ett av pensionsrådet förordnat ombud, anser Kungl. Maj:ts befallningshavande det därigenom vara tillräckligt sörjt för så väl att det allmännas intressen iakttagas som ock att åt pensionsärendens handläggning ägnas tillbörlig omsorg. Den av Kungl. Maj:ts befallningshavande sålunda föreslagna anordningen anser Kungl. Maj:ts befallningshavande dock möjligen giva anledning till att antalet ombud behöver något ökas utöver vad kommittéförslaget förutsätter.

Kristianstads län. Ivetofta kommun uttalar, att ordförande och suppleant för honom böra väljas av kommunalstämma och valet möjligen sedan underställas Kungl. Maj:ts befallningshavandes prövning.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Älvsborgs län föreslår, att hälften av pensionsnämndens ledamöter utses av statsmyndighet, detta för att trygga en sakkunnig och oväldig prövning av pensionsfrågorna, så att icke kostnaderna för pensionstillägg och understöd växa över hövan.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Norrbottens län anser, att, särskilt om staten på av Kungl. Maj:ts befallningshavande föreslaget sätt skulle lämna ett större bidrag till pensionstilläggen, den ändringen bör göras, att åt Kungl. Maj:ts befallningshavande uppdrages att förordna utom ordförande och suppleant för honom även en ledamot i pensionsnämnden jämte suppleant.

Jämtlands län. Häggenås kommun anser likaledes, att ordförande och suppleant för honom bör utses av kommunen och ej av Kungl. Maj:ts befallningshavande, detta med hänsyn till de stora å kommunen vilande skyldigheterna. Kungl. Maj:ts befallningshavande kunde i stället förordna det i 27 § omförmälda ombudet.

Ragunda kommun anser, att val av pensionsnämnd med hänsyn till intresset av detsamma ej bör överlämnas åt kommunalfullmäktige utan förrättas på allmän kommunalstämma enligt lag om nämndemansval.

Slutligen har *Kungl. Maj:ts befallningshavande i Jämtlands län* uttalat, att Kungl. Maj:ts befallningshavande anser det möjligen låta sig göra, att pensionsnämnder inrättas för större kommunala enheter än primärkommunerna, varigenom betingelsen för opartiskhet väsentligt skulle ökas. Andra fördelar skulle härigenom också ernås, såsom avlägsnande av slitningar och andra olägenheter, som eljest lätt kunna tänkas uppstå genom de olika kommunala nämnder, som skulle finnas för utdelande av understöd, dels i form av fattigvård och dels i form av pension.

21 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Södermanlands län anser, att bland de i denna paragraf stadgade villkoren för valbarhet i pensionsnämnd även bör insättas, att vederbörande skall råda över sig och sin egendom, varjämte bland giltiga skäl för avsägelse enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes mening bör medtagas ålder av fyllda 60 år.

Jämtlands län. Mörsils kommun har uttalat, att laga förfall enligt allmän lag böra gälla också här.

23 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län yttrar, att, om ersättning skall utgå, vilket Kungl. Maj:ts befallningshavande finner ganska tvivelaktigt, då i intet fall tjänstgöring påkallas utom pensioneringsdistriktet, det förefaller Kungl. Maj:ts befallningshavande bättre, att ersättningen stadgas skola utgå med ett för alla nämnder lika belopp.

Magistraten i Halmstad ifrågasätter, huruvida icke annan ersättning än den här föreslagna borde vara förenad med det besvärliga uppdraget som pensionsnämndsordförande. I varje fall bör han enligt magistratens mening hava rätt till expensersättning enligt § 26, därest han ej anlitar något biträde.

24 §.

Jämtlands län. Mörsils kommun anser, att bötesbeloppet 25 kronor bör sänkas till 10 kronor.

28 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län ifrågasätter, om det icke kunde befinnas lämpligt, att, med bibehållande av stadgandet i övrigt, åt justitiekanslern inrymdes befogenhet att, då det gällde det allmännas rätt, såväl själv anföras som medgiva besvär mot pensionsrådets beslut i besvärsmål.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Hallands län anser, att bestämmelsen om besvärsrätt för nämndens ordförande bör utgå i enlighet med principen att den, som hos myndighet deltagit i prövning av en fråga, icke bör äga rätt att klaga över samma myndighets beslut.

29 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Stockholms län föreslår, att till tredje stycket av 29 § fogas följande tillägg: »och ej heller om arbetsförmåga, där sökanden fyllt 67 år». Såsom skäl härför anföres, att förslagets fordran på företeende av upplysning om arbetsförmåga även i det fall att sökanden fyllt 67 år och ansökningen endast avser pension på grund av erlagda pensionsavgifter tillkommit med hänsyn till statistiken. Då emellertid i detta fall sökandens större eller mindre arbetsförmåga är utan betydelse för frågan om rätt till pension, vilken sökanden ovillkorligen är berättigad att erhålla sedan han uppnått 67 års ålder, anser Kungl. Maj:ts befallningshavande nämnda fordran icke kunna bibehållas.

30 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gävleborgs län gör anmärkning mot den bestämmelsen, att pension icke utgår, där ej det beräknade totala beloppet uppgår till 6 kronor. Bestämmelsen står enligt Kungl. Maj:ts befallningshavandes uppfattning

i strid mot kommitténs princip, att envar pensionsberättigad skall oberoende av behovet äga rätt åtminstone till det belopp, som enligt försäkringstekniska grunder motsvarar värdet av de utav honom erlagda avgifterna. Därjämte skulle under övergångstiden vissa äldre personer härigenom komma att åläggas avgiftsplikt utan att för de erlagda avgifterna förvärva någon som helst pension.

Jämtlands län. Kyrkås och Bergs kommuner hava likaledes uttalat sig för borttagande av sexkronorsgränsen.

31 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Blekinge län anser, att bestämmelsen om tiden, då beslut om minskning skall träda i kraft, bör förtydligas.

32 §.

Jämtlands län. Mörsils kommun anser, att andra stycket bör ändras därhän, att pension må lyftas förskottsvis var tredje månad.

Vidare anser kommunen, att det bör göras beroende av pensionsrådets prövning, huruvida pensionsbelopp, som ej lyftats inom ett år, sedan det till betalning förfallit, skall vara förverkat.

33 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Malmöhus län framhåller, hurusom paragrafen giver vid handen, att inbetalandet av pensionsavgifterna icke är grundläggande för utbekommandet av pensionstillägget, den mest avsevärda delen av den blivande pensionen. Kungl. Maj:ts befallningshavande anser det kunna vara fara värt, att en sådan bestämmelse långt ifrån kommer att uppmuntra den enskilde till att avsätta sina privata besparingar för förvärvande av den lilla avgiftspensionen.

Överhuvud taget finner Kungl. Maj:ts befallningshavande, att självhjälpsprincipen kunde varit mera tillgodosedd i förslaget. Själva pensionstilläggets karaktär av understöd finner Kungl. Maj:ts befallningshavande påfallande.

34 §.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Gottlands län tror icke, att förhoppningen om frivilliga avgifter kan tillmätas någon betydelse.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i Blekinge län anser, att sjunde stycket bör omredigeras så, att tydligt framgår, att vederbörande mantalsskrivningskommun ej är redovisningsskyldig för de försummade avgifter, varom förmäles i detta stycke.

Jämtlands län. Kyrkås kommun anser, att inga frivilliga avgifter böra förekomma, och

Mörsils kommun förmenar, att fixt belopp för högsta frivilliga avgift för år bör anges.

Bilaga F.

**Statistisk utredning för en del kommuner angående förhål-
landet mellan de av ålderdomsförsäkringskommittén
föreslagna pensionstilläggen åt invalider över 60
år samt nuvarande fattigvårdsunderstöd åt
samma invalider.**

Till belysande av bilagda översikt samt det sätt varpå siffrorna erhållits meddelas följande.

Primärmaterialet utgöres av de genom ålderdomsförsäkringskommittén insamlade uppgifterna angående personer över 60 år vid 1908 års ingång. De i översikten förekommande kommunerna, inalles 188 stycken, hava uttagits på måfå från samtliga län, dock så att därvid erhållits representanter för såväl större som mindre kommuner, rena jordbrukssocknar, skogssocknar samt socknar där befolkningen till större eller mindre del är sysselsatt med industriellt arbete, socknar som kunna anses höra till de mera skattetyngda samt sådana där skattetrycket varit normalt eller ovanligt ringa. Städerna hava valts ur olika storleksgrupper, mindre än 5 000 invånare, 5 000—15 000, 15 000—25 000 samt mer än 25 000 invånare. Av sistnämnda grupp hava samtliga medtagits, enär av kommittén redan gjorda sammanställningar här erbjuda tillräckligt utförligt material. Efter ungefär samma grunder som kommittén behandlat det inkomna materialet ha åldringarna kommun för kommun efter kön och civilstånd uppdelats i inkomstskatte- eller inkomstbevillningstaxerade samt övriga. Dessa senare hava så fördelats efter arbetsförmåga och invaliderna efter inkomst och åtnjutet understöd, allt efter som detta erhållits endast från enskilda, endast från fattigvård eller såväl från enskilda som fattigvård; fattigvårdsunderstödet belopp har antecknats i varje särskilt fall. Äkta makar hava behandlats såsom en enhet, vid inkomstberäkningen har upptagits makarnas sammanlagda inkomst och beträffande ålder och arbetsförmåga har hänsyn tagits

endast till mannens. I understödsbeloppen för gifta män äro inräknade hustrurnas understöd; gift man har räknats såsom understödd även i det fall, då hustrun ensam uppgivits hava åtnjutit understöd. I översikten hava i kol. 19 de bland ej inkomstskatte- eller inkomstbevillningstaxerade förekommande fullt arbetsföra samt invalider utan understöd sammanslagits, varjämte det ej ansetts nödvändigt att publicera den fördelning efter inkomst, som för pensionstilläggens beräkning företagits.

Sägda beräkning av pensionstilläggen i enlighet med kommitténs förslag hava företagits sålunda:

Såsom berättigade till pensionstillägg hava ansetts de ej inkomstskatte- eller inkomstbevillningstaxerade åldringar över 60 år, som ej voro fullt arbetsföra — annan arbetsförmåga än a —, åtnjöto understöd samt ej ägde inkomst utöver ett visst belopp alltefter invalidens kön och civilstånd; och tilläggen hava ansetts utgå med följande medeltal.

Egen inkomst, kronor	Pensionstillägg i kronor		
	Gifta män	Ogifta män	Ogifta kvinnor
0	275	150	125
1—25	270	140	120
26—74	250	125	100
75—125	225	100	75
126—174	200	75	50
175—225	175	50	25
226—274	150	25	—
275—325	125	—	—
326—374	100	—	—
375—425	75	—	—
426—474	50	—	—
475 o. mer	25	—	—

Av ovanstående tablå och vad redan nämnts angående sättet att beräkna äkta makars inkomst och arbetsförmåga torde framgå, att vardera maken ansetts hava en inkomst lika med hälften av den gemensamma, att hustru till pensionstilläggsberättigad även ansetts såsom pensionär, samt att hennes eventuella pensionstillägg tillagts mannens.

Tilläggsberäkningarna i översikten lida sålunda av den oegentligheten, att å ena sidan fullt arbetsföra kvinnor, gifta med invalida män, ansetts såsom pensionärer, medan å andra sidan ingen hänsyn tagits till invalida kvinnor, gifta med fullt arbetsföra män. Då, såsom framgår av

kommitténs betänkande del IV tab. 28, kombinationen mannen fullt arbetsför — hustrun invalid är avsevärt vanligare än kombinationen mannen invalid — hustrun fullt arbetsför, skulle sålunda vid föreliggande undersökning kostnaderna för pensionstillägg åt åldringar vara för lågt beräknade, huru mycket i varje socken är omöjligt att utan tidsödande undersökningar avgöra. Dock torde, i betraktande av att makars sammanlagda inkomst i genomsnitt är högre, då arbetsförheten är å mannens sida, än då den är å hustruns, felet knappast vara av större betydelse. Även bör påpekas, hurusom, genom att hänsyn tagits endast till mannens arbetsförmåga, kostnaderna icke blott för pensionstillägg utan även för fattigvårdsunderstöd åt åldriga invalider blivit lägre än i verkligheten.

Ett förhållande, som någon enstaka gång kan medföra, att kostnaderna för pensionstillägg bliva för lågt beräknade, är förekomsten av oanvändbara uppgifter (jämför kolumnerna 20 och 21). På grund av det relativt ringa antalet sådana samt svårigheten att företaga en sannolik utproportionering har någon korrektion för oanvändbara uppgifter i regel ej företagits. Endast i det fåtal fall, då desamma utgjort mer än 12 procent av antalet ej inkomstskatte- eller inkomstbevillningstaxerade invalider, har utproportionering företagits — dock ej för Stockholms stad. Då samtliga dessa oanvändbara uppgifter avse ej taxerade personer, framför allt invalider, och därav i stor utsträckning sådana som ej åtnjuta understöd från fattigvården (jämför kolumn 2 och delvis kolumn 19) bliva för de kommuner, där oanvändbara uppgifter förekomma, pensionstilläggs-kostnaden någon gång för lågt beräknad ej blott absolut taget utan även i förhållande till fattigvårdsunderstödet.

Mot den relaterade beräkningen av pensionstillägg torde måhända slutligen göras den anmärkningen, att dylika tillägg ej tillerkänts de på landsbygden rätt talrikt förekommande invalider, som ej åtnjuta understöd i någon form, men vilkas inkomster enligt primäruppgifterna understiga maximibeloppen för pensionstilläggs erhållande. I ålderdomsförsäkringskommitténs betänkande föreskrives emellertid, att vid bestämmande av den årsinkomst, som skall läggas till grund för beräkningen av pensionstilläggets belopp, bland annat skall iakttagas, att i de fall, där inkomsten helt eller till väsentlig del utgöres av naturaförmåner och är tillräcklig för full om än torftig försörjning, årsinkomsten, även om den efter de i orten gängse prisen skulle uppskattas till lägre belopp, ändock ej må beräknas till mindre än 300 kronor för man och 250 kronor för kvinna. I dylikt fall utgår således icke pensionstillägg. I sagda betänkande heter det även, att bostad skall upptagas till minst 50 kronor. Vid föreliggande bearbetning har konstaterats, att närmare

hälften av dylika ej understödda invalider äro taxerade för inkomst av fastighet, och deras inkomst har liksom i kommitténs utredningar ej upptagits till mer än den efter bevillningsförordningen uppskattade inkomsten, d. v. s. för jordbruksfastighet 6 procent och för annan fastighet 5 procent av taxeringsvärdet, ehuru den verkliga inkomsten är avsevärt högre. Vid bearbetningen gjorda anteckningar giva även vid handen, att dylika invalider, om de ej äro upptaxerade för inkomst av fastighet, ofta dock äga fritt husrum, och denna förmån har liksom vid kommittéutredningen ej inräknats i inkomsten.

Då även en stor del av *understödda* invalider äro ägare av taxerad fastighet eller utan att vara ägare av sådan fastighet äga fritt husrum, samt då även av andra skäl de uppgivna inkomstsiffrorna ofta måste anses för låga särskilt beträffande landsbygden (jfr kommitténs betänkande, del II) och sålunda de här beräknade pensionstilläggen understundom för höga, kan, om vederbörlig hänsyn toges till samtliga relaterade faktorer, det slutomdömet fällas, att kostnaderna för pensions-tillägg, sådana de te sig enligt översikten, i allmänhet, vad landsbygden angår, torde bra nära motsvara de verkliga förhållandena, särskilt gäller detta, om man tager hänsyn ej till dessa kostnaders absoluta belopp utan till deras förhållande till motsvarande fattigvårdskostnader. Därmed vare dock icke sagt, att icke beträffande enstaka kommuner detta förhållande i översikten kan vara i viss mån både för lågt och för högt beräknat. Däremot torde beträffande städerna siffrorna för pensions-tillägg efter all sannolikhet vara något för låga. [Jämför t. ex. för de större städerna översiktens uppgifter med de i kommitténs betänkande del II, sid. 220 gjorda beräkningarna.] Det förhållandet att vid föreliggande utredning av naturliga skäl ingen hänsyn kunnat tagas till den procentuella förhöjningen av pensionstillägget för de högre avgiftsbetalarna är även ägnat att i synnerhet för städerna göra siffrorna något missvisande.

Någon vidare kommentering av översikten är ej erforderlig för dess egentliga ändamål, det att lämna svar på frågan huru de ifrågasatta kommunala bidragen till pensionstillägg åt åldriga invalider skulle komma att te sig inom olika socknar samt dessa bidrags förhållande till nuvarande fattigvårdskostnader för samma invalider (jämför kolumnerna 11—17). Några sammanfattningar angående $\frac{1}{3}$ och $\frac{1}{4}$ pensions-tillägg i procent av fattigvårdsunderstöd torde däremot vara på sin plats.

Redan en blick på översiktens kolumner 16 och 17 är tillräckligt för att konstatera den avsevärda växlingen i dessa procenttal, men även hurusom desamma, vad $\frac{1}{3}$ pensionstillägg angår, tyckas på landsbygden ungefär lika ofta understiga som överstiga 100, medan de för städerna

I översikten upp- tagna kom- muner	Antal kommuner där $\frac{1}{3}$ pensionstillägg i proportion till fattigvårdsunderstödet utgjorde								Sum- ma kom- muner	Procentiska medeltal för $\frac{1}{3}$ pensions- tilläggs för- hållande till fattigvårds- understöd
	under 50 %	50—75 %	75—100 %	100—125 %	125—150 %	150—175 %	175—200 %	över 200 %		
Med under 500 inv.	—	2	1	1	2	1	2	4	13	145.76
500—1 000 »	1	2	6	2	6	—	2	3	22	107.02
1 000—2 000 »	2	10	10	12	8	1	—	4	47	93.59
2 000—5 000 »	1	8	15	13	12	8	2	1	60	103.45
5 000—10 000 »	—	4	5	5	1	2	2	—	19	99.26
över 10 000 »	—	1	—	1	—	—	1	—	3	110.13
Samtliga landskom- muner	4	27	37	34	29	12	9	12	164	101.28
Samtliga stadskom- muner	6	10	7	1	—	—	—	—	24	44.40
Samtliga kommuner	10	37	44	35	29	12	9	12	188	58.03
Med utdebitering pr fyck:										
0 öre	—	1	—	—	—	—	—	—	1	67.92
1—10 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11—25 »	—	—	—	1	2	—	—	1	4	111.79
26—50 »	1	6	3	8	—	5	4	3	30	103.02
51—75 »	1	10	9	10	6	3	2	1	42	97.56
76—100 »	2	—	8	8	6	2	1	2	29	114.21
101—150 »	—	7	13	7	11	2	—	4	44	98.81
151—200 »	—	3	3	—	3	—	1	—	10	84.51
över 200 »	—	—	1	—	1	—	1	1	4	186.77
Samtliga landskom- muner	4	27	37	34	29	12	9	12	164	101.28
Samtliga stadskom- muner	6	10	7	1	—	—	—	—	24	44.40
Samtliga kommuner	10	37	44	35	29	12	9	12	188	58.03

i allmänhet hålla sig kring 50- och 60-talen. — Överskådligare framträda hithörande förhållanden i tabellerna här ovan och å sid. 130, som angiva antalet kommuner inom olika procentgrupper med skillnad mellan land och stad, och huru dessa grupper rekryteras från landskommuner av olika storlek och utdebitering, samt slutligen även procentiska medeltal för $\frac{1}{3}$ och $\frac{1}{4}$ pensionstilläggs förhållande till fattigvårdsunderstöd.

I översikten upptagna kommuner	Antal kommuner där $\frac{1}{4}$ pensionstillägg i proportion till fattigvårdsunderstödet utgjorde								Summa kommuner	Procentiska medeltal för $\frac{1}{4}$ pensions-tilläggs förhållande till fattigvårdsunderstöd
	under 50 %	50—75 %	75—100 %	100—125 %	125—150 %	150—175 %	175—200 %	över 200 %		
Med under 500 inv.	—	3	1	2	3	—	—	4	13	109·33
500— 1 000 »	2	7	6	2	2	—	—	3	22	80·27
1 000— 2 000 »	9	13	14	7	—	2	1	1	47	70·19
2 000— 5 000 »	5	19	18	12	5	—	—	1	60	77·58
5 000—10 000 »	3	6	6	2	2	—	—	—	19	74·44
över 10 000 »	—	1	1	—	1	—	—	—	3	82·60
Samtliga landskommuner	19	49	46	25	13	2	1	9	164	75·96
Samtliga stadskommuner	14	9	1	—	—	—	—	—	24	33·30
Samtliga kommuner	33	58	47	25	13	2	1	9	188	43·52
Med utdebitering pr fyck										
0 öre	—	1	—	—	—	—	—	—	1	50·96
1— 10 »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11— 25 »	—	—	2	1	—	—	—	1	4	83·35
26— 50 »	5	5	8	3	6	1	—	2	30	77·26
51— 75 »	7	13	12	6	3	—	1	—	42	73·17
76—100 »	2	8	12	3	2	—	—	2	29	85·66
101—150 »	3	17	11	9	—	1	—	3	44	74·11
151—200 »	2	4	1	2	1	—	—	—	10	63·38
över 200 »	—	1	—	1	1	—	—	1	4	140·08
Samtliga landskommuner	19	49	46	25	13	2	1	9	164	75·96
Samtliga stadskommuner	14	9	1	—	—	—	—	—	24	33·30
Samtliga kommuner	33	58	47	25	13	2	1	9	188	43·52

Det bör anmärkas, att siffrorna för städerna utom det att de i genomsnitt äro för lågt beräknade (jfr sid. 128) ej heller kunna anses representativa för rikets samtliga städer, i det att, som nämnts, bland de 24 i översikten upptagna alla de större städerna med sina avsevärda fattigvårdskostnader ingå.

Stockholm den 1 mars 1913.

Sven Odén.

TABELLER

Översikt av befolkningen över 60 år (utom gifta kvinnor) i en del skulle te sig enligt ålderdomförsäkrings-

Anm: I de gifta männens pensionstillägg och fattigvårdsunderstöd ingå även hustrurnas utan hänsyn till desammas ålder

A. L a n d s-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r	P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd	endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Antal
Stockholms län.									
Forsmark	G. m.	1	225	1	225	80	—	—	2
1 147 inv.	Og. m.	1	150	1	150	180	—	—	2
24 öre pr fyrk	Og. kv.	25	2 300	3	350	375	4	500	32
	Summa	27	2 675	5	725	635	4	500	36
Vaddö	G. m.	13	3 120	—	—	—	3	825	16
3 863 inv.	Og. m.	10	1 500	9	1 350	1 507	2	300	21
86 öre pr fyrk	Og. kv.	34	3 980	9	1 125	1 465	3	375	46
	Summa	57	8 600	18	2 475	2 972	8	1 500	83
Rådmansö	G. m.	15	3 500	1	275	240	1	250	17
1 946 inv.	Og. m.	2	250	10	1 390	1 441	1	150	13
130 öre pr fyrk	Og. kv.	28	3 050	2	225	185	6	720	36
	Summa	45	6 800	13	1 890	1 866	8	1 120	66
Sorunda	G. m.	18	4 275	7	1 850	2 054	4	1 100	29
2 788 inv.	Og. m.	16	2 180	5	650	560	3	450	24
97 öre pr fyrk	Og. kv.	50	5 570	14	1 750	1 640	7	875	71
	Summa	84	12 025	26	4 250	4 254	14	2 425	124
Turinge	G. m.	5	1 335	2	475	250	1	275	8
1 765 inv.	Og. m.	12	1 655	3	400	421	—	—	15
50 öre pr fyrk	Og. kv.	19	2 230	12	1 375	1 767	9	1 125	40
	Summa	36	5 220	17	2 250	2 438	10	1 400	63
Uppsala län.									
Håtuna	G. m.	1	275	3	725	510	1	275	5
882 inv.	Og. m.	2	300	2	175	110	—	—	4
30 öre pr fyrk	Og. kv.	14	1 640	13	1 575	1 974	2	250	29
	Summa	17	2 215	18	2 475	2 594	3	525	38
Tillinge	G. m.	—	—	3	825	1 740	1	225	4
1 372 inv.	Og. m.	9	1 255	2	300	509	—	—	11
97 öre pr fyrk	Og. kv.	17	1 785	11	1 275	2 565	—	—	28
	Summa	26	3 040	16	2 400	4 814	1	225	43

¹⁾ Personer med arbetsförmågan a samt ej understödda med annan arbetsförmåga än a, jfr ålderdomsförsäk-

kommuner vid 1908 års ingång ävensom dess pensionstillägg, sådant detta kommitténs förslag, samt invalidernas understöd.

eller arbetsförmåga. — Den procentuella förhöjningen av pensionstillägget för de högre avgiftsbetalarna är ej medräknad.

b y g d.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — 1/3 pensions- tillägg, kr.	1/3 1/4						
Helt	1/3	1/4			pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd						
450	150	113	80	.	.	.	10	31	—	—	43
300	100	75	180	.	.	.	3	12	1	10.00	18
3 150	1 050	787	620	.	.	.	1	25	—	—	58
3 900	1 300	975	880	— 420	147.73	110.80	14	68	1	1.37	119
3 945	1 315	986	381	.	.	.	33	151	—	—	200
3 150	1 050	788	1 617	.	.	.	17	102	—	—	140
5 480	1 827	1 370	1 615	.	.	.	4	135	—	—	185
12 575	4 192	3 144	3 613	— 579	116.03	87.02	54	388	—	—	525
4 025	1 341	1 006	290	.	.	.	9	66	—	—	92
1 790	597	448	1 491	.	.	.	4	36	—	—	53
3 995	1 332	999	482	.	.	.	1	41	—	—	78
9 810	3 270	2 453	2 263	— 1 007	144.50	108.40	14	143	—	—	223
7 225	2 408	1 806	2 554	.	.	.	32	93	—	—	154
3 280	1 093	820	688	.	.	.	6	46	—	—	76
8 195	2 732	2 049	2 175	.	.	.	8	62	—	—	141
18 700	6 233	4 675	5 417	— 816	115.06	86.30	46	201	—	—	371
2 085	695	521	300	.	.	.	5	27	—	—	40
2 055	685	514	421	.	.	.	5	15	—	—	35
4 730	1 577	1 183	2 634	.	.	.	2	13	—	—	55
8 870	2 957	2 218	3 355	398	88.14	66.11	12	55	—	—	130
1 275	425	319	635	.	.	.	5	20	—	—	30
475	158	119	110	.	.	.	1	8	—	—	13
3 465	1 155	863	2 029	.	.	.	2	11	—	—	42
5 215	1 738	1 304	2 774	1 036	62.65	47.01	8	39	—	—	85
1 050	350	262	1 750	.	.	.	8	50	—	—	62
1 555	518	389	509	.	.	.	3	19	—	—	33
3 060	1 020	765	2 565	.	.	.	3	19	—	—	50
5 665	1 888	1 416	4 824	2 936	39.14	29.35	14	88	—	—	145

ringskommitténs betänkande II, sid. 54. ²⁾ Arbetsförmåga a angiver full arbetsförhet.

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Dalby 480 inv. 157 öre pr fyrk	G. m.	2	475	—	—	—	1	275	240	3
	Og. m.	1	150	—	—	—	—	—	—	1
	Og. kv.	5	520	—	—	—	7	750	522	12
	Summa	8	1 145	—	—	—	8	1 025	762	16
Danmark 1 109 inv. 41 öre pr fyrk	G. m.	3	650	—	—	—	—	—	—	3
	Og. m.	5	450	4	565	425	1	150	50	10
	Og. kv.	16	1 700	12	1 500	1 435	7	875	634	35
	Summa	24	2 800	16	2 065	1 860	8	1 025	684	48
Älvkarleby 9 595 inv. 49 öre pr fyrk	G. m.	24	5 975	1	270	170	4	1 050	420	29
	Og. m.	26	3 240	12	1 800	2 040	1	150	60	39
	Og. kv.	124	13 785	20	2 500	3 490	—	—	—	144
	Summa	174	23 000	33	4 570	5 700	5	1 200	480	212
Dannemora 1 301 inv. 26 öre pr fyrk	G. m.	14	3 200	—	—	—	—	—	—	14
	Og. m.	16	1 800	1	150	220	—	—	—	17
	Og. kv.	51	5 240	1	100	190	2	225	170	54
	Summa	81	10 240	2	250	410	2	225	170	85
Hållnäs 3 061 inv. 84 öre pr fyrk	G. m.	26	6 515	1	275	150	1	275	66	28
	Og. m.	35	4 855	1	150	130	—	—	—	36
	Og. kv.	72	8 210	4	500	569	4	500	343	80
	Summa	133	19 580	6	925	849	5	775	409	144
Södermanlands län.										
Bergshammar 621 inv. 96 öre pr fyrk	G. m.	3	775	4	725	349	—	—	—	7
	Og. m.	2	250	1	150	125	1	150	75	4
	Og. kv.	1	125	3	375	372	1	125	50	5
	Summa	6	1 150	8	1 250	846	2	275	125	16
Björkvik 3 451 inv. 96 öre pr fyrk	G. m.	18	4 195	3	825	676	5	1 375	589	26
	Og. m.	18	2 255	11	1 650	1 419	3	450	225	32
	Og. kv.	57	6 400	15	1 825	1 863	4	475	267	76
	Summa	93	12 850	29	4 300	3 958	12	2 300	1 081	134
Ludgo 1 076 inv. 111 öre pr fyrk	G. m.	6	1 000	4	1 000	800	3	775	195	13
	Og. m.	4	475	4	475	400	1	100	28	9
	Og. kv.	18	1 950	12	1 300	1 115	2	250	80	32
	Summa	28	3 425	20	2 775	2 315	6	1 125	303	54

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevil- lings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd— ^{1/3} pensions- tillägg, kr.	^{1/3}	^{1/4}					
Helt	^{1/3}	^{1/4}									
750	250	188	240	.	.	.	1	14	—	—	18
150	50	37	—	.	.	.	—	8	—	—	9
1 270	423	318	522	.	.	.	—	9	—	—	21
2 170	723	543	762	39	94 ⁸⁸	71 ²⁶	1	31	—	—	48
650	217	163	—	.	.	.	6	25	—	—	34
1 165	388	291	475	.	.	.	3	15	1	4 ⁵⁵	29
4 075	1 358	1 019	2 069	.	.	.	2	13	1	2 ⁰⁴	51
5 890	1 963	1 473	2 544	581	77 ¹⁶	57 ⁹⁰	11	53	2	2 ²⁷	114
7 295	2 431	1 824	590	.	.	.	143	83	3	5 ⁰⁸	258
5 190	1 730	1 298	2 100	.	.	.	35	44	2	3 ⁸⁵	120
16 285	5 429	4 071	3 490	.	.	.	1	59	5	3 ⁰⁷	209
28 770	9 590	7 193	6 180	— 3 410	155 ¹⁸	116 ³⁹	179	186	10	3 ⁶⁵	587
3 200	1 067	800	—	.	.	.	21	26	—	—	61
1 950	650	488	220	.	.	.	6	10	—	—	33
5 565	1 855	1 391	360	.	.	.	1	7	—	—	62
10 715	3 572	2 679	580	— 2 992	615 ⁸⁶	461 ⁹⁰	28	43	—	—	156
7 065	2 355	1 766	216	.	.	.	13	57	—	—	98
5 005	1 668	1 251	130	.	.	.	—	25	—	—	61
9 210	3 070	2 303	912	.	.	.	2	29	—	—	111
21 280	7 093	5 320	1 258	— 5 835	563 ⁸³	422 ⁸⁹	15	111	—	—	270
1 500	500	375	349	.	.	.	4	15	—	—	26
550	183	138	200	.	.	.	2	6	1	11 ¹¹	13
625	209	156	422	.	.	.	2	15	—	—	22
2 675	892	669	971	79	91 ⁸⁶	68 ⁹⁰	8	36	1	2 ⁸⁶	61
6 395	2 131	1 599	1 265	.	.	.	9	109	7	9 ⁰⁹	151
4 355	1 452	1 089	1 644	.	.	.	—	36	6	10 ³⁴	74
8 700	2 900	2 175	2 130	.	.	.	3	19	12	11 ²¹	110
19 450	6 483	4 863	5 039	— 1 444	128 ⁶⁶	96 ⁶¹	12	164	25	10 ⁸⁷	335
2 775	925	693	995	.	.	.	2	35	3	7 ⁸⁴	53
1 050	350	263	428	.	.	.	5	13	2	10 ⁵³	29
3 500	1 167	875	1 195	.	.	.	2	12	4	10 ²⁶	50
7 325	2 442	1 831	2 618	176	93 ²⁸	69 ⁹⁴	9	60	9	10 ⁴⁷	132

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Jäder	G. m.	13	2 675	1	275	334	1	275	112	15
1412 inv.	Og. m.	7	925	9	1 300	1 289	3	400	90	19
72 öre pr fyrk	Og. kv.	23	2 600	3	375	551	3	375	110	29
	Summa	43	6 200	13	1 950	2 174	7	1 050	312	63
Överselö	G. m.	6	1 400	5	1 275	1 652	2	425	104	13
1272 inv.	Og. m.	4	250	6	675	827	2	300	86	12
63 öre pr fyrk	Og. kv.	19	1 975	10	1 200	1 950	6	725	252	35
	Summa	29	3 625	21	3 150	4 429	10	1 450	442	60
Gryt	G. m.	8	1 775	—	—	—	1	275	220	9
1648 inv.	Og. m.	5	650	5	750	730	2	300	135	12
68 öre pr fyrk	Og. kv.	22	2 575	4	500	600	7	850	388	33
	Summa	35	5 000	9	1 250	1 330	10	1 425	743	54
Ytterenhörna	G. m.	8	1 775	1	225	72	—	—	—	9
846 inv.	Og. m.	3	450	3	425	216	1	150	69	7
65 öre pr fyrk	Og. kv.	8	850	6	750	429	2	250	65	16
	Summa	19	3 075	10	1 400	717	3	400	134	32
Östergötlands län.										
Kisa	G. m.	27	4 025	8	1 375	646	21	4 250	1 325	56
3 744 inv.	Og. m.	15	1 175	10	1 450	1 522	5	625	260	30
63 öre pr fyrk	Og. kv.	53	4 115	22	2 450	3 120	23	2 615	1 319	98
	Summa	95	9 315	40	5 275	5 288	49	7 490	2 904	184
Normlösa	G. m.	3	745	5	1 220	298	—	—	—	8
708 inv.	Og. m.	1	125	1	150	100	—	—	—	2
60 öre pr fyrk	Og. kv.	4	400	6	725	493	—	—	—	10
	Summa	8	1 270	12	2 095	891	—	—	—	20
Rystad	G. m.	3	725	2	500	450	1	275	150	6
1 196 inv.	Og. m.	1	150	3	450	450	—	—	—	4
55 öre pr fyrk	Og. kv.	4	450	11	1 215	1 241	1	125	96	16
	Summa	8	1 325	16	2 165	2 141	2	400	246	26
Åtvid	G. m.	8	1 875	5	950	530	13	3 225	1 421	26
4 164 inv.	Og. m.	27	3 625	5	550	367	6	900	422	38
65 öre pr fyrk	Og. kv.	72	7 525	24	2 675	2 557	59	6 845	3 391	155
	Summa	107	13 025	34	4 175	3 454	78	10 970	5 234	219

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
tilläg g, under stö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — 1/3 pensions- tillägg, kr.	1/3	1/4					
Helt	1/3	1/4			pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd						
3 225	1 075	806	446	.	.	.	7	30	2	7·14	54
2 625	875	656	1 379	.	.	.	1	15	3	10·71	38
3 350	1 117	838	661	.	.	.	1	25	5	10·87	60
9 200	3 067	2 300	2 486	— 581	123·37	92·52	9	70	10	9·80	152
3 100	1 034	775	1 756	.	.	.	9	34	—	—	56
1 225	408	306	913	.	.	.	2	8	1	5·88	23
3 900	1 300	975	2 202	.	.	.	2	17	—	—	54
8 225	2 742	2 056	4 871	2 129	56·29	42·31	13	59	1	1·10	133
2 050	683	513	220	.	.	.	9	40	—	—	58
1 700	567	425	865	.	.	.	5	26	1	4·17	44
3 925	1 308	981	988	.	.	.	1	20	8	16·33	62
7 675	2 558	1 919	2 073	— 485	123·40	92·57	15	86	9	8·49	164
2 000	667	500	72	.	.	.	7	35	1	2·86	52
1 025	341	256	285	.	.	.	1	9	—	—	17
1 850	617	463	494	.	.	.	—	10	3	10·34	29
4 875	1 625	1 219	851	— 774	190·95	143·24	8	54	4	5·26	98
9 650	3 217	2 413	1 971	.	.	.	26	100	—	—	182
3 250	1 083	812	1 782	.	.	.	9	46	7	10·45	92
9 180	3 060	2 295	4 439	.	.	.	3	60	11	7·48	172
22 080	7 360	5 520	8 192	832	89·84	67·38	38	206	18	5·39	446
1 965	655	491	298	.	.	.	5	14	—	—	27
275	92	69	100	.	.	.	—	10	—	—	12
1 125	375	281	493	.	.	.	3	14	—	—	27
3 365	1 122	841	891	— 231	125·93	94·39	8	38	—	—	66
1 500	500	375	600	.	.	.	10	40	—	—	56
600	200	150	450	.	.	.	2	23	2	13·33	31
1 790	597	448	1 337	.	.	.	2	19	4	13·33	41
3 890	1 297	973	2 387	1 090	54·34	40·76	14	82	6	8·96	128
6 050	2 017	1 513	1 951	.	.	.	32	68	—	—	126
5 075	1 691	1 269	789	.	.	.	4	23	—	—	65
17 045	5 682	4 261	5 948	.	.	.	3	29	—	—	187
28 170	9 390	7 043	8 688	— 702	108·08	81·07	39	120	—	—	378

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Risinge 7 143 inv. 43 öre pr fyrk	G. m.	30	6 350	8	1 525	784	12	3 075	828	50
	Og. m.	33	4 325	12	1 725	1 580	7	925	348	52
	Og. kv.	107	12 025	14	1 600	1 660	25	3 050	828	146
	Summa	170	22 700	34	4 850	4 024	44	7 050	2 004	248
Svanhals 1 063 inv. 65 öre pr fyrk	G. m.	7	1 500	—	—	—	2	550	160	9
	Og. m.	4	525	3	400	225	2	300	200	9
	Og. kv.	17	1 875	3	375	300	16	1 650	880	36
	Summa	28	3 900	6	775	525	20	2 500	1 240	54
Motala landskommun 9 248 inv. 59 öre pr fyrk	G. m.	34	6 400	10	1 750	880	4	1 100	235	48
	Og. m.	32	2 925	11	1 575	2 227	2	300	39	45
	Og. kv.	87	9 175	31	3 625	5 603	72	8 760	1 991	190
	Summa	153	18 500	52	6 950	8 710	78	10 160	2 265	283
Kristberg 2 278 inv. 34 pr fyrk	G. m.	17	4 150	—	—	—	—	—	—	17
	Og. m.	19	2 350	6	900	900	—	—	—	25
	Og. kv.	32	3 875	10	1 250	1 500	2	250	85	44
	Summa	68	10 375	16	2 150	2 400	2	250	85	86
Jönköpings län.										
Barnarp 2 555 inv. 41 öre pr fyrk	G. m.	5	1 050	1	125	50	4	975	545	10
	Og. m.	2	175	1	150	160	1	150	70	4
	Og. kv.	15	1 475	14	1 275	1 134	8	1 000	480	37
	Summa	22	2 700	16	1 550	1 344	13	2 125	1 095	51
Visingsö 1 267 inv. 42 öre pr fyrk	G. m.	2	545	—	—	—	1	250	24	3
	Og. m.	4	535	1	150	100	1	150	24	6
	Og. kv.	16	1 685	5	575	400	7	875	168	28
	Summa	22	2 765	6	725	500	9	1 275	216	37
Säby 5 780 inv. 56 öre pr fyrk	G. m.	17	3 845	14	3 350	1 277	14	3 750	821	45
	Og. m.	20	2 615	13	1 875	1 466	20	2 975	890	53
	Og. kv.	41	4 350	31	3 650	3 265	25	3 120	852	97
	Summa	78	10 810	58	8 875	6 008	59	9 845	2 563	195
Korsberga 1 459 inv. 55 öre pr fyrk	G. m.	4	945	6	1 570	1 150	—	—	—	10
	Og. m.	7	775	8	1 175	1 630	2	250	250	17
	Og. kv.	8	710	15	1 850	3 170	11	1 340	1 735	34
	Summa	19	2 430	29	4 595	5 950	13	1 590	1 985	61

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — 1/3 pensions- tillägg, kr.	1/3	1/4					
Helt	1/3	1/4			pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd						
10 950	3 650	2 737	1 612	.	.	.	107	145	2	1'72	304
6 975	2 325	1 744	1 928	.	.	.	35	54	2	2'44	143
16 675	5 558	4 169	2 488	.	.	.	6	51	6	3'37	209
34 600	11 533	8 650	6 028	— 5 505	191'32	143'50	148	250	10	2'66	656
2 050	684	513	160	.	.	.	4	30	—	—	43
1 225	408	306	425	.	.	.	2	11	1	4'76	23
3 900	1 300	975	1 180	.	.	.	—	15	—	—	51
7 175	2 392	1 794	1 765	— 627	135'52	101'64	6	56	1	1'01	117
9 250	3 083	2 313	1 115	.	.	.	151	136	6	4'51	341
4 800	1 600	1 200	2 266	.	.	.	28	73	11	10'68	157
21 560	7 187	5 390	7 594	.	.	.	8	113	40	14'71	351
35 610	11 870	8 903	10 975	— 895	108'16	81'12	187	322	57	11'22	849
4 150	1 383	1 037	—	.	.	.	8	76	2	5'41	103
3 250	1 083	813	900	.	.	.	—	25	4	11'43	54
5 375	1 792	1 344	1 585	.	.	.	3	26	8	15'09	81
12 775	4 258	3 194	2 485	— 1 773	171'35	128'53	11	127	14	11'20	238
2 150	717	538	595	.	.	.	25	29	—	—	64
475	158	119	230	.	.	.	3	14	1	6'25	22
3 750	1 250	937	1 614	.	.	.	—	21	—	—	58
6 375	2 125	1 594	2 439	314	87'13	65'35	28	64	1	1'15	144
795	265	199	24	.	.	.	2	44	—	—	49
835	278	209	124	.	.	.	1	15	—	—	22
3 135	1 045	783	568	.	.	.	2	36	—	—	66
4 765	1 588	1 191	716	— 872	221'79	166'34	5	95	—	—	137
10 945	3 648	2 736	2 098	.	.	.	51	107	10	8'13	213
7 465	2 488	1 867	2 356	.	.	.	14	33	2	2'41	102
11 120	3 707	2 780	4 117	.	.	.	6	40	23	14'38	166
29 530	9 843	7 383	8 571	— 1 212	114'04	85'54	71	180	35	10'20	481
2 515	838	629	1 150	.	.	.	7	53	—	—	70
2 200	734	550	1 880	.	.	.	5	30	—	—	52
3 900	1 300	975	4 905	.	.	.	—	28	—	—	62
8 615	2 872	2 154	7 935	5 063	36'19	27'15	12	111	—	—	184

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Hultsjö 1 631 inv. 120 öre pr fyrk	G. m.	12	2 645	3	725	380	—	—	—	15
	Og. m.	4	500	1	150	180	—	—	—	5
	Og. kv.	39	4 165	20	2 325	2 545	6	750	350	65
	Summa	55	7 310	24	3 200	3 105	6	750	350	85
Norra Ljunga 1 105 inv. 40 öre pr fyrk	G. m.	8	1 125	2	500	450	2	475	184	12
	Og. m.	3	275	2	125	105	2	200	27	7
	Og. kv.	13	975	2	125	93	11	1 150	722	26
	Summa	24	2 375	6	750	648	15	1 825	933	45
Långaryd 3 610 inv. 64 öre pr fyrk	G. m.	19	4 720	5	1 225	1 050	7	1 750	345	31
	Og. m.	10	1 380	6	800	660	3	440	65	19
	Og. kv.	29	3 350	16	1 950	2 100	10	1 195	245	55
	Summa	58	9 450	27	3 975	3 810	20	3 385	655	105
Kulltorp 1 295 inv. 74 öre pr fyrk	G. m.	2	375	2	545	570	3	825	210	7
	Og. m.	4	425	—	—	—	2	300	120	6
	Og. kv.	12	1 240	6	745	910	4	500	170	22
	Summa	18	2 040	8	1 290	1 480	9	1 625	500	35
Dannäs 503 inv. 93 öre pr fyrk	G. m.	6	1 300	1	175	42	—	—	—	7
	Og. m.	3	300	2	275	150	—	—	—	5
	Og. kv.	5	450	10	1 200	930	1	125	62	16
	Summa	14	2 050	13	1 650	1 122	1	125	62	28
Kronobergs län.										
Södra Sandsjö 2 490 inv. 60 öre pr fyrk	G. m.	6	1 350	5	1 050	475	7	1 875	458	18
	Og. m.	5	630	6	700	159	2	300	126	13
	Og. kv.	14	1 545	18	2 070	1 275	22	2 750	1 187	54
	Summa	25	3 525	29	3 820	1 909	31	4 925	1 771	85
Uråsa 699 inv. 131 öre pr fyrk	G. m.	3	625	2	450	300	—	—	—	5
	Og. m.	2	300	1	125	120	—	—	—	3
	Og. kv.	5	375	5	550	534	5	625	452	15
	Summa	10	1 300	8	1 125	954	5	625	452	23
Algutsboda 4 787 inv. 56 öre pr fyrk	G. m.	13	2 915	9	1 900	756	6	1 575	800	28
	Og. m.	10	1 025	11	1 430	1 148	4	600	228	25
	Og. kv.	39	3 765	37	3 995	3 037	19	2 375	1 089	95
	Summa	62	7 705	57	7 325	4 941	29	4 550	2 117	148

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
tillägg, understödda							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — 1/3 pensions- tillägg, kr.	1/3	1/4					
Helt	1/3	1/4			pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd						
3 370	1 123	842	380	.	.	.	2	52	—	—	69
650	217	163	180	.	.	.	1	23	—	—	29
7 240	2 413	1 810	2 895	.	.	.	—	18	—	—	33
11 260	3 753	2 815	3 455	— 298	108 ⁶³	81 ⁴⁸	3	93	—	—	181
2 100	700	525	634	.	.	.	14	37	—	—	63
600	200	150	132	.	.	.	5	16	—	—	28
2 250	750	563	815	.	.	.	3	21	—	—	50
4 950	1 650	1 238	1 581	— 69	104 ³⁶	78 ³⁰	22	74	—	—	141
7 695	2 565	1 924	1 395	.	.	.	11	113	3	2·78	158
2 620	873	655	725	.	.	.	3	38	2	4·17	62
6 495	2 165	1 624	2 345	.	.	.	1	56	7	6·60	119
16 810	5 603	4 203	4 465	— 1 138	125 ⁴⁹	94 ¹³	15	207	12	4·58	389
1 745	582	436	780	.	.	.	3	70	—	—	80
725	242	181	120	.	.	.	—	15	—	—	21
2 485	828	622	1 080	.	.	.	1	38	1	1·72	62
4 965	1 652	1 239	1 980	328	83 ⁴³	62 ⁵⁸	4	123	1	0·69	163
1 475	492	368	42	.	.	.	—	20	—	—	27
575	191	144	150	.	.	.	—	8	—	—	13
1 775	592	444	992	.	.	.	—	11	—	—	27
3 825	1 275	956	1 184	— 91	107 ⁶⁹	80 ⁷⁴	—	39	—	—	67
4 275	1 425	1 069	933	.	.	.	8	90	1	1·12	117
1 630	543	408	285	.	.	.	2	18	3	10·34	36
6 365	2 122	1 591	2 462	.	.	.	—	33	5	5·81	92
12 270	4 090	3 068	3 680	— 410	111 ¹⁴	83 ³⁷	10	141	9	4·41	245
1 075	358	269	300	.	.	.	4	15	2	14·29	26
425	142	106	120	.	.	.	1	6	—	—	10
1 550	517	388	986	.	.	.	—	7	2	10·53	24
3 050	1 017	763	1 406	389	72 ³³	54 ²⁷	5	28	4	9·76	60
6 390	2 130	1 598	1 556	.	.	.	17	171	4	3·86	220
3 055	1 019	764	1 376	.	.	.	4	58	9	13·85	96
10 135	3 378	2 533	4 126	.	.	.	1	98	6	3·51	200
19 580	6 527	4 895	7 058	531	92 ⁴⁸	69 ³⁵	22	327	19	5·36	516

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. — gifta män Og. m. — ogifta män Og. kv. — ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Jät 896 inv. 133 öre pr fyrk	G. m.	6	1 400	1	225	100	—	—	—	7
	Og. m.	4	350	6	865	638	1	150	100	11
	Og. kv.	11	1 190	10	1 225	1 094	7	870	545	28
	Summa	21	2 940	17	2 315	1 832	8	1 020	645	46
Moeda 2 391 inv. 42 öre pr fyrk	G. m.	3	725	4	1 025	936	—	—	—	7
	Og. m.	5	525	8	1 025	895	—	—	—	13
	Og. kv.	15	1 520	29	3 440	3 198	2	225	124	46
	Summa	23	2 770	41	5 490	5 029	2	225	124	66
Markaryd 4 359 inv. 71 öre pr fyrk	G. m.	5	1 220	9	2 125	1 244	3	750	270	17
	Og. m.	9	1 170	11	1 515	1 250	4	575	198	24
	Og. kv.	33	3 685	26	3 025	3 228	8	1 000	618	67
	Summa	47	6 075	46	6 665	5 722	15	2 325	1 086	108
Torpa 1 266 inv. 104 öre pr fyrk	G. m.	10	2 345	1	225	70	1	275	192	12
	Og. m.	7	965	2	275	157	2	300	142	11
	Og. kv.	16	1 865	5	550	465	1	125	40	22
	Summa	33	5 175	8	1 050	692	4	700	374	45
Kalmar län.										
Hjorted 3 706 inv. 71 öre pr fyrk	G. m.	36	9 040	7	1 675	872	17	4 575	793	60
	Og. m.	27	3 875	12	1 800	1 308	5	750	180	44
	Og. kv.	69	8 365	31	3 825	3 320	30	3 700	945	130
	Summa	132	21 280	50	7 300	5 500	52	9 025	1 918	234
Virserum 2 937 inv. 47 öre pr fyrk	G. m.	14	2 865	2	450	144	7	1 815	581	23
	Og. m.	10	1 450	6	740	365	1	150	90	17
	Og. kv.	31	3 210	10	1 125	925	13	1 570	773	54
	Summa	55	7 525	18	2 315	1 434	21	3 535	1 444	94
Fagerhult 2 502 inv. 100 öre pr fyrk	G. m.	7	1 675	5	1 125	486	2	550	141	14
	Og. m.	4	550	3	300	240	3	450	156	10
	Og. kv.	31	3 625	11	1 295	1 101	13	1 625	714	55
	Summa	42	5 850	19	2 720	1 827	18	2 625	1 011	79
Vissefjärda 5 660 inv. 101 öre pr fyrk	G. m.	6	1 100	14	2 700	670	6	1 525	405	26
	Og. m.	9	1 165	12	1 475	1 493	6	865	225	27
	Og. kv.	22	2 325	25	2 700	2 891	30	3 620	1 185	77
	Summa	37	4 590	51	6 875	5 054	42	6 010	1 815	130

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
tillägg, understödda							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa-rum personer
S a m t l i g a							Inkomst-skatte- eller in-komst bevil-lings-taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst-taxerade" med annan arbets-förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig-vårds-under-stöd, kr.	Fattig-vårds-under-stöd — 1/3 pensions-tillägg, kr.	1/3	1/4					
Helt	1/3	1/4									
1 625	542	406	100	.	.	.	4	23	—	—	34
1 365	455	341	738	.	.	.	—	7	—	—	18
3 285	1 095	822	1 639	.	.	.	—	8	—	—	36
6 275	2 092	1 569	2 477	385	84 ⁴⁶	63 ³⁴	4	38	—	—	88
1 750	583	437	936	.	.	.	13	88	—	—	108
1 550	517	388	895	.	.	.	2	26	—	—	41
5 185	1 728	1 296	3 322	.	.	.	2	52	4	5 ⁵⁰	104
8 485	2 828	2 121	5 153	2 325	54 ⁸⁸	41 ¹⁶	17	166	4	3 ³³	253
4 095	1 365	1 024	1 514	.	.	.	18	112	—	—	147
3 260	1 087	815	1 448	.	.	.	11	61	—	—	96
7 710	2 570	1 927	3 846	.	.	.	12	83	—	—	162
15 065	5 022	3 766	6 808	1 786	73 ⁷⁷	55 ³²	41	256	—	—	405
2 845	948	711	262	.	.	.	6	52	1	2 ¹³	71
1 540	513	385	299	.	.	.	—	6	1	5 ⁵⁶	18
2 540	847	635	505	.	.	.	—	24	4	9 ⁵²	50
6 925	2 308	1 731	1 066	1 242	216 ⁵¹	162 ³⁸	6	82	6	5 ⁶⁶	139
15 290	5 096	3 822	1 665	.	.	.	17	87	2	1 ⁶⁸	166
6 425	2 142	1 606	1 488	.	.	.	3	18	—	—	65
15 890	5 297	3 973	4 265	.	.	.	2	13	—	—	145
37 605	12 535	9 401	7 418	5 117	168 ⁹⁸	126 ⁷³	22	118	2	0 ⁶²	376
5 130	1 710	1 283	725	.	.	.	30	90	—	—	143
2 340	780	585	455	.	.	.	15	36	—	—	68
5 905	1 968	1 476	1 698	.	.	.	13	54	—	—	121
13 375	4 458	3 344	2 878	1 580	154 ⁹⁰	116 ¹⁹	58	180	—	—	332
3 350	1 117	838	627	.	.	.	8	111	—	—	133
1 300	433	325	396	.	.	.	2	40	—	—	52
6 545	2 182	1 636	1 815	.	.	.	1	74	2	1 ⁹⁴	132
11 195	3 732	2 799	2 838	894	131 ⁵⁰	98 ⁶³	11	225	2	0 ⁹³	317
5 325	1 775	1 331	1 075	.	.	.	15	212	6	5 ⁰⁰	259
3 505	1 168	876	1 718	.	.	.	5	90	8	9 ⁶⁴	130
8 645	2 882	2 162	4 076	.	.	.	4	112	20	14 ²⁹	213
17 475	5 825	4 369	6 869	1 044	84 ⁸⁰	63 ⁶⁰	24	414	34	9 ⁹¹	602

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdobitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
S:t Sigfrid 721 inv. 123 öre pr fyrk	G. m.	3	825	1	275	120	2	550	195	6
	Og. m.	1	140	3	425	424	—	—	—	4
	Og. kv.	13	1 590	3	345	216	3	375	176	19
	Summa	17	2 555	7	1 045	760	5	925	371	29
Södra Möckleby 1 432 inv. 51 öre pr fyrk	G. m.	5	875	2	400	150	3	695	175	10
	Og. m.	6	675	2	175	65	2	300	140	10
	Og. kv.	17	1 485	5	620	625	10	950	875	32
	Summa	28	3 035	9	1 195	840	15	1 945	1 190	52
Gottlands län.										
Björke 382 inv. 25 öre pr fyrk	G. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Og. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Og. kv.	2	225	—	—	—	—	—	—	2
	Summa	2	225	—	—	—	—	—	—	2
Hejnum 290 inv. 94 öre pr fyrk	G. m.	3	800	—	—	—	—	—	—	3
	Og. m.	1	150	—	—	—	1	150	10	2
	Og. kv.	9	945	1	125	120	1	125	50	11
	Summa	13	1 895	1	125	120	2	275	60	16
Bäl 162 inv. 158 öre pr fyrk	G. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Og. m.	2	300	—	—	—	—	—	—	2
	Og. kv.	6	670	1	125	183	—	—	—	7
	Summa	8	970	1	125	183	—	—	—	9
Buttle 347 inv. 73 öre pr fyrk	G. m.	1	250	—	—	—	2	525	167	3
	Og. m.	1	140	—	—	—	—	—	—	1
	Og. kv.	2	200	1	100	75	—	—	—	3
	Summa	4	590	1	100	75	2	525	167	7
Blekinge län.										
Ramdala 2 833 inv. 110 öre pr fyrk	G. m.	16	3 375	7	1 575	396	4	1 025	247	27
	Og. m.	12	1 250	9	1 065	792	—	—	—	21
	Og. kv.	30	3 150	15	1 775	1 330	18	2 075	955	63
	Summa	58	7 775	31	4 415	2 518	22	3 100	1 202	111
Rödeby 3 993 inv. 108 öre pr fyrk	G. m.	22	5 190	—	—	—	4	1 045	240	26
	Og. m.	12	1 515	10	1 275	1 280	1	125	12	23
	Og. kv.	63	6 760	11	1 375	1 980	21	2 565	866	95
	Summa	97	13 465	21	2 650	3 260	26	3 735	1 118	144

1) 2) Se not á sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g , u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — $\frac{1}{3}$ pensions- tillägg, kr.	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$					
Helt	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$			pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd						
1 650	550	413	315	.	.	.	5	37	—	—	48
565	188	141	424	.	.	.	5	11	—	—	20
2 310	770	577	392	.	.	.	4	11	—	—	34
4 525	1 508	1 131	1 131	377	133 ₃₃	100 ⁰⁰	14	59	—	—	102
1 970	657	493	325	.	.	.	18	21	—	—	49
1 150	383	287	205	.	.	.	3	12	—	—	25
3 055	1 018	764	1 500	.	.	.	2	11	2	5 ²⁶	47
6 175	2 058	1 544	2 030	— 28	101 ₃₃	76 ⁰⁶	23	44	2	2 ⁵³	121
—	—	—	—	.	.	.	4	4	—	—	8
—	—	—	—	.	.	.	4	2	1	100 ⁰⁰	7
225	75	56	—	.	.	.	—	6	—	—	8
225	75	56	—	— 75	∞	∞	8	12	1	10 ⁰⁰	23
800	267	200	—	.	.	.	1	7	—	—	11
300	100	75	10	.	.	.	1	2	—	—	5
1 195	398	299	170	.	.	.	—	6	—	—	17
2 295	765	574	180	— 585	425 ⁰⁰	318 ⁸⁹	2	15	—	—	33
—	—	—	—	.	.	.	2	7	—	—	9
300	100	75	—	.	.	.	—	3	—	—	5
795	265	199	183	.	.	.	—	1	—	—	8
1 095	365	274	183	— 182	199 ⁴⁵	149 ⁷³	2	11	—	—	22
775	258	194	167	.	.	.	—	23	—	—	26
140	47	35	—	.	.	.	—	10	—	—	11
300	100	75	75	.	.	.	—	8	1	10 ⁰⁰	12
1 215	405	304	242	— 163	167 ₃₆	125 ⁶²	—	41	1	3 ¹³	49
5 975	1 992	1 494	643	.	.	.	11	84	1	1 ⁶¹	123
2 315	772	579	792	.	.	.	3	21	3	9 ³⁸	48
7 000	2 333	1 750	2 285	.	.	.	5	42	3	3 ⁸⁰	113
15 290	5 097	3 823	3 720	— 1 377	137 ⁰²	102 ⁷⁷	19	147	7	4 ⁰⁵	284
6 235	2 078	1 559	240	.	.	.	11	152	—	—	189
2 915	972	729	1 292	.	.	.	4	44	2	5 ⁸⁸	73
10 700	3 567	2 675	2 846	.	.	.	3	51	5	4 ⁰⁰	154
19 850	6 617	4 963	4 378	— 2 239	151 ¹⁴	113 ₃₆	18	247	7	3 ⁰³	416

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
T v i n g 3 530 inv. 110 öre pr fyrk	G. m.	9	2 075	6	1 350	432	4	1 045	425	19
	Og. m.	9	1 150	6	775	372	6	875	336	21
	Og. kv.	17	1 925	19	1 950	1 020	22	2 750	987	58
	Summa	35	5 150	31	4 075	1 824	32	4 670	1 748	98
Ö l j e h u l t 1 833 inv. 150 öre pr fyrk	G. m.	5	1 040	2	500	200	1	275	184	8
	Og. m.	7	875	4	525	272	—	—	—	11
	Og. kv.	15	1 755	7	775	562	4	500	174	26
	Summa	27	3 670	13	1 800	1 034	5	775	358	45
Å r y d 2 807 inv. 105 öre pr fyrk	G. m.	13	2 805	5	1 300	780	1	275	36	19
	Og. m.	14	1 750	4	590	387	4	540	259	22
	Og. kv.	31	3 375	10	1 075	914	13	1 450	709	54
	Summa	58	7 930	19	2 965	2 081	18	2 265	1 004	95
J ä m s h ö g 5 609 inv. 69 öre pr fyrk	G. m.	18	4 350	8	1 850	628	2	550	161	28
	Og. m.	20	2 575	14	1 825	1 389	2	275	95	36
	Og. kv.	87	10 225	29	3 335	2 572	10	1 250	492	126
	Summa	125	17 150	51	7 010	4 589	14	2 075	748	190
M j ä l l b y 5 492 inv. 90 öre pr fyrk	G. m.	24	5 025	7	1 500	1 086	2	500	175	33
	Og. m.	24	3 075	10	1 350	1 250	5	625	265	39
	Og. kv.	74	7 775	24	2 425	2 226	27	3 275	1 647	125
	Summa	122	15 875	41	5 275	4 562	34	4 400	2 087	197
Kristianstads län.										
R i s e b e r g a 3 838 inv. 65 öre pr fyrk	G. m.	13	2 500	2	500	300	—	—	—	15
	Og. m.	30	3 715	18	2 650	2 307	—	—	—	48
	Og. kv.	72	7 335	12	1 500	1 524	2	250	272	86
	Summa	115	13 550	32	4 650	4 131	2	250	272	149
S t e n e s t a d 665 inv. 120 öre pr fyrk	G. m.	2	525	1	275	400	—	—	—	3
	Og. m.	3	425	—	—	—	—	—	—	3
	Og. kv.	15	1 525	6	725	1 040	2	250	120	23
	Summa	20	2 475	7	1 000	1 440	2	250	120	29
H j ä r n a r p 1 763 inv. 51 öre pr fyrk	G. m.	7	1 575	—	—	—	—	—	—	7
	Og. m.	5	665	5	750	600	—	—	—	10
	Og. kv.	27	2 845	14	1 750	1 795	—	—	—	41
	Summa	39	5 085	19	2 500	2 395	—	—	—	58

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa-rum personer
S a m t l i g a							Inkomst-skatte- eller in-komst-bevill-nings-taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst-taxerade" med annan arbets-förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig-vårds-under-stöd, kr.	Fattig-vårds-under-stöd — $\frac{1}{3}$ pensions-tillägg, kr.	1 $\frac{3}{4}$ pensionstillägg i % av fattigvårds-understöd						
Helt	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$									
4 470	1 490	1 118	857	.	.	.	10	127	4	3.88	160
2 800	933	700	708	.	.	.	1	50	1	1.59	73
6 625	2 209	1 656	2 007	.	.	.	2	64	8	7.02	132
13 895	4 632	3 474	3 572	-1 060	129.68	97.26	13	241	13	4.64	365
1 815	605	454	384	.	.	.	3	76	—	—	87
1 400	467	350	272	.	.	.	1	22	—	—	34
3 030	1 010	757	736	.	.	.	—	32	—	—	58
6 245	2 082	1 561	1 392	-690	149.57	112.14	4	130	—	—	179
4 380	1 460	1 095	816	.	.	.	8	80	—	—	107
2 880	960	720	646	.	.	.	5	29	—	—	56
5 900	1 967	1 475	1 623	.	.	.	1	44	—	—	99
13 160	4 387	3 290	3 085	-1 302	142.20	106.65	14	153	—	—	262
6 750	2 250	1 688	789	.	.	.	28	161	1	1.37	218
4 675	1 558	1 169	1 484	.	.	.	4	66	1	1.64	107
14 810	4 937	3 702	3 064	.	.	.	3	76	7	4.55	212
26 235	8 745	6 559	5 337	-3 408	163.86	122.90	35	303	9	3.13	537
7 025	2 342	1 756	1 261	.	.	.	62	149	6	7.79	250
5 050	1 683	1 263	1 515	.	.	.	4	79	1	1.35	123
13 475	4 492	3 369	3 873	.	.	.	2	112	1	0.56	240
25 550	8 517	6 388	6 649	-1 868	128.09	96.07	68	340	8	2.44	613
3 000	1 000	750	300	.	.	.	39	94	1	1.52	149
6 365	2 122	1 591	2 307	.	.	.	16	70	5	5.75	139
9 085	3 028	2 272	1 796	.	.	.	10	89	12	8.16	197
18 450	6 150	4 613	4 403	-1 747	139.68	104.77	65	253	18	6.00	485
800	267	200	400	.	.	.	3	28	—	—	34
425	142	106	—	.	.	.	1	23	—	—	27
2 500	833	625	1 160	.	.	.	—	21	—	—	44
3 725	1 242	931	1 560	318	79.62	59.68	4	72	—	—	105
1 575	525	394	—	.	.	.	16	60	—	—	83
1 415	472	354	600	.	.	.	1	39	—	—	50
4 595	1 531	1 148	1 795	.	.	.	8	48	—	—	97
7 585	2 528	1 896	2 395	133	105.55	79.16	25	147	—	—	230

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Osby 4 421 inv. 45 öre pr fyrk	G. m.	16	4 025	1	200	35	8	2 000	470	25
	Og. m.	21	3 015	11	1 540	1 245	6	800	250	38
	Og. kv.	72	8 275	18	2 145	1 950	22	2 715	883	112
	Summa	109	15 315	30	3 885	3 230	36	5 515	1 603	175
Rinkaby 914 inv. 88 öre pr fyrk	G. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Og. m.	2	250	2	300	300	—	—	—	4
	Og. kv.	4	400	5	550	720	1	125	72	10
	Summa	6	650	7	850	1 020	1	125	72	14
Everöd 1 386 inv. 100 öre pr fyrk	G. m.	4	825	3	750	388	—	—	—	7
	Og. m.	2	300	—	—	—	2	300	216	4
	Og. kv.	20	2 140	4	475	556	4	475	395	28
	Summa	26	3 265	7	1 225	944	6	775	611	39
Tryde 3 127 inv. 40 öre pr fyrk	G. m.	6	1 550	2	475	350	1	275	100	9
	Og. m.	6	890	4	575	450	1	150	60	11
	Og. kv.	29	3 295	2	250	250	4	495	180	35
	Summa	41	5 735	8	1 300	1 050	6	920	340	55
Malmöhus län.										
Västra Klagstorp 938 inv. 43 öre pr fyrk	G. m.	2	475	—	—	—	—	—	—	2
	Og. m.	2	225	—	—	—	—	—	—	2
	Og. kv.	12	1 025	2	250	244	—	—	—	14
	Summa	16	1 725	2	250	244	—	—	—	18
Svedala 4 387 inv. 38 öre pr fyrk	G. m.	8	1 845	2	350	39	3	650	180	13
	Og. m.	3	450	2	250	265	3	450	228	8
	Og. kv.	30	3 195	10	1 000	1 396	8	1 000	452	48
	Summa	41	5 490	14	1 600	1 700	14	2 100	860	69
Väsby 3 700 inv. 53 öre pr fyrk	G. m.	6	1 325	4	875	696	3	795	288	13
	Og. m.	7	865	5	675	744	1	150	60	13
	Og. kv.	19	2 020	9	845	942	10	1 195	480	38
	Summa	32	4 210	18	2 395	2 382	14	2 140	828	64
Vallkärra 858 inv. 31 öre pr fyrk	G. m.	2	400	—	—	—	—	—	—	2
	Og. m.	2	200	2	300	300	—	—	—	4
	Og. kv.	9	1 040	2	200	300	—	—	—	11
	Summa	13	1 640	4	500	600	—	—	—	17

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
tilläg g, under stö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stö d, kr.	Fattig- vårds- under- stö d — $\frac{1}{2}$ pensions- tillägg, kr.	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$					
Helt	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$			pensionstillägg i 0/0 av fattigvårds- understö d						
6 225	2 075	1 556	505	.	.	.	27	142	2	3·03	196
5 355	1 785	1 339	1 495	.	.	.	10	57	3	4·84	108
13 135	4 378	3 284	2 833	.	.	.	4	89	19	12·50	224
24 715	8 238	6 179	4 833	— 3 405	170 ⁴⁵	127 ⁸⁵	41	288	24	8 ⁵⁷	528
—	—	—	—	.	.	.	7	20	—	—	27
550	184	137	300	.	.	.	4	9	—	—	17
1 075	358	269	792	.	.	.	—	19	2	10 ⁰⁰	31
1 625	542	406	1 092	550	49 ⁶³	37 ¹⁸	11	48	2	6 ²⁵	75
1 575	525	394	388	.	.	.	7	33	—	—	47
600	200	150	216	.	.	.	—	17	—	—	21
3 090	1 030	772	951	.	.	.	3	9	—	—	40
5 265	1 755	1 316	1 555	— 200	112 ⁸⁶	84 ⁶³	10	59	—	—	108
2 300	767	575	450	.	.	.	27	87	2	2 ⁸²	125
1 615	538	404	510	.	.	.	5	44	7	14 ²⁹	67
4 040	1 347	1 010	430	.	.	.	7	43	4	5 ³³	89
7 955	2 652	1 989	1 390	— 1 262	190 ⁷⁹	143 ⁰⁹	39	174	13	6 ⁶⁷	281
475	158	119	—	.	.	.	20	14	—	—	36
225	75	56	—	.	.	.	7	5	—	—	14
1 275	425	319	244	.	.	.	4	9	—	—	27
1 975	658	494	244	— 414	269 ⁶⁷	202 ⁴⁶	31	28	—	—	77
2 845	948	711	219	.	.	.	45	105	2	2 ⁹⁰	165
1 150	383	288	493	.	.	.	18	60	—	—	86
5 195	1 732	1 299	1 848	.	.	.	13	88	—	—	149
9 190	3 063	2 298	2 560	— 503	119 ⁶⁵	89 ⁷⁷	76	253	2	0 ⁸²	400
2 995	998	749	984	.	.	.	59	67	2	4 ¹⁷	141
1 690	563	422	804	.	.	.	22	36	2	6 ²⁵	73
4 060	1 354	1 015	1 422	.	.	.	26	102	6	5 ⁵⁰	172
8 745	2 915	2 186	3 210	295	90 ⁸¹	68 ¹⁰	107	205	10	5 ²⁹	386
400	133	100	—	.	.	.	15	23	—	—	40
500	167	125	300	.	.	.	5	16	—	—	25
1 240	413	310	300	.	.	.	—	13	2	10 ⁰⁰	26
2 140	713	535	600	— 113	118 ⁸³	89 ¹⁷	20	52	2	3 ⁷⁰	91

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Burlöv 4 647 inv. 39 öre pr fyrk	G. m.	5	895	2	250	115	—	—	—	7
	Og. m.	4	600	6	900	1 103	—	—	—	10
	Og. kv.	16	1 850	8	950	1 361	1	125	142	25
	Summa	25	3 345	16	2 100	2 579	1	125	142	42
Gudmuntorp 1 297 inv. 50 öre pr fyrk	G. m.	1	225	1	175	20	—	—	—	2
	Og. m.	2	280	7	1 050	1 204	—	—	—	9
	Og. kv.	12	1 225	3	375	516	2	250	88	17
	Summa	15	1 730	11	1 600	1 740	2	250	88	28
Skivarp 2 071 inv. 46 öre pr fyrk	G. m.	7	1 850	3	820	860	—	—	—	10
	Og. m.	11	1 555	3	450	500	—	—	—	14
	Og. kv.	34	4 080	3	375	480	1	75	35	38
	Summa	52	7 485	9	1 645	1 840	1	75	35	62
Hofterup 561 inv. 81 öre pr fyrk	G. m.	2	375	—	—	—	—	—	—	2
	Og. m.	2	200	2	300	276	2	300	120	6
	Og. kv.	10	1 195	1	125	145	2	250	120	13
	Summa	14	1 770	3	425	421	4	550	240	21
Hallands län.										
Hishult ¹⁾ 1 943 inv. 92 öre pr fyrk	G. m.	8	1 875	1	250	100	1	275	170	10
	Og. m.	2	250	3	425	490	1	150	100	6
	Og. kv.	10	1 025	5	570	275	4	500	410	19
	Summa	20	3 150	9	1 245	865	6	925	680	35
Getinge 1 361 inv. 48 öre pr fyrk	G. m.	7	1 050	—	—	—	2	425	340	9
	Og. m.	7	690	1	150	180	2	250	170	10
	Og. kv.	27	1 975	—	—	—	11	1 145	915	38
	Summa	41	3 715	1	150	180	15	1 820	1 425	57
Drängsered 1 169 inv. 101 öre pr fyrk	G. m.	7	1 550	6	1 550	1 292	2	500	110	15
	Og. m.	8	1 055	4	600	579	—	—	—	12
	Og. kv.	19	1 945	16	1 920	2 025	6	750	607	41
	Summa	34	4 550	26	4 070	3 896	8	1 250	717	68
Ullared 635 inv. 187 öre pr fyrk	G. m.	2	400	1	200	20	—	—	—	3
	Og. m.	2	200	1	150	192	—	—	—	3
	Og. kv.	5	590	3	320	226	3	345	104	11
	Summa	9	1 190	5	670	438	3	345	104	17

1) 2) Se not å sid. 132—133.

3) Häri ingår även den inom Kristianstads län belägna delen av kommunen.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
tillägg, understödda							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summorum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd. kr.	Fattig- vårds- under- stöd — ¹ / ₃ pensions- tillägg, kr.	¹ / ₃ ¹ / ₄ pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd						
Helt	¹ / ₃	¹ / ₄									
1 145	382	286	115	.	.	.	73	18	—	—	98
1 500	500	375	1 103	.	.	.	21	20	1	3'33	52
2 925	975	732	1 503	.	.	.	14	33	5	10'00	77
5 570	1 857	1 393	2 721	864	68'25	51'19	108	71	6	5'45	227
400	133	100	20	.	.	.	7	50	—	—	59
1 330	443	332	1 204	.	.	.	1	33	—	—	43
1 850	617	463	604	.	.	.	1	29	—	—	47
3 580	1 193	895	1 828	635	65'26	48'36	9	112	—	—	149
2 670	890	667	860	.	.	.	15	60	—	—	85
2 005	668	501	500	.	.	.	4	24	—	—	42
4 530	1 510	1 133	515	.	.	.	5	26	—	—	69
9 205	3 068	2 301	1 875	1 193	163'63	122'72	24	110	—	—	196
375	125	94	—	.	.	.	3	16	—	—	21
800	267	200	396	.	.	.	—	7	—	—	13
1 570	523	392	265	.	.	.	1	13	—	—	27
2 745	915	686	661	— 254	138'43	103'78	4	36	—	—	61
2 400	800	600	270	.	.	.	4	78	5	6'41	97
825	275	206	590	.	.	.	4	31	2	5'41	43
2 095	698	524	685	.	.	.	—	53	9	13'24	81
5 320	1 773	1 330	1 545	— 228	114'76	86'08	8	162	16	8'74	221
1 475	492	369	340	.	.	.	5	25	—	—	39
1 090	363	272	350	.	.	.	1	11	—	—	22
3 120	1 040	780	915	.	.	.	3	11	—	—	52
5 685	1 895	1 421	1 605	— 290	118'07	88'54	9	47	—	—	113
3 600	1 200	900	1 402	.	.	.	2	52	—	—	69
1 655	552	414	579	.	.	.	1	15	2	9'09	30
4 615	1 538	1 154	2 632	.	.	.	—	26	2	3'33	69
9 870	3 290	2 468	4 613	1 323	71'32	53'50	3	93	4	3'20	168
600	200	150	20	.	.	.	—	19	—	—	22
350	117	87	192	.	.	.	—	19	—	—	22
1 255	418	314	330	.	.	.	—	20	—	—	31
2 205	735	551	542	— 193	135'61	101'06	—	58	—	—	75

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Rolfstorp 1 177 inv. 160 öre pr fyrk	G. m.	2	550	2	500	281	3	825	436	7
	Og. m.	2	275	3	450	616	4	600	206	9
	Og. kv.	11	1 165	16	1 900	2 924	18	2 250	956	45
	Summa	15	1 990	21	2 850	3 821	25	3 675	1 598	61
Nösslinge 363 inv. 145 öre pr fyrk	G. m.	4	950	—	—	—	—	—	—	4
	Og. m.	5	640	2	265	142	1	125	60	8
	Og. kv.	9	1 000	1	120	98	2	225	76	12
	Summa	18	2 590	3	385	240	3	350	136	24
Fjärås 3 224 inv. 80 öre pr fyrk	G. m.	22	5 375	5	1 300	885	4	1 000	235	31
	Og. m.	28	3 830	7	1 050	840	4	525	155	39
	Og. kv.	79	9 235	28	3 450	3 275	24	2 995	665	131
	Summa	129	18 440	40	5 800	5 000	32	4 520	1 055	201
Göteborgs och Bohus län.										
Fässberg 7 221 inv. 57 öre pr fyrk	G. m.	31	7 345	10	2 475	3 276	9	2 350	712	50
	Og. m.	25	3 225	25	3 650	5 000	5	700	283	55
	Og. kv.	114	13 315	39	4 725	7 260	16	1 970	913	169
	Summa	170	23 885	74	10 850	15 536	30	5 020	1 908	274
Romelanda 2 009 inv. 113 öre pr fyrk	G. m.	17	4 155	4	1 050	705	3	825	259	24
	Og. m.	16	2 165	4	550	330	2	300	150	22
	Og. kv.	30	3 340	11	1 295	1 140	21	2 600	1 346	62
	Summa	63	9 660	19	2 895	2 175	26	3 725	1 755	108
Spekeröd 1 262 inv. 108 öre pr fyrk	G. m.	3	700	7	1 575	325	2	500	110	12
	Og. m.	2	275	11	1 565	1 105	2	300	110	15
	Og. kv.	10	1 160	16	1 895	1 310	6	750	405	32
	Summa	15	2 135	34	5 035	2 740	10	1 550	625	59
Askum 4 272 inv. 110 öre pr fyrk	G. m.	18	3 945	7	1 620	928	1	225	115	26
	Og. m.	13	1 600	6	725	540	3	450	328	22
	Og. kv.	27	3 045	21	2 325	2 156	10	1 250	889	58
	Summa	58	8 590	34	4 670	3 624	14	1 925	1 332	106
Tanum 7 020 inv. 118 öre pr fyrk	G. m.	34	6 150	8	1 300	984	13	3 120	1 496	55
	Og. m.	23	2 850	6	700	484	17	2 350	1 516	46
	Og. kv.	113	12 305	33	2 775	2 692	75	8 915	6 139	221
	Summa	170	21 305	47	4 775	4 160	105	14 385	9 151	322

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum- personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevil- lings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — 1/3 pensions- tillägg, kr.	1/3	1/4					
Helt	1/3	1/4									
1 875	625	469	717	.	.	.	4	45	2	4.35	58
1 325	442	331	822	.	.	.	—	30	—	—	39
5 315	1 771	1 329	3 880	.	.	.	—	39	3	3.66	87
8 515	2 838	2 129	5 419	2 581	52.37	39.29	4	114	5	3.07	184
950	317	238	—	.	.	.	—	15	—	—	19
1 030	343	257	202	.	.	.	—	10	—	—	18
1 345	448	336	174	.	.	.	—	9	—	—	21
3 325	1 108	831	376	732	294.68	221.01	—	34	—	—	58
7 675	2 558	1 919	1 120	.	.	.	8	82	—	—	121
5 405	1 802	1 351	995	.	.	.	4	52	2	2.99	97
15 680	5 227	3 920	3 940	.	.	.	3	68	—	—	202
28 760	9 587	7 190	6 055	3 532	158.33	118.74	15	202	2	0.66	420
12 170	4 057	3 042	3 988	.	.	.	94	65	1	1.23	210
7 575	2 525	1 894	5 283	.	.	.	25	47	3	3.90	130
20 010	6 670	5 003	8 173	.	.	.	17	117	4	1.81	307
39 755	13 252	9 939	17 444	4 192	75.97	56.98	136	229	8	2.11	647
6 030	2 010	1 507	964	.	.	.	7	61	1	1.18	93
3 015	1 005	754	480	.	.	.	—	35	—	—	57
7 235	2 412	1 809	2 486	.	.	.	—	40	—	—	102
16 280	5 427	4 070	3 930	1 497	138.09	103.56	7	136	1	0.41	252
2 775	925	694	435	.	.	.	3	50	—	—	65
2 140	714	535	1 215	.	.	.	3	30	—	—	48
3 805	1 268	951	1 715	.	.	.	—	13	—	—	45
8 720	2 907	2 180	3 365	458	86.39	64.78	6	93	—	—	158
5 790	1 930	1 447	1 043	.	.	.	11	73	—	—	110
2 775	925	694	868	.	.	.	11	27	2	4.76	62
6 620	2 207	1 655	3 045	.	.	.	—	30	3	3.90	91
15 185	5 062	3 796	4 956	106	102.14	76.59	22	130	5	2.70	263
10 570	3 523	2 643	2 480	.	.	.	39	181	2	1.01	277
5 900	1 967	1 475	2 000	.	.	.	6	104	6	4.32	162
23 995	7 998	5 998	8 831	.	.	.	6	133	21	6.16	381
40 465	13 488	10 116	13 311	177	101.33	76.00	51	418	29	4.27	820

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården		såväl av enskilda som av fattigvården				
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Antal
Gullholmen 773 inv. 39 öre pr fyrk	G. m.	2	350	—	—	—	—	—	—	2
	Og. m.	1	50	1	150	250	1	125	18	3
	Og. kv.	22	1 850	1	125	150	1	125	90	24
	Summa	25	2 250	2	275	400	2	250	108	29
Älvsborgs län.										
Hålanda 1 105 inv. 98 öre pr fyrk	G. m.	8	1 950	1	225	190	3	800	217	12
	Og. m.	8	1 050	5	715	500	2	300	133	15
	Og. kv.	24	2 845	5	625	731	4	500	281	33
	Summa	40	5 845	11	1 565	1 421	9	1 600	631	60
Horla 414 inv. 160 öre pr fyrk	G. m.	—	—	1	225	99	—	—	—	1
	Og. m.	3	325	1	150	135	—	—	—	4
	Og. kv.	4	465	5	575	593	1	125	54	10
	Summa	7	790	7	950	832	1	125	54	15
Ornunga 509 inv. 213 öre pr fyrk	G. m.	5	1 300	1	200	15	—	—	—	6
	Og. m.	1	150	—	—	—	1	150	30	2
	Og. kv.	10	1 170	2	200	111	—	—	—	12
	Summa	16	2 620	3	400	126	1	150	30	20
Frissla 2 723 inv. 46 öre pr fyrk	G. m.	18	3 475	—	—	—	2	500	180	20
	Og. m.	4	450	2	300	370	2	240	120	8
	Og. kv.	33	3 425	11	1 250	1 695	9	895	693	53
	Summa	55	7 350	13	1 550	2 065	13	1 635	993	81
Vänga 474 inv. 201 öre pr fyrk	G. m.	7	1 835	1	275	205	—	—	—	8
	Og. m.	3	325	—	—	—	—	—	—	3
	Og. kv.	3	275	2	250	330	—	—	—	5
	Summa	13	2 435	3	525	535	—	—	—	16
Redslared 481 inv. 250 öre pr fyrk	G. m.	2	540	2	470	220	2	450	30	6
	Og. m.	3	375	2	275	160	—	—	—	5
	Og. kv.	14	1 370	7	795	530	5	565	215	26
	Summa	19	2 285	11	1 540	910	7	1 015	245	37
Frändefors 4 168 inv. 160 öre pr fyrk	G. m.	24	3 465	9	2 200	1 505	4	1 100	405	37
	Og. m.	10	1 480	12	1 715	1 395	5	750	345	27
	Og. kv.	41	5 025	45	5 125	5 234	12	1 500	890	98
	Summa	75	9 970	66	9 040	8 134	21	3 350	1 640	162

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
tillägg, understödda							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — $\frac{1}{3}$ pensions- tillägg, kr.	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$					
Helt	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$									
350	117	88	—	.	.	.	2	15	—	—	19
325	108	81	268	.	.	.	3	9	—	—	15
2 100	700	525	240	.	.	.	—	11	—	—	35
2 775	925	694	508	— 417	182 ⁰⁹	136 ⁶¹	5	35	—	—	69
2 975	992	744	407	.	.	.	4	34	3	9 ⁶⁸	53
2 065	688	516	633	.	.	.	—	19	4	13 ⁷⁹	38
3 970	1 323	993	1 012	.	.	.	—	29	3	5 ⁰⁸	65
9 010	3 003	2 253	2 052	— 951	146 ³⁵	109 ⁸⁰	4	82	10	8 ⁴⁰	156
225	75	56	99	.	.	.	1	22	—	—	24
475	158	119	135	.	.	.	1	9	—	—	14
1 165	389	291	652	.	.	.	—	5	3	20 ⁰⁰	18
1 865	622	466	886	264	70 ²⁰	52 ⁶⁰	2	36	3	7 ⁵⁰	56
1 500	500	375	15	.	.	.	—	25	—	—	31
300	100	75	30	.	.	.	—	15	—	—	17
1 370	457	343	111	.	.	.	—	15	—	—	27
3 170	1 057	793	156	— 901	677 ⁵⁶	508 ³³	—	55	—	—	75
3 975	1 325	994	180	.	.	.	16	29	—	—	65
990	330	248	490	.	.	.	4	14	—	—	26
5 570	1 857	1 392	2 388	.	.	.	2	33	—	—	88
10 535	3 512	2 634	3 058	— 454	114 ⁸⁵	86 ¹³	22	76	—	—	179
2 110	704	528	205	.	.	.	3	16	—	—	27
325	108	81	—	.	.	.	1	9	—	—	13
525	175	131	330	.	.	.	—	14	—	—	19
2 960	987	740	535	— 452	184 ⁴⁹	138 ³²	4	39	—	—	59
1 460	487	365	250	.	.	.	2	23	—	—	31
650	216	162	160	.	.	.	1	5	—	—	11
2 730	910	683	745	.	.	.	—	19	—	—	45
4 840	1 613	1 210	1 155	— 458	139 ⁶⁵	104 ⁷⁶	3	47	—	—	87
6 765	2 255	1 691	1 910	.	.	.	13	185	—	—	235
3 945	1 315	986	1 740	.	.	.	5	96	—	—	128
11 650	3 883	2 913	6 124	.	.	.	2	127	—	—	227
22 360	7 453	5 590	9 774	2 321	76 ³⁶	57 ¹⁹	20	408	—	—	590

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Ödsköld 1 108 inv. 97 öre pr fyrk	G. m.	3	575	2	500	250	2	525	210	7
	Og. m.	—	—	4	550	547	—	—	—	4
	Og. kv.	19	2 245	7	825	717	5	600	286	31
	Summa	22	2 820	13	1 875	1 514	7	1 125	496	42
Skaraborgs län.										
Finnerödja 2 847 inv. 94 öre pr fyrk	G. m.	10	2 370	7	1 750	810	3	825	230	20
	Og. m.	12	1 505	8	1 175	760	5	730	218	25
	Og. kv.	24	2 590	26	3 195	2 828	8	975	298	58
	Summa	46	6 465	41	6 120	4 398	16	2 530	746	103
Undenäs 4 491 inv. 50 öre pr fyrk	G. m.	31	6 775	14	3 370	1 659	11	2 970	1 176	56
	Og. m.	18	1 875	15	2 065	1 352	10	1 475	834	43
	Og. kv.	69	6 685	42	5 040	4 818	67	7 815	3 647	178
	Summa	118	15 335	71	10 475	7 829	88	12 260	5 657	277
Gredbäck 840 inv. 20 öre pr fyrk	G. m.	3	675	1	275	120	1	275	90	5
	Og. m.	1	140	2	300	180	—	—	—	3
	Og. kv.	15	1 725	8	950	660	1	120	100	24
	Summa	19	2 540	11	1 525	960	2	395	190	32
Rådene 258 inv. 66 öre pr fyrk	G. m.	2	525	—	—	—	—	—	—	2
	Og. m.	—	—	—	—	—	1	150	10	1
	Og. kv.	3	350	3	365	300	—	—	—	6
	Summa	5	875	3	365	300	1	150	10	9
Kälvene 198 inv. 111 öre pr fyrk	G. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Og. m.	2	290	1	150	217	—	—	—	3
	Og. kv.	3	325	2	200	249	2	225	80	7
	Summa	5	615	3	350	466	2	225	80	10
Flo 1 325 inv. 120 öre pr fyrk	G. m.	4	950	4	925	267	7	1 700	362	15
	Og. m.	5	625	5	700	715	1	100	10	11
	Og. kv.	5	475	14	1 590	1 220	12	1 420	698	31
	Summa	14	2 050	23	3 215	2 202	20	3 220	1 070	57
Kyrkäås 211 inv. 121 öre pr fyrk	G. m.	2	475	—	—	—	—	—	—	2
	Og. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Og. kv.	1	100	—	—	—	—	—	—	1
	Summa	3	575	—	—	—	—	—	—	3

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevil- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — 1/3 pensions- tillägg, kr.	1/3	1/4					
Helt	1/3	1/4			Pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd						
1 600	533	400	460	.	.	.	6	45	—	—	58
550	183	137	547	.	.	.	2	20	—	—	26
3 670	1 224	918	1 003	.	.	.	—	35	2	4·65	68
5 820	1 940	1 455	2 010	70	96·52	72·39	8	100	2	2·86	152
4 945	1 648	1 236	1 040	.	.	.	10	107	1	1·28	138
3 410	1 137	853	978	.	.	.	3	50	8	13·33	86
6 760	2 253	1 690	3 126	.	.	.	2	68	7	6·42	135
15 115	5 038	3 779	5 144	106	97·94	73·46	15	225	16	6·48	359
13 115	4 372	3 279	2 835	.	.	.	26	154	5	3·82	241
5 415	1 805	1 354	2 186	.	.	.	7	61	6	7·14	117
19 540	6 513	4 885	8 465	.	.	.	1	58	13	5·96	250
38 070	12 690	9 518	13 486	796	94·10	70·58	34	273	24	5·54	608
1 225	408	306	210	.	.	.	—	26	—	—	31
440	147	110	180	.	.	.	1	4	—	—	8
2 795	932	699	760	.	.	.	1	14	—	—	39
4 460	1 487	1 115	1 150	— 337	129·30	96·96	2	44	—	—	78
525	175	131	—	.	.	.	—	20	1	8·33	23
150	50	38	10	.	.	.	—	6	—	—	7
715	238	179	300	.	.	.	—	4	—	—	10
1 390	463	348	310	— 153	149·35	112·26	—	30	1	3·70	40
—	—	—	—	.	.	.	1	14	—	—	15
440	147	110	217	.	.	.	—	3	—	—	6
750	250	188	329	.	.	.	—	1	—	—	8
1 190	397	298	546	149	72·71	54·58	1	18	—	—	29
3 575	1 192	894	629	.	.	.	7	39	—	—	61
1 425	475	356	725	.	.	.	2	24	—	—	37
3 485	1 161	871	1 918	.	.	.	3	15	1	2·78	50
8 485	2 828	2 121	3 272	444	86·43	64·82	12	78	1	1·06	148
475	159	119	—	.	.	.	1	6	—	—	9
—	—	—	—	.	.	.	—	3	—	—	3
100	33	25	—	.	.	.	—	9	—	—	10
575	192	144	—	— 192	∞	∞	1	18	—	—	22

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Forshem 1 931 inv. 42 öre pr fyrk	G. m.	11	2 475	8	2 075	1 728	1	275	20	20
	Og. m.	18	2 190	3	425	410	—	—	—	21
	Og. kv.	29	3 350	17	1 950	1 570	10	1 200	511	56
	Summa	58	8 015	28	4 450	3 708	11	1 475	531	97
Värmlands län.										
Färnebo 4 810 inv. 97 öre pr fyrk	G. m.	18	4 050	16	3 700	2 974	5	1 300	260	39
	Og. m.	16	2 165	16	2 250	2 132	3	450	151	35
	Og. kv.	55	6 400	74	7 350	7 307	42	5 075	1 282	171
	Summa	89	12 615	106	13 300	12 413	50	6 825	1 693	245
Nedre Ullerud 3 410 inv. 55 öre pr fyrk	G. m.	6	1 375	1	275	254	3	775	150	10
	Og. m.	14	1 715	14	2 075	1 778	1	125	25	29
	Og. kv.	35	3 875	18	2 150	2 170	18	2 220	540	71
	Summa	55	6 965	33	4 500	4 202	22	3 120	715	110
Säffle köping 1 814 inv. 51 öre pr fyrk	G. m.	2	350	3	700	620	—	—	—	5
	Og. m.	4	500	6	775	1 130	1	150	180	11
	Og. kv.	24	2 475	12	1 325	1 948	3	375	420	39
	Summa	30	3 325	21	2 800	3 698	4	525	600	55
Tveta 1 192 inv. 87 öre pr fyrk	G. m.	6	1 445	1	275	200	—	—	—	7
	Og. m.	6	840	4	600	720	1	150	100	11
	Og. kv.	26	2 590	7	775	1 045	5	550	520	38
	Summa	38	4 875	12	1 650	1 965	6	700	620	56
Blomskog 1 744 inv. 77 öre pr fyrk	G. m.	5	1 270	1	250	60	1	200	225	7
	Og. m.	5	680	2	300	356	4	580	329	11
	Og. kv.	27	3 185	12	1 450	2 320	7	875	485	46
	Summa	37	5 135	15	2 000	2 736	12	1 655	1 039	64
Lysvik 3 498 inv. 113 öre pr fyrk	G. m.	21	5 315	—	—	—	5	1 375	910	26
	Og. m.	36	4 700	9	1 350	2 205	7	950	485	52
	Og. kv.	92	10 710	10	1 225	2 245	23	2 850	1 095	125
	Summa	149	20 725	19	2 575	4 450	35	5 175	2 490	203
Östmark 4 068 inv. 125 öre pr fyrk	G. m.	6	1 375	11	2 500	1 250	4	1 025	270	21
	Og. m.	8	1 175	18	2 525	3 000	4	590	330	30
	Og. kv.	29	3 360	43	4 900	6 683	19	2 250	1 115	91
	Summa	43	5 910	72	9 925	10 933	27	3 865	1 715	142

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g . u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd— $\frac{1}{3}$ pensions- tillägg, kr.	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$					
Helt	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$			pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd						
4 825	1 608	1 206	1 748	.	.	.	14	49	—	—	83
2 615	872	654	410	.	.	.	4	17	—	—	42
6 500	2 167	1 625	2 081	.	.	.	—	25	—	—	81
13 940	4 647	3 485	4 239	— 408	109 ⁶²	82 ²¹	18	91	—	—	206
9 050	3 017	2 263	3 234	.	.	.	49	119	—	—	207
4 865	1 621	1 216	2 283	.	.	.	15	67	—	—	117
18 825	6 275	4 706	8 589	.	.	.	2	52	—	—	225
32 740	10 913	8 185	14 106	3 193	77 ³⁶	8 ⁰²	66	238	—	—	549
2 425	808	606	404	.	.	.	39	45	—	—	94
3 915	1 305	979	1 803	.	.	.	11	44	8	13 ⁵⁶	92
8 245	2 749	2 061	2 710	.	.	.	—	51	8	8 ³³	130
14 585	4 862	3 646	4 917	55	98 ⁸⁸	74 ¹⁵	50	140	16	8 ⁴⁷	316
1 050	350	263	620	.	.	.	29	21	—	—	55
1 425	475	356	1 310	.	.	.	9	12	—	—	32
4 175	1 392	1 044	2 368	.	.	.	2	29	1	1 ⁶⁷	71
6 650	2 217	1 663	4 298	2 081	51 ⁵⁸	38 ⁶⁹	40	62	1	1 ⁰³	158
1 720	573	430	200	.	.	.	4	42	2	4 ⁴⁴	55
1 590	530	397	820	.	.	.	2	24	1	3 ¹⁸	38
3 915	1 305	979	1 565	.	.	.	—	16	2	3 ⁷⁰	56
7 225	2 408	1 806	2 585	177	93 ¹⁵	69 ⁸⁶	6	82	5	3 ⁸²	149
1 720	573	430	285	.	.	.	10	67	—	—	84
1 560	520	390	685	.	.	.	3	49	1	2 ⁵⁰	64
5 510	1 837	1 377	2 805	.	.	.	—	57	5	5 ⁹⁵	108
8 790	2 930	2 197	3 775	845	77 ⁶²	58 ²⁰	13	173	6	3 ⁹⁰	256
6 690	2 230	1 672	910	.	.	.	6	111	—	—	143
7 000	2 333	1 750	2 690	.	.	.	2	42	—	—	96
14 785	4 929	3 697	3 340	.	.	.	6	53	1	0 ⁶⁷	185
28 475	9 492	7 119	6 940	— 2 552	136 ⁷⁷	102 ⁶⁸	14	206	1	0 ³⁵	424
4 900	1 633	1 225	1 520	.	.	.	10	144	3	4 ⁶⁹	178
4 290	1 430	1 072	3 330	.	.	.	5	77	4	5 ¹³	116
10 510	3 503	2 628	7 798	.	.	.	1	76	5	3 ⁷⁹	173
19 700	6 566	4 925	12 648	6 082	51 ⁹¹	38 ⁹⁴	16	297	12	4 ³⁸	467

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Mangskog 1 497 inv. 148 öre pr fyrk	G. m.	7	1 780	1	225	40	2	550	250	10
	Og. m.	12	1 585	5	750	1 050	4	575	310	21
	Og. kv.	39	4 245	22	2 565	3 069	2	250	190	63
	Summa	58	7 610	28	3 540	4 159	8	1 375	750	94
Örebro län.										
Bo 1 716 inv. 58 öre pr fyrk	G. m.	21	5 400	2	425	83	4	1 025	170	27
	Og. m.	20	2 850	7	1 050	1 155	3	450	72	30
	Og. kv.	36	4 250	13	1 550	1 998	24	2 925	709	73
	Summa	77	12 500	22	3 025	3 236	31	4 400	951	130
Lerbäck 6 193 inv. 54 öre pr fyrk	G. m.	22	4 825	7	1 750	1 721	3	725	80	32
	Og. m.	14	1 650	23	3 375	4 080	2	300	160	39
	Og. kv.	80	9 015	39	4 700	6 749	11	1 295	495	130
	Summa	116	15 490	69	9 825	12 550	16	2 320	735	201
Hidinge 1 996 inv. 75 öre pr fyrk	G. m.	5	1 325	4	800	810	5	1 350	780	14
	Og. m.	4	600	6	890	1 015	5	750	312	15
	Og. kv.	26	3 200	12	1 450	1 680	16	2 000	1 052	54
	Summa	35	5 125	22	3 140	3 505	26	4 100	2 144	83
Bjurtjärn 1 687 inv. 97 öre pr fyrk	G. m.	7	1 695	2	450	132	2	550	100	11
	Og. m.	6	800	12	1 675	1 110	5	740	186	23
	Og. kv.	26	2 905	14	1 620	1 202	14	1 705	590	54
	Summa	39	5 400	28	3 745	2 444	21	2 995	876	88
Hällefors 4 404 inv. 50 öre pr fyrk	G. m.	21	5 025	6	1 400	830	9	2 375	543	36
	Og. m.	11	1 550	14	2 015	1 740	11	1 650	660	36
	Og. kv.	42	4 840	21	2 570	2 620	43	5 360	2 027	106
	Summa	74	11 415	41	5 985	5 190	63	9 385	3 230	178
Västmanlands län.										
Dingtuna 1 777 inv. 67 öre pr fyrk	G. m.	5	1 150	1	175	24	2	475	215	8
	Og. m.	7	840	3	375	424	2	300	84	12
	Og. kv.	25	2 395	7	775	600	7	775	284	39
	Summa	37	4 385	11	1 325	1 048	11	1 550	583	59
Ängsö 422 inv. 90 öre pr fyrk	G. m.	2	450	—	—	—	—	—	—	2
	Og. m.	2	250	2	300	350	—	—	—	4
	Og. kv.	6	565	2	200	150	1	125	50	9
	Summa	10	1 265	4	500	500	1	125	50	15

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — ^{1/3} pensions- tillägg, kr.	^{1/3}	^{1/4}					
Helt	^{1/3}	^{1/4}									
2 555	852	639	290	.	.	.	6	103	—	—	119
2 910	970	727	1 360	.	.	.	1	33	—	—	55
7 060	2 353	1 765	3 259	.	.	.	—	43	—	—	106
12 525	4 175	3 131	4 909	734	85 ⁰⁵	63 ⁷⁸	7	179	—	—	280
6 850	2 283	1 713	253	.	.	.	8	51	5	9 ²⁶	91
4 350	1 450	1 087	1 227	.	.	.	1	16	4	9 ⁵²	51
8 725	2 909	2 181	2 707	.	.	.	1	19	4	4 ⁷¹	97
19 925	6 642	4 981	4 187	— 2 455	158 ⁶³	118 ⁹⁶	10	86	13	7 ¹⁸	239
7 300	2 433	1 825	1 801	.	.	.	62	207	10	9 ⁴³	311
5 325	1 775	1 331	4 240	.	.	.	17	73	11	15 ²⁸	140
15 010	5 004	3 753	7 244	.	.	.	4	129	24	1 ³⁰	287
27 635	9 212	6 909	13 285	4 073	69 ³⁴	52 ⁰¹	83	409	45	11 ⁷⁵	738
3 475	1 158	869	1 590	.	.	.	12	59	1	1 ⁵⁶	86
2 240	747	560	1 327	.	.	.	4	20	6	18 ⁷⁵	45
6 650	2 217	1 662	2 732	.	.	.	1	25	8	10 ¹³	88
12 365	4 122	3 091	5 649	1 527	72 ⁹⁷	54 ⁷²	17	104	15	8 ⁵⁷	219
2 695	898	674	232	.	.	.	5	52	3	11 ¹¹	71
3 215	1 072	804	1 296	.	.	.	5	41	1	2 ³⁸	70
6 230	2 077	1 557	1 792	.	.	.	3	41	8	10 ⁹⁶	106
12 140	4 047	3 035	3 320	— 727	121 ⁹⁰	91 ⁴²	13	134	12	8 ⁴⁵	247
8 800	2 933	2 200	1 373	.	.	.	38	71	—	—	145
5 215	1 738	1 304	2 400	.	.	.	11	41	—	—	88
12 770	4 257	3 192	4 647	.	.	.	2	31	—	—	139
26 785	8 928	6 696	8 420	— 508	106 ⁰³	79 ⁵²	51	143	—	—	372
1 800	600	450	239	.	.	.	8	41	—	—	57
1 515	505	379	508	.	.	.	4	13	2	9 ⁵²	31
3 945	1 315	986	884	.	.	.	5	28	4	6 ⁴⁵	76
7 260	2 420	1 815	1 631	— 789	148 ³⁷	111 ²⁸	17	82	6	5 ⁵⁶	164
450	150	113	—	.	.	.	5	16	—	—	23
550	183	137	350	.	.	.	1	5	—	—	10
890	297	223	200	.	.	.	—	6	—	—	15
1 890	630	473	550	— 80	114 ⁵⁵	86 ⁰⁰	6	27	—	—	48

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor										
H i m m e t a 937 inv. 86 öre pr fyrk	G. m.	3	725	1	250	174	—	—	—	4
	Og. m.	2	275	4	600	710	—	—	—	6
	Og. kv.	8	940	5	450	457	1	100	23	14
	Summa	13	1 940	10	1 300	1 341	1	100	23	24
N o r a 3 338 inv. 124 öre pr fyrk	G. m.	10	2 025	5	925	425	—	—	—	15
	Og. m.	11	1 125	10	1 325	785	2	290	100	23
	Og. kv.	37	4 045	20	2 100	1 550	12	1 300	605	69
	Summa	58	7 195	35	4 350	2 760	14	1 590	705	107
K o p p a r b e r g s l ä n .										
L e k s a n d 11 051 inv. 43 öre pr fyrk	G. m.	6	1 450	2	475	260	1	225	15	9
	Og. m.	23	3 070	13	1 825	1 060	2	300	56	38
	Og. kv.	90	10 380	16	1 950	1 735	11	1 375	527	117
	Summa	119	14 900	31	4 250	3 055	14	1 900	598	164
T r a n s t r a n d 1 908 inv. —	G. m.	12	2 795	4	950	915	2	550	400	18
	Og. m.	6	740	14	1 980	2 005	1	150	120	21
	Og. kv.	15	1 590	10	1 200	1 385	3	375	244	28
	Summa	33	5 125	28	4 130	4 305	6	1 075	764	67
S ä v s n ä s 3 160 inv. 46 öre pr fyrk	G. m.	8	1 850	9	2 175	2 050	7	1 925	1 050	24
	Og. m.	7	825	19	2 850	4 074	1	150	90	27
	Og. kv.	23	2 695	52	6 175	9 577	15	1 850	1 722	90
	Summa	38	5 370	80	11 200	15 701	23	3 925	2 862	141
G r a n g ä r d e 11 350 inv. 49 öre pr fyrk	G. m.	7	1 650	9	2 050	1 027	12	3 050	1 027	28
	Og. m.	17	2 340	30	4 275	4 761	5	700	278	52
	Og. kv.	87	10 020	42	4 945	6 254	26	3 200	1 312	155
	Summa	111	14 010	81	11 270	12 042	43	6 950	2 617	235
M a l i n g s b o 696 inv. 141 öre pr fyrk	G. m.	7	1 350	5	975	535	2	475	120	14
	Og. m.	4	475	2	300	490	1	150	75	7
	Og. kv.	13	1 275	5	625	625	10	1 250	570	28
	Summa	24	3 100	12	1 900	1 650	13	1 875	765	49
F o l k ä r n a 6 256 inv. 38 öre pr fyrk	G. m.	16	3 770	1	275	365	4	1 025	407	21
	Og. m.	15	2 000	3	450	600	—	—	—	18
	Og. kv.	64	7 205	7	875	1 150	3	350	168	74
	Summa	95	12 975	11	1 600	2 115	7	1 375	575	113

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summan personer
S a m t l i g a							Inkomstskatte- eller inkomst-bevillnings-taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst-taxerade" med annan arbetsförmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattigvårds-understöd, kr.	Fattigvårds-understöd — ^{1/3} pensions-tillägg, kr.	^{1/3}	^{1/4}					
Helt	^{1/3}	^{1/4}									
975	325	244	174	.	.	.	6	19	—	—	29
875	292	219	710	.	.	.	2	18	—	—	26
1 490	496	372	480	.	.	.	1	21	—	—	36
3 340	1 113	835	1 364	251	81 ⁶⁰	61 ²⁹	9	58	—	—	91
2 950	983	738	425	.	.	.	16	94	2	3 ⁸⁵	127
2 740	913	685	885	.	.	.	6	50	1	1 ⁸²	80
7 445	2 482	1 861	2 155	.	.	.	1	58	2	1 ⁸⁰	130
13 135	4 378	3 284	3 465	913	126 ³⁵	94 ⁷⁸	23	202	5	2 ²⁹	337
2 150	717	538	275	.	.	.	43	357	5	4 ¹³	414
5 195	1 732	1 299	1 116	.	.	.	18	188	6	5 ⁰⁰	250
13 705	4 568	3 426	2 262	.	.	.	12	301	12	4 ⁵¹	442
21 050	7 017	5 263	3 653	3 364	192 ⁰⁹	144 ⁰⁷	73	846	23	4 ⁵⁴	1 106
4 295	1 432	1 074	1 315	.	.	.	12	47	1	2 ⁵⁶	78
2 870	956	718	2 125	.	.	.	3	28	—	—	52
3 165	1 055	791	1 629	.	.	.	2	28	1	1 ⁸⁹	59
10 330	3 443	2 583	5 069	1 626	67 ⁹²	50 ⁹⁶	17	103	2	1 ⁴⁹	189
5 950	1 983	1 488	3 100	.	.	.	29	67	4	10 ²⁶	124
3 825	1 275	956	4 164	.	.	.	7	36	3	6 ⁵²	73
10 720	3 574	2 680	11 299	.	.	.	1	20	5	5 ²¹	116
20 495	6 832	5 124	18 563	11 731	36 ⁸⁰	27 ⁶⁰	37	123	12	6 ⁶³	313
6 750	2 250	1 688	2 054	.	.	.	86	162	7	8 ⁴²	283
7 315	2 438	1 829	5 039	.	.	.	21	91	6	6 ³⁸	170
18 165	6 055	4 541	7 566	.	.	.	4	99	15	7 ²¹	273
32 230	10 743	8 058	14 659	3 916	73 ²⁹	54 ⁹⁷	111	352	28	7 ²⁷	726
2 800	934	700	655	.	.	.	—	21	3	11 ⁵⁴	38
925	308	230	565	.	.	.	—	14	1	6 ²⁵	22
3 150	1 050	789	1 195	.	.	.	1	6	—	—	35
6 875	2 292	1 719	2 415	123	94 ⁹¹	71 ¹⁸	1	41	4	5 ⁵⁶	95
5 070	1 690	1 268	772	.	.	.	50	160	—	—	231
2 450	817	612	600	.	.	.	16	103	3	2 ⁷⁵	140
8 430	2 810	2 108	1 318	.	.	.	4	120	5	2 ⁷⁶	203
15 950	5 317	3 988	2 690	2 627	197 ⁶⁶	148 ²⁵	70	383	8	1 ⁹⁴	574

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Gävleborgs län.										
Alfta 5 865 inv. 106 öre pr fyrk	G. m.	18	4 455	11	2 675	2 591	1	225	60	30
	Og. m.	13	1 480	15	2 150	3 780	—	—	—	28
	Og. kv.	64	6 950	21	2 295	4 232	5	625	448	90
	Summa	95	12 885	47	7 120	10 603	6	850	508	148
Enånger 2 938 inv. 157 öre pr fyrk	G. m.	9	2 140	3	750	536	1	225	36	13
	Og. m.	14	2 100	8	1 065	733	2	300	72	24
	Og. kv.	33	3 575	15	1 800	1 489	5	625	244	53
	Summa	56	7 815	26	3 615	2 758	8	1 150	352	90
Ilso 526 inv. 85 öre pr fyrk	G. m.	3	725	—	—	—	—	—	—	3
	Og. m.	—	—	1	100	60	—	—	—	1
	Og. kv.	1	125	1	125	225	—	—	—	2
	Summa	4	850	2	225	285	—	—	—	6
Gnarp 3 761 inv. 128 öre pr fyrk	G. m.	13	3 025	2	400	63	1	250	42	16
	Og. m.	12	1 340	3	425	768	—	—	—	15
	Og. kv.	51	5 795	10	1 120	1 395	10	1 200	628	71
	Summa	76	10 160	15	1 945	2 226	11	1 450	670	102
Västernorrlands län.										
Timrå 5 699 inv. 49 öre pr fyrk	G. m.	9	2 175	6	1 200	1 159	—	—	—	15
	Og. m.	4	300	11	1 500	1 376	1	150	60	16
	Og. kv.	33	3 640	29	3 275	4 355	4	495	300	66
	Summa	46	6 115	46	5 975	6 890	5	645	360	97
Häggdånger 1 106 inv. 145 öre pr fyrk	G. m.	1	250	—	—	—	—	—	—	1
	Og. m.	—	—	2	275	235	—	—	—	2
	Og. kv.	4	425	7	800	885	1	125	80	12
	Summa	5	675	9	1 075	1 120	1	125	80	15
Bjärträ 4 829 inv. 58 öre pr fyrk	G. m.	11	2 350	7	1 470	1 499	2	550	427	20
	Og. m.	12	1 490	7	825	1 221	1	150	140	20
	Og. kv.	23	2 670	20	2 100	2 842	8	1 000	710	51
	Summa	46	6 510	34	4 395	5 562	11	1 700	1 277	91
Dal 1 157 inv. 151 öre pr fyrk	G. m.	2	495	—	—	—	2	545	225	4
	Og. m.	2	175	1	150	225	—	—	—	3
	Og. kv.	8	800	6	700	1 102	—	—	—	14
	Summa	12	1 470	7	850	1 327	2	545	225	21

1) 2) Se not å sid. 132--133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa-rum personer
S a m t l i g a							Inkomst-skatte- eller in-komst-bevill-nings-taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst-taxerade" med annan arbets-förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig-vårds-unders-töd, kr.	Fattig-vårds-unders-töd — 1/3 pensions-tillägg, kr.	1/3 pensionstillägg i % av fattigvårds-unders-töd	1/4					
Helt	1/3	1/4									
7 355	2 452	1 839	2 651	.	.	.	61	146	—	—	237
3 630	1 210	907	3 780	.	.	.	18	62	—	—	108
9 870	3 290	2 468	4 680	.	.	.	11	99	—	—	200
20 855	6 952	5 214	11 111	4 159	62 ⁵⁷	6 ⁹³	90	307	—	—	545
3 115	1 038	779	572	.	.	.	14	105	—	—	132
3 465	1 155	866	805	.	.	.	7	52	—	—	83
6 000	2 000	1 500	1 733	.	.	.	1	57	—	—	111
12 580	4 193	3 145	3 110	1 083	134 ⁸²	101 ¹³	22	214	—	—	326
725	242	181	—	.	.	.	6	19	—	—	28
100	33	25	60	.	.	.	1	6	—	—	8
250	83	63	225	.	.	.	2	18	—	—	22
1 075	358	269	285	73	125 ⁶¹	94 ³⁹	9	43	—	—	58
3 675	1 225	919	105	.	.	.	12	102	2	3 ⁷⁷	132
1 765	588	441	768	.	.	.	9	59	1	2 ¹³	84
8 115	2 705	2 029	2 023	.	.	.	1	67	3	2 ⁵⁴	142
13 555	4 518	3 389	2 896	1 622	156 ⁰¹	117 ⁰²	22	228	6	2 ⁷⁵	358
3 375	1 125	844	1 159	.	.	.	82	57	2	3 ⁴⁵	156
1 950	650	488	1 436	.	.	.	25	28	—	—	69
7 410	2 470	1 852	4 655	.	.	.	9	57	4	3 ⁸⁵	136
12 735	4 245	3 184	7 250	3 005	58 ⁵⁵	43 ⁹²	116	142	6	3 ⁰²	361
250	83	62	—	.	.	.	13	22	—	—	36
275	92	69	235	.	.	.	2	10	—	—	14
1 350	450	338	965	.	.	.	10	27	—	—	49
1 875	625	469	1 200	575	52 ⁰⁸	39 ⁰⁸	25	59	—	—	99
4 370	1 457	1 093	1 926	.	.	.	65	32	1	2 ³³	118
2 465	822	616	1 361	.	.	.	28	22	—	—	70
5 770	1 923	1 442	3 552	.	.	.	11	35	1	1 ³²	98
12 605	4 202	3 151	6 839	2 637	61 ⁴⁴	46 ⁰⁷	104	89	2	1 ²⁶	286
1 040	347	260	225	.	.	.	11	23	—	—	38
325	108	81	225	.	.	.	5	14	1	7 ⁶⁹	23
1 500	500	375	1 102	.	.	.	6	12	—	—	32
2 865	955	716	1 552	597	61 ⁵³	46 ¹³	22	49	1	1 ³⁹	93

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården		såväl av enskilda som av fattigvården				
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Antal
S å n g a 691 inv. 128 öre pr fyrk	G. m.	3	775	—	—	—	—	—	—	3
	Og. m.	5	620	1	150	176	—	—	—	6
	Og. kv.	6	700	2	200	60	—	—	—	8
	Summa	14	2 095	3	350	236	—	—	—	17
L å n g s e l e 2 817 inv. 55 öre pr fyrk	G. m.	7	1 470	1	275	177	1	225	12	9
	Og. m.	8	1 000	1	150	183	2	300	204	11
	Og. kv.	33	3 880	3	320	488	5	625	475	41
	Summa	48	6 350	5	745	848	8	1 150	691	61
T å s j ö 3 439 inv. 104 öre pr fyrk	G. m.	15	3 650	2	550	896	—	—	—	17
	Og. m.	9	1 225	2	300	549	1	150	40	12
	Og. kv.	18	1 870	10	1 100	1 830	1	125	30	29
	Summa	42	6 745	14	1 950	3 275	2	275	70	58
A n u n d s j ö 7 363 inv. 48 öre pr fyrk	G. m.	2	475	7	1 765	1 242	1	275	65	10
	Og. m.	9	1 255	6	900	926	1	150	40	16
	Og. kv.	18	1 950	19	2 225	2 475	5	595	225	42
	Summa	29	3 680	32	4 890	4 643	7	1 020	330	68
G r u n d s u n d a 4 074 inv. 62 öre pr fyrk	G. m.	2	545	—	—	—	—	—	—	2
	Og. m.	6	875	4	600	460	—	—	—	10
	Og. kv.	20	2 370	16	2 000	1 995	—	—	—	36
	Summa	28	3 790	20	2 600	2 455	—	—	—	48
J ä m t l a n d s l ä n .										
S t u g u n 2 539 inv. 108 öre pr fyrk	G. m.	9	2 475	3	625	289	—	—	—	12
	Og. m.	10	1 275	9	1 350	1 756	—	—	—	19
	Og. kv.	29	3 550	6	700	1 052	—	—	—	35
	Summa	48	7 300	18	2 675	3 097	—	—	—	66
N ä s 1 131 inv. 116 öre pr fyrk	G. m.	3	575	1	200	80	—	—	—	4
	Og. m.	—	—	2	300	292	—	—	—	2
	Og. kv.	13	1 575	6	650	717	—	—	—	19
	Summa	16	2 150	9	1 150	1 089	—	—	—	25
L i t 2 966 inv. 65 öre pr fyrk	G. m.	8	1 865	5	1 350	812	2	500	170	15
	Og. m.	9	1 350	6	900	870	1	150	75	16
	Og. kv.	28	3 500	9	1 125	1 314	9	1 125	384	46
	Summa	45	6 715	20	3 375	2 996	12	1 775	629	77

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
tilläg g, under stö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vård- under- stöd, kr.	Fattig- vård- under- stöd— ^{1/3} pensions- tillägg, kr.	^{1/3}	^{1/4}					
Helt	^{1/3}	^{1/4}									
775	259	194	—	.	.	.	6	17	—	—	26
770	256	192	176	.	.	.	3	8	1	7·69	18
900	300	225	60	.	.	.	1	12	—	—	21
2 445	815	611	236	579	345 ³⁴	258 ⁹⁰	10	37	1	2·27	65
1 970	657	493	189	.	.	.	11	46	—	—	66
1 450	483	362	387	.	.	.	8	21	—	—	40
4 825	1 608	1 206	963	.	.	.	10	31	—	—	82
8 245	2 748	2 061	1 539	1 209	178 ⁵⁶	133 ⁹¹	29	98	—	—	188
4 200	1 400	1 050	896	.	.	.	20	70	—	—	107
1 675	558	419	589	.	.	.	9	33	—	—	54
3 095	1 032	774	1 860	.	.	.	2	36	—	—	67
8 970	2 990	2 243	3 345	355	89 ³⁹	67 ⁰⁶	31	139	—	—	228
2 515	839	629	1 307	.	.	.	74	128	2	5·26	214
2 305	768	576	966	.	.	.	25	54	2	6·25	97
4 770	1 590	1 193	2 700	.	.	.	24	106	3	3·66	175
9 590	3 197	2 398	4 973	1 776	64 ⁹⁹	48 ⁹⁹	123	288	7	7·61	436
545	181	136	—	.	.	.	9	105	2	5·26	118
1 475	492	369	460	.	.	.	13	25	5	23·81	53
4 370	1 457	1 093	1 995	.	.	.	7	89	8	8·60	140
6 390	2 130	1 598	2 455	325	86 ⁷⁶	65 ⁰⁹	29	219	15	9·87	311
3 100	1 033	775	289	.	.	.	27	41	—	—	80
2 625	875	656	1 756	.	.	.	11	27	—	—	57
4 250	1 417	1 063	1 052	.	.	.	8	12	—	—	55
9 975	3 325	2 494	3 097	228	107 ³⁶	80 ⁵³	46	80	—	—	192
775	258	194	80	.	.	.	8	37	—	—	49
300	100	75	292	.	.	.	9	22	—	—	33
2 225	742	556	717	.	.	.	—	32	2	4·88	53
3 300	1 100	825	1 089	11	101 ⁰¹	75 ⁷⁶	17	91	2	2·41	135
3 715	1 238	929	982	.	.	.	31	77	—	—	123
2 400	800	600	945	.	.	.	11	54	—	—	81
5 750	1 917	1 437	1 698	.	.	.	14	51	—	—	111
11 865	3 955	2 966	3 625	330	109 ¹⁰	81 ⁸²	56	182	—	—	315

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor	P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
	endast av enskilda		endast av fattigvården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
	An-	Pen-	An-	Pen-	Fattig-	An-	Pen-	Fattig-	
	tal	sions- tillägg, kr.	tal	sions- tillägg, kr.	vårds- under- stöd, kr.	tal	sions- tillägg, kr.	vårds- under- stöd, kr.	
Hotagen 884 inv. 205 öre pr fyrk	G. m. — Og. m. — Og. kv. — Summa	— — 300 3	— — 2 2	— — 250 250	— — 210 210	— — — —	— — — —	— — — —	— — 5 5
Oviken 2 171 inv. 131 öre pr fyrk	G. m. 8 Og. m. 6 Og. kv. 21 Summa	1 675 750 2 300 4 725	7 10 5 22	1 395 1 300 625 3 320	784 1 305 900 2 989	3 — — 3	725 — — 725	300 — — 300	18 16 26 60
Undersåker 2 731 inv. 51 öre pr fyrk	G. m. 2 Og. m. 2 Og. kv. 8 Summa	350 125 720 1 195	1 6 3 10	125 550 350 1 025	50 805 601 1 456	2 — 10 12	450 — 1 095 1 545	191 — 683 874	5 8 21 34
Kall 1 996 inv. 157 öre pr fyrk	G. m. 9 Og. m. 9 Og. kv. 19 Summa	1 375 775 1 720 3 870	2 2 2 6	550 300 250 1 100	480 423 444 1 347	7 3 9 19	1 650 400 975 3 025	738 180 795 1 713	18 14 30 62
Offerdal 3 958 inv. 134 öre pr fyrk	G. m. 11 Og. m. 2 Og. kv. 21 Summa	2 400 225 2 385 5 010	3 5 10 18	800 675 1 170 2 645	684 545 1 160 2 389	3 1 6 10	825 140 750 1 715	263 70 309 642	17 8 37 62
Lillhärda 1 537 inv. 72 öre pr fyrk	G. m. 16 Og. m. 13 Og. kv. 31 Summa	3 820 1 870 3 270 8 960	1 4 2 7	275 600 250 1 125	200 800 400 1 400	— 1 — 1	— 100 — 100	— 50 — 50	17 18 33 68
Tännäs 1 752 inv. 141 öre pr fyrk	G. m. 5 Og. m. 4 Og. kv. 11 Summa	1 325 550 1 300 3 175	1 3 5 9	275 450 475 1 200	— 550 410 960	— — 1 1	— — 125 125	120 — 50 170	6 7 17 30
Västerbottens län.									
Nordmaling 10 093 inv. 40 öre pr fyrk	G. m. 27 Og. m. 21 Og. kv. 83 Summa	4 675 2 100 7 425 14 200	9 8 24 41	1 925 875 2 445 5 245	585 1 610 2 964 5 159	8 6 41 55	1 875 790 4 155 6 820	465 353 2 212 3 030	44 35 148 227

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
tillägg, understödda							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa-rum personer
S a m t l i g a							Inkomst-skatte- eller in-komst-bevill-nings-taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst-taxerade" med annan arbets-förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig-vårds-under-stöd, kr.	Fattig-vårds-under-stöd — ¹ / ₃ pensions-tillägg, kr.	¹ / ₃	¹ / ₄	pensionstillägg i % av fattigvårds-understöd				
Helt	¹ / ₃	¹ / ₄									
—	—	—	—	.	.	.	5	23	—	—	28
—	—	—	—	.	.	.	1	16	—	—	17
550	183	138	210	.	.	.	2	16	—	—	23
550	183	138	210	27	87 ¹⁴	65 ⁷¹	8	55	—	—	68
3 795	1 265	949	1 084	.	.	.	21	71	3	6·38	113
2 050	683	513	1 305	.	.	.	8	36	—	—	60
2 925	975	731	900	.	.	.	2	56	2	2·86	86
8 770	2 923	2 193	3 289	366	88 ⁸⁷	66 ⁶⁸	31	163	5	3·31	259
925	308	231	241	.	.	.	22	51	—	—	78
675	225	169	805	.	.	.	3	26	1	3·57	38
2 165	722	541	1 284	.	.	.	4	32	3	7·32	60
3 765	1 255	941	2 330	1 075	53 ⁸⁶	40 ³⁹	29	109	4	3·77	176
3 575	1 192	894	1 218	.	.	.	7	55	2	3·92	82
1 475	492	369	603	.	.	.	6	24	2	7·41	46
2 945	981	736	1 239	.	.	.	—	43	1	1·47	74
7 995	2 665	1 999	3 060	395	87 ⁰⁹	65 ³³	13	122	5	3·42	202
4 025	1 341	1 006	947	.	.	.	25	131	—	—	173
1 040	347	260	615	.	.	.	5	61	—	—	74
4 305	1 435	1 077	1 469	.	.	.	5	91	2	1·71	135
9 370	3 123	2 343	3 031	— 92	103 ⁰⁴	77 ³⁰	35	283	2	0·77	382
4 095	1 365	1 024	200	.	.	.	7	33	—	—	57
2 570	857	642	850	.	.	.	7	22	—	—	47
3 520	1 173	880	400	.	.	.	1	16	1	2·13	51
10 185	3 395	2 546	1 450	— 1 945	234 ¹⁴	175 ⁵⁹	15	71	1	0·85	155
1 600	533	400	120	.	.	.	—	13	—	—	19
1 000	333	250	550	.	.	.	2	28	1	4·35	38
1 900	634	475	460	.	.	.	1	19	5	20·00	42
4 500	1 500	1 125	1 130	— 370	132 ⁷⁴	99 ⁵⁶	3	60	6	8·96	99
8 475	2 825	2 119	1 050	.	.	.	68	193	—	—	305
3 765	1 255	941	1 963	.	.	.	17	78	1	1·01	131
14 025	4 675	3 506	5 176	.	.	.	12	134	—	—	294
26 265	8 755	6 566	8 189	— 566	106 ⁹¹	80 ¹⁸	97	405	1	0·19	730

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Vännäs	G. m.	2	550	5	1 050	366	—	—	—	7
5 693 inv.	Og. m.	2	300	3	450	550	—	—	—	5
55 öre pr fyrk	Og. kv.	19	2 280	9	900	763	3	375	225	31
	Summa	23	3 130	17	2 400	1 679	3	375	225	43
Jörn	G. m.	4	975	5	975	296	1	225	139	10
4 265 inv.	Og. m.	4	450	1	150	190	1	150	100	6
90 öre pr fyrk	Og. kv.	13	1 345	5	625	760	3	375	147	21
	Summa	21	2 770	11	1 750	1 246	5	750	386	37
Malå	G. m.	7	1 425	2	375	191	8	1 475	545	17
2 797 inv.	Og. m.	4	500	3	350	385	4	500	200	11
113 öre pr fyrk	Og. kv.	15	1 550	4	375	460	7	870	292	26
	Summa	26	3 475	9	1 100	1 036	19	2 845	1 037	54
Lycksele	G. m.	8	1 845	4	850	525	1	275	75	13
7 659 inv.	Og. m.	7	975	13	1 750	1 740	1	125	50	21
56 öre pr fyrk	Og. kv.	28	3 120	12	1 200	1 110	1	125	100	41
	Summa	43	5 940	29	3 800	3 375	3	525	225	75
Sorsele	G. m.	4	675	3	500	284	7	1 850	618	14
3 314 inv.	Og. m.	—	—	4	475	324	1	150	90	5
141 öre pr fyrk	Og. kv.	6	700	5	375	374	13	1 450	801	24
	Summa	10	1 375	12	1 350	982	21	3 450	1 509	43
Åsele	G. m.	4	825	3	700	658	3	750	207	10
4 629 inv.	Og. m.	7	625	7	1 000	1 221	—	—	—	14
59 öre pr fyrk	Og. kv.	20	2 175	6	675	1 011	8	975	512	34
	Summa	31	3 625	16	2 375	2 890	11	1 725	719	58
Vilhelmina	G. m.	4	1 095	16	3 850	1 480	6	1 620	400	26
7 164 inv.	Og. m.	5	750	14	1 700	1 125	—	—	—	19
145 öre pr fyrk	Og. kv.	17	2 070	28	3 050	3 115	6	725	358	51
	Summa	26	3 915	58	8 600	5 720	12	2 345	758	96
Norrbottens län.										
Arvidsjaur	G. m.	13	2 850	6	1 300	685	6	1 450	540	25
6 053 inv.	Og. m.	7	825	13	1 650	1 460	5	700	395	25
90 öre pr fyrk	Og. kv.	15	1 720	12	1 325	1 285	6	720	245	33
	Summa	35	5 395	31	4 275	3 430	17	2 870	1 180	83

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g , u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevil- lings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — ¹ / ₃ pensions- tillägg, kr.	¹ / ₃	¹ / ₄					
Helt	¹ / ₃	¹ / ₄			pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd						
1 600	533	400	366	.	.	.	33	121	—	—	161
750	250	187	550	.	.	.	11	43	—	—	59
3 555	1 185	889	988	.	.	.	16	87	—	—	134
5 905	1 968	1 476	1 904	— 64	103 ³⁶	77 ⁵²	60	251	—	—	354
2 175	725	544	435	.	.	.	20	57	—	—	87
750	250	188	290	.	.	.	3	34	—	—	43
2 345	782	586	907	.	.	.	1	40	—	—	62
5 270	1 757	1 318	1 632	— 125	107 ⁶⁶	80 ⁷⁶	24	131	—	—	192
3 275	1 091	819	736	.	.	.	2	42	—	—	61
1 350	450	338	585	.	.	.	1	13	—	—	25
2 795	932	698	752	.	.	.	—	20	—	—	46
7 420	2 473	1 855	2 073	— 400	119 ³⁰	89 ⁴⁸	3	75	—	—	132
2 970	990	743	600	.	.	.	32	141	2	1 ⁶⁸	188
2 850	950	712	1 790	.	.	.	8	77	5	5 ⁶⁸	111
4 445	1 482	1 111	1 210	.	.	.	5	93	5	4 ⁰⁷	144
10 265	3 422	2 566	3 600	178	95 ⁰⁶	71 ²⁸	45	311	12	3 ⁶⁴	443
3 025	1 008	757	902	.	.	.	7	77	4	5 ⁴¹	102
625	208	156	414	.	.	.	1	24	—	—	30
2 525	842	631	1 175	.	.	.	1	46	—	—	71
6 175	2 058	1 544	2 491	433	82 ⁶²	61 ²⁸	9	147	4	2 ⁴⁶	203
2 275	758	569	865	.	.	.	60	47	—	—	117
1 625	542	406	1 221	.	.	.	30	21	—	—	65
3 825	1 275	956	1 523	.	.	.	30	44	5	6 ⁸⁵	113
7 725	2 575	1 931	3 609	1 034	71 ³⁵	53 ⁵¹	120	112	5	3 ⁵⁵	295
6 565	2 188	1 641	1 880	.	.	.	35	151	—	—	212
2 450	817	613	1 125	.	.	.	14	50	—	—	83
5 845	1 948	1 461	3 473	.	.	.	13	68	—	—	132
14 860	4 953	3 715	6 478	1 525	76 ⁴⁶	57 ³⁵	62	269	—	—	427
5 600	1 867	1 400	1 225	.	.	.	23	82	—	—	130
3 175	1 058	794	1 855	.	.	.	3	37	—	—	65
3 765	1 255	941	1 530	.	.	.	1	56	—	—	90
12 540	4 180	3 135	4 610	430	90 ⁶⁷	68 ⁰⁰	27	175	—	—	285

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr fyrk för i mantal satt jord år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Antal
Nederluleå 12 338 inv. 77 öre pr fyrk	G. m.	29	7 150	10	2 225	1 439	7	1 700	767	46
	Og. m.	34	4 650	11	1 525	1 745	2	300	118	47
	Og. kv.	121	13 650	24	2 625	3 592	9	1 125	493	154
	Summa	184	25 450	45	6 375	6 776	18	3 125	1 378	247
Övertorneå 3 609 inv. 114 öre pr fyrk	G. m.	6	1 325	10	2 300	955	—	—	—	16
	Og. m.	2	200	12	1 525	815	1	150	60	15
	Og. kv.	19	2 025	18	2 175	1 950	3	375	145	40
	Summa	27	3 550	40	6 000	3 720	4	525	205	71
Korpilombolo 1 993 inv. 175 öre pr fyrk	G. m.	3	750	3	625	190	1	275	100	7
	Og. m.	9	1 350	3	450	270	1	150	50	13
	Og. kv.	12	1 500	11	1 350	1 024	7	850	275	30
	Summa	24	3 600	17	2 425	1 484	9	1 275	425	50
Pajala 4 711 inv. 119 öre pr fyrk	G. m.	6	1 300	2	450	156	—	—	—	8
	Og. m.	3	300	14	1 800	1 435	5	675	405	22
	Og. kv.	16	1 545	16	1 950	1 765	7	875	485	39
	Summa	25	3 145	32	4 200	3 356	12	1 550	890	69
Jukkasjärvi 9 592 inv. 20 öre pr fyrk	G. m.	14	3 115	7	1 375	1 127	10	2 475	655	31
	Og. m.	7	1 050	11	1 515	1 571	2	300	290	20
	Og. kv.	48	5 400	11	1 200	1 585	11	1 375	611	70
	Summa	69	9 565	29	4 090	4 283	23	4 150	1 556	121

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g , u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga an a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — 1/3 pensions- tillägg, kr.	1/3	1/4					
Helt	1/3	1/4									
11 075	3 692	2 769	2 206	.	.	.	72	190	1	0.75	309
6 475	2 158	1 619	1 863	.	.	.	23	125	3	2.62	198
17 400	5 800	4 350	4 085	.	.	.	12	198	8	2.56	372
34 950	11 650	8 738	8 154	— 3 496	142.87	107.16	107	513	12	2.09	879
3 625	1 208	906	955	.	.	.	5	61	1	1.33	83
1 875	625	469	875	.	.	.	—	32	2	4.35	49
4 575	1 525	1 144	2 095	.	.	.	—	52	3	3.26	95
10 075	3 358	2 519	3 925	567	85.55	64.18	5	145	6	2.82	227
1 650	550	413	290	.	.	.	3	30	—	—	40
1 950	650	487	320	.	.	.	2	20	—	—	35
3 700	1 233	925	1 299	.	.	.	—	12	—	—	42
7 300	2 433	1 825	1 909	— 524	127.45	95.60	5	62	—	—	117
1 750	583	438	156	.	.	.	5	81	—	—	94
2 775	925	694	1 840	.	.	.	3	55	—	—	80
4 370	1 457	1 092	2 250	.	.	.	—	64	—	—	103
8 895	2 965	2 224	4 246	1 281	69.82	52.38	8	200	—	—	277
6 965	2 322	1 741	1 782	.	.	.	12	69	—	—	112
2 865	955	716	1 861	.	.	.	6	38	—	—	64
7 975	2 658	1 994	2 196	.	.	.	—	31	—	—	101
17 805	5 935	4 451	5 839	— 96	101.64	76.23	18	138	—	—	277

B. Stå-

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r	P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr bevilnings- krona för fast egendom år 1908 samt civilstånd	endast av enskilda	endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården				
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Antal
Städer om mindre än 5 000 inv.									
Vaxholm G. m.	—	—	—	—	—	1	175	60	1
Og. m.	1	140	1	50	150	3	450	386	5
2 281 inv. Og. kv.	15	1 020	1	125	250	13	1 445	1 972	29
4 ²⁰ kr. pr bevilln.-kr. Summa	16	1 160	2	175	400	17	2 070	2 418	35
Strängnäs G. m.	5	1 020	2	175	118	1	125	25	8
Og. m.	11	1 175	6	850	1 041	1	150	110	18
2 644 inv. Og. kv.	48	4 300	15	1 375	2 517	10	1 125	570	73
5 ⁸⁰ kr. pr bevilln.-kr. Summa	64	6 495	23	2 400	3 676	12	1 400	705	99
Strömstad G. m.	5	850	7	1 550	1 101	9	2 175	1 613	21
Og. m.	12	1 550	6	800	1 248	1	150	120	19
2 980 inv. Og. kv.	61	5 485	23	2 650	4 359	16	1 950	1 745	100
5 ⁰⁰ kr. pr bevilln.-kr. Summa	78	7 885	36	5 000	6 708	26	4 275	3 478	140
Nora G. m.	3	675	—	—	—	2	500	120	5
Og. m.	2	300	9	1 125	1 225	—	—	—	11
1 966 inv. Og. kv.	18	2 130	13	1 350	1 730	3	375	1 500	34
4 ⁰⁰ kr. pr bevilln.-kr. Summa	23	3 105	22	2 475	2 955	5	875	1 620	50
Hedemora G. m.	5	1 190	—	—	—	1	275	50	6
Og. m.	6	700	7	1 050	1 050	1	150	82	14
2 461 inv. Og. kv.	33	3 695	20	2 075	2 326	6	700	440	59
5 ²⁵ kr. pr bevilln.-kr. Summa	44	5 585	27	3 125	3 376	8	1 125	572	79

1) 2) Se not å sid. 132—133.

der.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst bevil- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Amtal	I $\frac{1}{10}$ av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — $\frac{1}{10}$ pensions- tillägg, kr.	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$ pensionstillägg i $\frac{1}{10}$ av fattigvårds- understöd					
Helt	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$									
175	58	44	60	.	.	.	24	7	—	—	32
640	213	160	536	.	.	.	14	3	—	—	22
2 590	864	647	2 222	.	.	.	14	23	—	—	66
3 405	1 135	851	2 818	1 683	45²⁸	30²⁰	52	33	—	—	120
1 320	440	330	143	.	.	.	72	35	—	—	115
2 175	725	544	1 151	.	.	.	25	16	—	—	59
6 800	2 267	1 700	3 087	.	.	.	39	61	—	—	173
10 295	3 432	2 574	4 381	949	78³⁴	58⁷⁵	136	112	—	—	347
4 575	1 525	1 144	2 714	.	.	.	58	21	1	3 ⁰³	101
2 500	833	625	1 368	.	.	.	21	6	—	—	46
10 085	3 362	2 521	6 104	.	.	.	15	52	5	4 ¹⁷	172
17 160	5 720	4 290	10 186	4 466	56¹⁶	42¹²	94	79	6	3³⁹	319
1 175	392	294	120	.	.	.	35	28	—	—	68
1 425	475	356	1 225	.	.	.	11	6	—	—	28
3 855	1 285	964	3 230	.	.	.	14	50	—	—	98
6 455	2 152	1 614	4 575	2 423	47⁰⁴	35²⁸	60	84	—	—	194
1 465	488	366	50	.	.	.	41	36	—	—	83
1 900	693	475	1 132	.	.	.	13	15	—	—	42
6 470	2 157	1 618	2 766	.	.	.	24	55	—	—	138
9 835	3 278	2 459	3 948	670	83⁰³	62²⁸	78	106	—	—	263

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr bevilnings- krona för fast egendom år 1908 samt civilstånd		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor		An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
Städer om 5 000—15 000 inv.										
Södertälje 9 932 inv. 5 ⁶⁰ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	20	4 065	4	1 000	1 060	5	1 350	680	29
	Og. m.	14	1 610	21	3 150	3 360	2	300	140	37
	Og. kv.	95	9 415	19	2 125	2 756	22	2 700	1 916	136
	Summa	129	15 090	44	6 275	7 176	29	4 350	2 736	202
Västervik 9 299 inv. 6 ²⁰ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	121	20 295	3	825	2 028	7	1 650	669	131
	Og. m.	43	3 865	30	4 400	9 930	11	1 300	852	84
	Og. kv.	260	24 865	18	2 240	6 084	61	7 490	4 585	339
	Summa	424	49 025	51	7 465	18 042	79	10 440	6 106	554
Karlshamn 7 244 inv. 5 ⁶⁶ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	14	2 890	4	725	371	6	1 475	692	24
	Og. m.	25	2 710	19	2 550	3 671	1	150	36	45
	Og. kv.	156	14 395	42	4 325	6 421	91	10 785	4 658	289
	Summa	195	19 995	65	7 600	10 463	98	12 410	5 386	358
Kristianstad 11 158 inv. 4 ²⁵ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	15	3 250	1	125	60	3	825	228	19
	Og. m.	12	1 425	47	6 525	11 669	5	650	312	64
	Og. kv.	141	15 520	43	4 000	6 568	63	7 645	3 879	247
	Summa	168	20 195	91	10 650	18 297	71	9 120	4 419	330
Varberg 6 973 inv. 5 ⁶⁰ kr. pr bevilln. kr.	G. m.	11	2 300	4	900	950	1	275	120	16
	Og. m.	10	1 050	15	2 250	3 000	—	—	—	25
	Og. kv.	81	7 750	25	2 650	3 705	10	1 250	660	116
	Summa	102	11 100	44	5 800	7 655	11	1 525	780	157
Lidköping 6 604 inv. 5 ⁰⁰ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	24	4 575	5	1 150	508	8	1 850	593	37
	Og. m.	24	2 450	13	1 850	1 766	5	650	145	42
	Og. kv.	128	12 120	36	3 995	3 931	32	4 000	2 265	196
	Summa	176	19 145	54	6 995	6 205	45	6 500	3 003	275
Hudiksvall 5 871 inv. 6 ⁰⁵ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	11	2 200	5	1 050	1 800	3	750	424	19
	Og. m.	18	2 045	13	1 725	3 194	1	150	98	32
	Og. kv.	72	7 030	27	2 800	5 948	17	1 875	1 229	116
	Summa	101	11 275	45	5 575	10 942	21	2 775	1 751	167
Luleå 9 294 inv. 6 ⁶⁰ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	11	3 025	6	1 200	1 277	3	825	570	20
	Og. m.	10	1 500	10	1 350	2 121	2	300	295	22
	Og. kv.	91	10 380	13	1 625	2 731	12	1 500	1 628	116
	Summa	112	14 905	29	4 175	6 129	17	2 625	2 493	158

1) 2) Se not & sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g , u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa-rum personer
S a m t l i g a							Inkomst-skatte- eller in-komst-bevill-nings-taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I $\frac{1}{10}$ av ej "inkomst-taxerade" med annan arbets-förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig-vårds-under-stöd, kr.	Fattig-vårds-under-stöd — $\frac{1}{10}$ pensions-tillägg, kr.	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$					
Helt	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$									
6 415	2 138	1 604	1 740	.	.	.	112	108	—	—	249
5 060	1 687	1 265	3 500	.	.	.	25	41	—	—	103
14 240	4 747	3 560	4 672	.	.	.	54	124	—	—	314
25 715	8 572	6 429	9 912	1 340	86 ⁴⁸	64 ⁸⁶	191	273	—	—	666
22 770	7 590	5 693	2 697	.	.	.	149	26	—	—	306
9 565	3 188	2 391	10 782	.	.	.	35	21	—	—	140
34 595	11 532	8 649	10 669	.	.	.	29	51	—	—	419
66 930	22 310	16 733	24 148	1 838	92 ³⁹	69 ³⁰	213	98	—	—	865
5 090	1 697	1 273	1 063	.	.	.	144	56	—	—	224
5 410	1 803	1 352	3 707	.	.	.	36	20	—	—	101
29 505	9 835	7 376	11 079	.	.	.	49	148	—	—	486
40 005	13 335	10 001	15 849	2 514	84 ¹⁴	63 ¹⁰	229	224	—	—	811
4 200	1 400	1 050	288	.	.	.	157	40	1	1 ⁷⁵	217
8 600	2 867	2 150	11 981	.	.	.	58	27	—	—	149
27 165	9 055	6 791	10 447	.	.	.	64	180	2	0 ⁵²	493
39 965	13 322	9 991	22 716	9 394	58 ⁶⁵	43 ⁹⁸	279	247	3	0 ⁵⁷	859
3 475	1 158	869	1 070	.	.	.	74	67	3	7 ¹⁴	160
3 300	1 100	825	3 000	.	.	.	22	39	3	6 ⁸²	89
11 650	3 884	2 912	4 365	.	.	.	35	102	11	6 ⁸²	264
18 425	6 142	4 606	8 435	2 293	72 ⁸²	54 ⁶¹	131	208	17	6 ⁸⁵	513
7 575	2 525	1 894	1 101	.	.	.	99	40	5	7 ⁰⁴	181
4 950	1 650	1 237	1 911	.	.	.	35	16	4	7 ⁰²	97
20 115	6 705	5 029	6 196	.	.	.	42	43	29	12 ³⁹	310
32 640	10 880	8 160	9 208	1 672	118 ¹⁶	88 ⁶²	176	99	38	10 ⁵⁰	588
4 000	1 333	1 000	2 224	.	.	.	86	30	—	—	135
3 920	1 307	980	3 292	.	.	.	28	26	—	—	86
11 705	3 902	2 926	7 177	.	.	.	22	55	—	—	193
19 625	6 542	4 906	12 693	6 151	51 ⁵⁴	38 ⁶⁵	136	111	—	—	414
5 050	1 683	1 262	1 847	.	.	.	67	27	—	—	114
3 150	1 050	788	2 416	.	.	.	29	15	—	—	66
13 505	4 502	3 376	4 359	.	.	.	16	50	—	—	182
21 705	7 235	5 426	8 622	1 387	83 ⁹¹	62 ⁹³	112	92	—	—	362

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
K o m m u n e r	P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -									
med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr bevilnings- krona för fast egendom år 1908 samt civilstånd	endast av enskilda		endast av fattig- vården			Såväl av enskilda som av fattigvården				
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor	An- tal	Pen- sions- tillägg. kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg. kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg. kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Anta	
Städer om 15 000—25 000 inv.										
Västerås 16 624 inv. 7 ⁰⁰ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	36	6 070	5	1 325	1 814	6	1 175	788	47
	Og. m.	22	2 380	28	3 690	6 170	1	25	60	51
	Og. kv.	251	20 050	34	3 225	5 850	24	2 765	1 713	309
	Summa	309	28 500	67	8 240	13 834	31	3 965	2 561	407
Sundsvall 16 347 inv. 6 ⁰⁰ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	20	2 400	9	1 225	1 560	15	3 525	2 305	44
	Og. m.	15	1 900	45	6 325	8 485	15	1 725	1 670	75
	Og. kv.	150	14 500	46	4 650	7 020	69	7 325	7 919	265
	Summa	185	18 800	100	12 200	17 065	99	12 575	11 894	384
Städer om mer än 25 000 inv.										
Stockholm 337 460 inv. 5 ⁸⁴ —6 ²⁰ kr. pr be- villn.-kr.	G. m.	361	48 300	169	18 250	.	99	18 145	.	629
	Og. m.	319	31 700	1 012	117 230	.	153	18 905	.	1 484
	Og. kv.	3 790	275 930	2 516	231 605	.	1 302	131 375	.	7 608
	Summa	4 470	355 930	3 697	367 085	.	1 554	168 425	.	9 721
Eskilstuna 27 441 inv. 5 ¹⁶ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	47	8 575	6	1 400	.	5	1 350	.	58
	Og. m.	24	3 225	51	8 050	.	—	—	.	78
	Og. kv.	203	19 135	55	5 550	.	59	6 595	.	317
	Summa	274	30 935	115	15 000	.	64	7 945	.	453
Norrköping 45 203 inv. 7 ⁰⁰ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	81	13 420	43	6 175	.	50	11 825	.	174
	Og. m.	77	8 635	110	13 250	.	44	5 925	.	231
	Og. kv.	607	59 020	177	15 925	.	451	52 260	.	1 235
	Summa	765	81 075	330	35 350	.	545	70 010	.	1 640
Karlskrona 26 293 inv. 6 ⁸² kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	25	4 305	20	3 275	.	12	2 950	.	57
	Og. m.	32	2 825	53	7 450	.	7	825	.	92
	Og. kv.	363	33 870	132	12 545	.	141	16 465	.	636
	Summa	420	41 000	205	23 270	.	160	20 240	.	785
Malmö 79 817 inv. 5 ⁸³ kr. pr bevilln.-kr.	G. m.	73	12 875	22	4 000	.	29	7 225	.	124
	Og. m.	77	7 475	103	14 500	.	20	2 590	.	200
	Og. kv.	553	50 540	172	15 925	.	310	36 590	.	1 035
	Summa	703	70 890	297	34 425	.	359	46 405	.	1 355

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g , u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — $\frac{1}{3}$ pensions- tillägg, kr.	$\frac{1}{3}$ pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd	$\frac{1}{4}$					
Helt	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{4}$									
8 570	2 857	2 143	2 602	.	.	.	212	104	2	1·52	365
6 095	2 031	1 523	6 230	.	.	.	65	52	1	1·00	169
26 040	8 680	6 510	7 563	.	.	.	79	144	13	9·63	545
40 705	13 568	10 176	16 395	2 827	82·76	62·07	356	300	16	2·41	1 079
7 150	2 383	1 788	8 865	.	.	.	219	64	1	1·32	328
9 950	3 317	2 487	10 155	.	.	.	55	36	1	1·09	167
26 475	8 825	6 619	14 939	.	.	.	59	171	1	0·29	496
43 575	14 525	10 894	28 959	14 434	50·16	37·62	333	271	3	0·59	991
84 695	28 232	21 174	42 623	.	.	.	3 584	725	204	21·45	5 142
167 835	55 945	41 959	261 410	.	.	.	1 462	545	511	29·04	4 002
638 910	212 970	159 727	669 510	.	.	.	2 615	3 431	1 968	22·15	15 622
891 440	297 147	222 860	973 573	676 426	80·52	22·89	7 661	4 701	2 683	23·24	24 766
11 325	3 775	2 831	2 347	.	.	.	243	185	9	6·62	495
11 275	3 758	2 819	14 142	.	.	.	87	73	4	3·57	242
31 280	10 427	7 820	15 498	.	.	.	40	230	19	4·63	606
53 880	17 960	13 470	31 987	14 027	56·15	42·11	370	488	32	4·86	1 343
31 420	10 473	7 855	11 052	.	.	.	641	197	18	6·36	1 030
27 810	9 270	6 953	25 522	.	.	.	223	126	108	34·39	688
127 205	42 402	31 801	66 135	.	.	.	184	589	91	5·87	2 099
186 435	62 145	46 609	102 709	40 564	60·51	45·38	1 048	912	217	10·11	3 817
10 530	3 510	2 633	2 194	.	.	.	365	94	—	—	516
11 100	3 700	2 775	13 512	.	.	.	103	65	—	—	260
62 880	20 960	15 720	23 885	.	.	.	95	269	—	—	1 000
84 510	28 170	21 128	39 591	11 421	71·15	53·37	563	428	—	—	1 776
24 100	8 033	6 025	9 019	.	.	.	1 055	160	13	5·70	1 352
24 565	8 188	6 141	37 882	.	.	.	371	120	32	11·15	723
103 055	34 352	25 764	69 845	.	.	.	333	656	120	9·03	2 144
151 720	50 573	37 930	116 746	66 173	43·32	32·49	1 759	936	165	8·95	4 219

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
K o m m u n e r med deras folkmängd den 1 jan. 1908 samt utdebitering pr bevillnings- krona för fast egendom år 1908 samt civilstånd		P e r s o n e r m e d p e n s i o n s -								
		endast av enskilda		endast av fattig- vården			såväl av enskilda som av fattigvården			Antal
		An- tal	Pen- sions- tillägg,	An- tal	Pen- sions- tillägg,	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	An- tal	Pen- sions- tillägg, kr.	Fattig- vårds- under- stöd, kr.	
			kr.		kr.					
G. m. = gifta män Og. m. = ogifta män Og. kv. = ogifta kvinnor										
Hälsingborg	G. m.	38	2 850	24	2 495	.	12	1 000	.	74
	Og. m.	34	3 925	58	7 975	.	9	1 150	.	101
	Og. kv.	318	30 745	84	7 365	.	86	10 035	.	488
	Summa	390	37 520	166	17 835	.	107	12 185	.	663
5.50 kr. pr bevilln.-kr.										
Göteborg	G. m.	262	49 240	93	12 295	.	176	41 820	.	531
	Og. m.	266	32 595	460	63 175	.	117	16 520	.	843
	Og. kv.	1 907	189 035	756	65 930	.	1 202	137 975	.	3 865
	Summa	2 435	270 870	1 309	141 400	.	1 495	196 315	.	5 239
160 523 inv. 5.95 kr. pr bevilln.-kr.										
Örebro	G. m.	45	6 720	20	2 200	.	18	3 925	.	83
	Og. m.	54	4 525	60	7 740	.	10	1 200	.	124
	Og. kv.	265	23 865	81	7 250	.	130	14 520	.	476
	Summa	364	35 110	161	17 190	.	158	19 645	.	683
28 078 inv. 6.90 kr. pr bevilln.-kr.										
Gävle	G. m.	46	7 695	17	3 550	.	13	3 440	.	76
	Og. m.	77	8 140	45	6 150	.	10	1 350	.	132
	Og. kv.	524	51 775	114	12 885	.	113	13 360	.	751
	Summa	647	67 610	176	22 585	.	136	18 150	.	959
31 367 inv. 7.40 kr. pr bevilln.-kr.										

1) 2) Se not å sid. 132—133.

11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
t i l l ä g g, u n d e r s t ö d d a							Personer utan pensionstillägg		Oanvändbara uppgifter		Summa summa- rum personer
S a m t l i g a							Inkomst- skatte- eller in- komst- bevill- nings- taxerade	Övriga ¹⁾	Antal	I % av ej "inkomst- taxerade" med annan arbets- förmåga än a ²⁾	
Pensionstillägg, kr.			Fattig- vårds- under- stöd, kr.	Fattig- vårds- under- stöd — 1/3 pensions- tillägg, kr.	1/3	1/4					
Helt	1/3	1/4			pensionstillägg i % av fattigvårds- understöd						
6 345	2 115	1 586	7 869	.	.	.	332	175	4	2·37	585
13 050	4 350	3 263	17 476	.	.	.	119	111	11	6·51	342
48 145	16 048	12 036	24 103	.	.	.	93	324	30	4·39	935
67 540	22 513	16 885	49 448	26 935	45·53	34·15	544	610	45	4·40	1 862
103 355	34 452	25 839	30 020	.	.	.	1 894	566	28	3·10	3 019
112 290	37 430	28 072	122 595	.	.	.	624	395	49	4·28	1 911
392 940	130 980	98 235	208 121	.	.	.	603	1 449	238	5·02	6 155
608 585	202 862	152 146	360 736	157 874	56·24	42·18	3 121	2 410	315	4·64	11 085
12 845	4 282	3 211	3 329	.	.	.	312	152	—	—	547
13 465	4 488	3 366	20 565	.	.	.	104	101	—	—	329
45 635	15 212	11 409	26 110	.	.	.	127	323	—	—	926
71 945	23 982	17 986	50 004	26 022	47·96	35·97	543	576	—	—	1 802
14 685	4 895	3 671	6 996	.	.	.	466	158	8	4·68	708
15 640	5 213	3 910	15 362	.	.	.	131	83	21	11·67	367
78 020	26 007	19 505	37 412	.	.	.	97	259	69	7·72	1 176
108 345	36 115	27 086	59 770	23 655	60·42	45·32	694	500	98	7·87	2 251

REGISTER.

	Sid.
Kungl. Maj:ts proposition.....	1
Utdrag av statsrådsprotokollet den 7 mars 1913.....	20
Tidigare motioner och förslag.....	20
Olika system för ålderdoms- och invaliditetsförsäkring.....	24
Ålderdomsförsäkringskommitténs förslag: allmänna grunder.....	25
Sambandet med annan socialförsäkring.....	29
Försäkringens allmänna omfattning.....	31
Ålderdoms- eller invaliditetsförsäkring.....	34
Förhållandet mellan försäkringen och fattigvården.....	35
Saknad av bestämmelser rörande förebyggande av invaliditet.....	45
Pensionsförsäkringen och sparsamheten.....	47
Arbetsgivarebidrag.....	50
Allmänna bestämmelser.	
1 §.....	51
2 §.....	51
3 §.....	57
Om avgiftsplikt.	
4 §.....	58
5 §.....	66
Om pension.	
6 §.....	83
7 och 8 §§.....	104
9 §.....	112
10 §.....	119
11 §.....	132
Om fonden.	
12 §.....	134
13 §.....	137
<i>Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 1 saml. 90 häft. (Nr 126.)</i>	25

	Sid.
Om pensionsavgifternas erläggande.	
14—18 §§	139
Om pensionsnämnder.	
19—28 §§	157
Om ansökning rörande pension.	
29—30 §§	170
Om pensions utbetalande.	
31 §	175
32 §	175
Om understöd.	
33 §	179
Om pension på grund av frivilliga avgifter.	
34 §	182
35 och 36 §§	185
Övergångsbestämmelser	186
Det till lagrådet remitterade förslaget till lag om allmän pensionsförsäkring.	195
Protokoll, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 19 mars 1913	211
Utdrag av statsrådsprotokollet de 28 mars 1913	218

Bilagor.

Yttranden av:	Sid.
Svenska fattigvårdsförbundets arbetsutskott	1
Kommerskollegium	15
Riksförsäkringsanstalten	41
Styrelsen för postsparbanken	82
Sammanfattning av en del andra yttranden	91
Statistisk utredning för en del kommuner ang. förhållandet mellan pensions- tillägg och fattigunderstöd	125